

WTOREK-ŚRODA
|24|12|2024|
|01|01|2025|

GAZETA OLSZTYŃSKA TYGODNIK

WARMII I MAZUR

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

Niech każda chwila Świąt Bożego Narodzenia
da Wam szczęście, a Nowy Rok obdaruje pomyślnością i dostatkiem.
Niech się Wam dobrze żyje w najpiękniejszym regionie Polski.
Niech radosne spotkania przy świątecznym stole dadzą Wam
siłę na cały rok.

Najpiękniejszych i błogosławionych
Świąt Bożego Narodzenia

życzą
redakcja oraz zarząd spółki
Andrzej Senkowski i Maciej Matera

ISSN 2956-2759

9 772956 275009

DRODZY SIOSTRY I BRACIA W CHRYSZTUSIE

Czas Bożego Narodzenia jest zawsze okazją do refleksji nad miłością Boga, który w Jezusie Chrystusie stał się jednym z nas, aby objawić światu nadzieję zbawienia. Tegoroczne świętowanie wpisuje się szczególnie kontekst zakończonych synodu o synodalności oraz rozpoczynającego się roku jubileuszowego, który chcemy przeżywać pod hasłem „Pielgrzymi nadziei”.

Zakończony synod przypomniał nam, że Kościół jest wspólnotą drogi – wspólnotą, która słucha, rozeznaje i idzie razem. Z wdzięcznością spoglądamy na to, czego doświadczyliśmy: wzrostu dialogu, otwartości na siebie nawzajem oraz głębszego wsłuchiwania się w głos Ducha Świętego.

W czasie Bożego Narodzenia chcę Was zaprosić do tego, byśmy to doświadczenie synodalności przenieśli do codzienności. Chrystus, który rodzi się w Betlejem, wywołuje nas, byśmy wprostocie i pokorze budowali relacje oparte na miłości, wzajemnym wsparciu i szacunku. Niech to Boże Narodzenie stanie się czasem odkrywania, że we wspólnocie Kościoła każdy ma swoje miejsce, swoje zadanie i swoją wartość.

Rozpoczynający się rok jubileuszowy chcemy przeżywać w duchu nadziei. W świecie pełnym niepokoju, podziałów i trudności narodziny Jezusa przypominają, że Bóg nie pozostawia nas samych. Jego przyjście na świat jest źródłem nadziei, która uzdalnia nas do wytrwałości, do przebaczenia i do odważnego patrzenia w przyszłość.

Niech rok jubileuszowy będzie dla naszej diecezji czasem odnowy duchowej i pogłębienia zaufania do Boga. Zachęcam Was, drodzy Siostry i Bracia, byście w nadchodzącym roku otworzyli swoje serca na Boże działanie i z odwagą odpowiedzieli

Fot. Andrzej Sprzączak

na Jego wezwanie. Niech nasze parafie i rodziny staną się oazami nadziei i znakami obecności Boga w świecie.

Drodzy Diecezjanie, życzę Wam, aby te Święta Bożego Narodzenia były czasem pokoju i radości, w którym Chrystus znajduje miejsce w Waszych sercach i domach. Niech Nowonarodzony Jezus obdarzy Was swoją miłością, która przynosi nadzieję i odwagę do życia w wierze.

Niech blask betlejemskiej gwiazdy prowadzi nas wszystkich w czasie tych świąt i rozpoczynającym się roku jubileuszowym, umacniając w nas pragnienie jedności, świętości i wzajemnego wsparcia.

Z serca błogosławię każdemu z Was i Waszym rodzinom.

Józef Górzynski
Arcybiskup Metropolita Warmiński

CHRYSZTUS SIĘ NAM NARODZIŁ! WYŚLAWIAJMY GO!
ХРИСТОС РАЖДЖАЄТЬСЯ, СЛАВІМ ЙОГО!

Umiłowani w Chrystusie!

„Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan”.
(Łk 2, 10-11)

Uroczystość Narodzenia Pańskiego jest dla nas czasem szczególnej radości. Jednoczymy się przy rodzinnym, uroczystym stole. Pragniemy w tym czasie poczuć prawdziwe pokój, pojednanie i ciepło spotkania z Bogiem i człowiekiem. Chcemy obdarować się wzajemnym dobrem i tradycyjnie przeżyć ten czas z prośbą, kolędami i modlitwą w cerkwi, która daje nam pewność, że Bóg jest z nami.

Świąteczny czas Bożego Narodzenia daje człowiekowi poczucie, że dzisiaj Niebo pochyla się ku Ziemi, że Bóg przychodzi do człowieka. Chrystus przychodzi na świat w ludzkim ciele, aby otworzyć drogę do zbawienia każdemu człowiekowi.

Składając życzenia, pragnę przede wszystkim podziękować za niestrudzone wspieranie Ukrainy w czasie wojny i ratowanie ludzkiego życia.

Niech Jezus urzeknie nas swoimi narodzinami i ukaże nam piękno życia i to, że jest ono wielkim darem. Naucz nas akceptować i szanować ten dar oraz podchodzić

Fot. Andrzej Sprzączak

do niego z godnością także w chwilach cierpienia, samotności czy choroby.

Niech nowonarodzony Jezus narodzi się w naszych domach, jak kiedyś w żłobie, udzieli swojej łaski, obdarzy wszystkich pokojem i napełni wiarą wniesioną miłością i dobrotą Boga. Niech nowonarodzony Jezus błogosławi nasze rodziny, młodzież, dzieci, samotne osoby, chorych, uchodźców i seniorów.

Życzę dużo zdrowia i radosnego przeżywania Świąt Bożego Narodzenia.

Na Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok 2025 błogosławię Wam z całego serca!

Arkadiusz Trochanowski
biskup olsztyńsko-
gdańskiej diecezji
Cerkwi greckokatolickiej

LUD, KTÓRY CHODZI W CIEMNOŚCI, UJRZY ŚWIATŁO WIELKIE (MAT 4,16)

Fot. Diecezja Mazurska

Wierzący i niewierzący przeżywać będą czas świąteczny, nazywany świętami Bożego Narodzenia. Od kilku tygodni w sklepach, w mediach towarzyszy nam brzmienie świątecznych reklam, piosenek i przedwczesnych kolęd. Kiedyś kolędy pojawiały się dopiero w Wigilię, a w pełnym brzmieniu właściwie dopiero w pierwszy dzień świąt. Nie ma to jednak większego znaczenia, skoro i tak coraz rzadziej śpiewa-

my, a pieśni na cześć narodzonego w Betlejem ustępują świątecznym hitom i stanowią jedynie oprawę muzyczną, będąc raczej dodatkiem niż wypełnieniem czasu oczekiwania na Zbawiciela.

Pogrążonym w mroku życzę, aby dostrzegli światło płynące z betlejemskiego żłobu, a raczej od Tego, który tam został położony. Prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek. Syn Boży, który chce rozświe-

lić ciemności twojego życia, byś mógł żyć w światłości. Chodzi o to, byśmy porzucali złe drogi i kroczyli śladem Zbawiciela. Prawdziwa „światłość przyszła na świat, lecz ludzie bardziej umiłowali ciemność”
(J 3,19).

Uniwersalne, dane wszystkim ludziom, jest Zbawienie w osobie Jezusa Chrystusa. Cudowność tego wydarzenia jest prawdziwa dla wiary, dla innych pozostanie

jedynie tradycją. Piękną i świąteczną, bez poruszenia serc, sumień i umysłów. Z pięknymi ozdobami, smacznymi potrawami, sztucznymi światłkami i świąteczną atmosferą.

Dobrze, że chociaż na chwilę stajemy się inni. Oby dobry Bóg sprawił cud! Jeszcze ten kolejny raz. Byśmy, idąc za światłem iku tej światłości, okazali miłość, przebaczenie i współczucie. Byśmy dostrzegli to światło i porzu-

cali hipokryzję i egoizm, kiedy zbliżamy się do Chrystusa, ale też gdy zbliżamy się do bliźniego, który stoi albo siedzi obok nas.

„Nad mieszkańcami krajiny mroków zabłyśło światło wielkie, które stało się udziałem całego narodu” (Iz 9).

„A nadzieja niech wstąpi w nas”!

Błogosławionych Świąt
Narodzenia Pańskiego
życzy bp Paweł Hause

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Materski
zarzadz@gazetaolsztyńska.pl

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka Weder-Gryglewicz

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Zuzanna Leszczyńska
wydawca@gazetaolsztyńska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztyńska.pl
tel. 514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztyńska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztyńska.pl
tel. 502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztyńska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikblaski.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikblaski.pl
tel. 502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

SPRAWDŹ, CZY ZNASZ SYMBOLIKĘ BOŻEGO NARODZENIA?

SYMBOLIKA BOŻEGO NARODZENIA, TAK BOGATA I WIELOWYMIAROWA, OD WIEKÓW FASCYNUJE CHRZEŚCIJAN NA CAŁYM ŚWIECIE. OD GWIAZDY BETLEJEMSKIEJ PO PROSTOTĘ ŻŁÓBKA — WSZYSTKIE TE ELEMENTY OPOWIADAJĄ O UNIWERSALNEJ MIŁOŚCI BOGA I TAJEMNICY ZBAWIENIA.

Boże Narodzenie to jedno z najgłębiej zakorzenionych w chrześcijaństwie świąt. To czas radości, zadumy i nadziei, ale także moment pełen bogatej symboliki. Elementy, które towarzyszą nam podczas tego święta, mają swoje głębokie znaczenie teologiczne i duchowe, często wykraczające poza powierzchowne skojarzenia. Przyjrzyjmy się najważniejszym symbolom Bożego Narodzenia i odkryjemy, co naprawdę kryje się za tradycyjnymi elementami świątecznego wystroju i przekazami liturgicznymi.

Gwiazda Betlejemska

Jednym z najczęściej powtarzanych symboli Bożego Narodzenia jest Gwiazda Betlejemska. Według Ewangelii świętego Mateusza to ona prowadzi Trzech Mędrców ze Wschodu do miejsca narodzin Jezusa. Jej znaczenie wykracza jednak poza astronomiczne hipotezy — takie jak koniunkcja planet Jowisza i Saturna w siódmym roku przed naszą erą, jak ponad 1600 później zasugerował Johann Kepler. Gwiazda symbolizuje nadzieję i duchowe prowadzenie przez Boga. Jest przypomnieniem, że w mrokach życia można odnaleźć światło, które prowadzi ku prawdziwemu zbawieniu.

Mędrcy i ich dary

Postacie Trzech Mędrców, określanych czasem jako królowie, przybywających do Betlejem, są symbolem uniwersalnego charakteru zbawienia. Pochodzą spoza narodu wybranego, reprezentując pogan, którzy również są zaproszeni do udziału w zbawczej misji Chrystusa. Ich dary — złoto, kadzidło i mirra — mają bogatą symbolikę. Złoto oznacza królewskość Jezusa, kadzidło — Jego boskość, a mirra — zapowiedź cierpienia i ofiary. Te elementy wskazują, że Boże Narodzenie to początek historii, która prowadzi ku Pasji i Zmartwychwstaniu.

Pasterze

Aniołowie zwiastowali narodziny Jezusa pasterzom — ludziom prostym i znajdującym się na marginesie społeczeństwa. Fakt, że to właśnie oni jako pierwsi oddali hołd Dzieciąciu, podkreśla znaczenie pokory i otwartości Boga na każdego człowieka, niezależnie od jego statusu. Pasterze symbolizują tych, którzy z ufnością odpowiadają na Boże wezwanie, oraz przypominają, że Ewangelia jest skierowana przede wszystkim do ubogich i pokornych.

FOT. PAP

złóbek i grota

Symbolika żłóbka i groty, w której narodził się Jezus, odzwierciedla pokorę i prostotę Boga. Chrystus przychodzi na świat w bier-

dzie, poza zasięgiem wzroku potężnych tego świata. Grota, często utożsamiana z ubogą stajenką, podkreśla uniżenie Boga, który zniża się do poziomu człowieka, by każdy mógł Go spotkać. Jest to miejsce symboliczne, w którym objawia się miłość i solidarność Boga z najbardziej potrzebującymi.

Aniołowie

Aniołowie odgrywają niezwykle ważną rolę w opowieści o narodzinach Jezusa. To oni przynoszą pasterzom radosną nowinę, mówiąc: „Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli”. Ich obecność symbolizuje bliskość nieba

Symbolika liczb i zjawisk

W tradycji żydowskiej, tak ważnej dla zrozumienia wydarzeń biblijnych, liczby i zjawiska naturalne miały głębokie znaczenie symboliczne. Liczba trzy, reprezentowana przez Mędrców, odnosi się do pełni i harmonii. Nawet zjawiska astronomiczne, takie jak koniunkcja Jowisza i Saturna, mogą być interpretowane jako znaki wskazujące na wielkie wydarzenia historii zbawienia.

Spisy ludności

Spis ludności zarządzoney przez cesarza Augusta, o którym wspomina Ewangelia świętego Łukasza, stanowi historyczne tło narodzin Jezusa. To wydarzenie symbolizuje, że Chrystus przyszedł na świat w konkretnym momencie dziejów, wpisując się w historię całej ludzkości. Wskazuje na uniwersalność Bożego planu zbawienia, obejmującego wszystkich ludzi bez wyjątku.

Oplatki

Oplatek to tradycja, która wyróżnia Polskę na tle innych krajów chrześcijańskich. Dzielenie się oplatkiem podczas wigilii symbolizuje jedność rodziny, gotowość do pojednania i wzajemnej

i miłości. Ten zwyczaj, sięgający swoimi korzeniami do pierwszych wieków chrześcijaństwa, nawiązuje do Eucharystii i przypomina, że Jezus Chrystus przychodzi, by łączyć ludzi w miłości i pokoju. Wspólne łamanie się oplatkiem jest gestem przebaczenia oraz wyrażenia najlepszych życzeń, co czyni ten moment jednym z najbardziej wzruszających w naszym życiu.

Dwanaście potraw

Jednym z najbardziej charakterystycznych elementów polskiej wigilii jest tradycja podawania dwunastu potraw. Liczba ta ma głębokie znaczenie symboliczne, nawiązując do dwunastu apostołów oraz dwunastu miesięcy w roku. Każda z potraw niesie za sobą własne przesłanie. Barszcz czerwony z uszkami symbolizuje odnowienie duchowe, pierogi z kapustą i grzybami odwołują się do siły i tajemnicy życia, a kompot z suszu przypomina o więzi z przodkami. Spożywanie każdej z tych potraw podczas wigilii ma zapewnić szczęście i dostatek w nadchodzącym roku, a także podkreślać więź z tradycją i bliskimi.

Choinka i sianko

Choć choinka nie pojawia się bezpośrednio w ewangelii, w chrześcijańskiej tradycji jest symbolem drzewa życia i wieczności. Tradycja ustawiania choinki w domach wywodzi się z Niemiec, gdzie w XVI wieku zapoczątkowano zwyczaj dekorowania świątecznych drzewek. W Polsce pojawiła się na przełomie XVIII i XIX wieku. Ozdabiana światłkami i dekoracjami, symbolizuje nadzieję na nowe życie i przypomina o świetle Chrystusa, które rozprasza mroki grzechu. Sianko pod obrusem wigilijnym przypomina o pokorze żłóbka i ubóstwie miejsca narodzin Jezusa. Te elementy, choć często traktowane jako dekoracje, mają głęboką wymowę teologiczną i duchową.

Wcielenie Boga

Symbolika Bożego Narodzenia to zaproszenie do refleksji nad miłością Boga, który przychodzi na świat, by być blisko człowieka. Każdy element tych świąt przypomina o pokorze, uniwersalnym zbawieniu i nadziei. Warto zatrzymać się na chwilę w świątecznym zgiełku, by odkryć, że za prostymi symbolami kryje się głęboka prawda o Bogu, który pragnie być obecny w naszym życiu.

OPR. STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

Pani Katarzyna i pan Piotr są małżeństwem od 19 lat. Pobrali się 26 grudnia, przysięgając sobie miłość, wierność i uczciwość małżeńską.

— Poznaliśmy się w pociągu. Ja jeździłem już do pracy, a Ewelina do ostatniej klasy liceum — opowiada pan Piotr. — Od razu mi się spodobała, jednak wstydziłem się zapytać jej, czy się ze mną umówi. Na szczęście pomógł przypadek. Kiedy Kasia schodziła po stopniach pociągu, obcas utkwiał jej w kratce. Podbiegłem i pomogłem. Zaczęliśmy rozmawiać i tak się zaczęło... Po kilku spotkaniach już byłem pewny, że to miłość mojego życia.

Wzięli ślub w Boże Narodzenie

Przez dwa lata byli jeszcze parą. Oboje wciąż dojeżdżali do pracy pociągami. I to właśnie w pociągu pan Piotr oświadczył się wybrance.

— ZDECYDOWALIŚMY, ŻE POBIERZEMY SIĘ W DRUGI DZIEŃ ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA — MÓWI PANI KATARZYNA. — OD DZIECKA UWIELBIAŁAM TE ŚWIĘTA. SĄ TAKIE MAGICZNE.

Kiedy stanęliśmy w kościele przed ołtarzem, w oczach miałam łzy. Pięknie udekorowany kościół, kolędy, a w żłóbku mały Jezus. Podczas wypowiadania przysięgi głos mi drżał ze wzruszenia. Wiedziałam, że przy Piotrze będę szczęśliwa... To wspaniały, dobry człowiek. Kiedy patrzyłam na żłóbek, marzyłam, że i my doczekamy potomstwa i staniemy się cudowną rodziną.

— Mróz był straszny. Zimno było, ale w sercu człowiek czuł taką radość — wspomina pan Piotr. — Mieliśmy piękny ślub, a atmosfera świąt jeszcze bardziej podkreślała ten cudowny dzień.

Czekali na potomstwo

Bardzo chcieli mieć dziecko. Niestety los nie był dla nich łaskawy. Dwukrotnie ciąży nie udało się utrzymać. Jednak oni wciąż

Fot. prywatne archiwum

Nie ma chyba większej miłości i wspanialszej relacji niż rodzica z dziećmi

mieli wiarę, że tak jak po burzy wychodzi słońce, tak w końcu los się do nich uśmiechnie. I tak się stało. Na monitorze aparatu USG zobaczyli swoje dziecko i usłyszeli bicie malego serduszka.

— W ŻYCIU WIELU KOBIET CHWILA, GDY ZOBACZĄ I USŁYSZĄ BICIE SERDUSZKA DZIECKA, STAJE SIĘ JEDNYM Z NAJPIĘKNIEJSZYCH I WZRUSZAJĄCYCH MOMENTÓW. JEJ WSPOMNIENIE POZOSTAJE NA ZAWSZE W PAMIĘCI — ZAPEWNI PANI KATARZYNA.

— Ten moment wydaje się być początkiem nowej rzeczywistości, która ma doprowadzić do cudu narodzin. Tak często bywa, ale nie zawsze. Niektóre z przyszłych mam muszą pożegnać swoje dziecko zbyt szybko. Poronienie jest dla nich bezlitosnym wyrokiem, potężnym ciosem od losu, z którym niezwykle trudno jest się pogodzić. I choć małe, nowe życie trwało tak krótko, pozostają po nim pamięć na zawsze, ból i tęsknota. Złagodzić je może jedynie czas

i cud, którym są narodzony mały istoty. Przyjście na świat upragnionego dziecka jest największym prezentem, jaki rodzice mogą dostać od życia. Bo czasem w życiu zdarza się tak, że nie wszystko układa się po naszej myśli. Wierzyliśmy, że tym razem się uda, że nasze modlitwy zostaną wysłuchane, a upragnione dziecko przyjdzie na świat zdrowe.

Wigilijny cud

Na każde badanie chodzili razem. Nie chcieli poznać płci dziecka. Dla nich najważniejsze było to, że upragnione dziecko rozwija się prawidłowo. Bardzo się ucieszyli, kiedy lekarz wyznaczył termin porodu na 18 grudnia.

— Cieszyliśmy się, że święta spędzimy w domu już w trójkę — opowiadała. — Lekarz uprzedził nas, że poród może się rozpocząć kilka dni wcześniej lub później, jednak my uwierzyliśmy, że to będzie 18 grudnia. Im bliżej terminu, tym bardziej byliśmy podnieceni. Wszystko było gotowe, jednak w wyznaczonym dniu nic się nie wydarzyło... Jednak w nocy z 23 na 24 grudnia rozpoczęła się akcja porodowa.

BOŻE NARODZENIE MA DLA NICH PODWÓJNY WYMIAR

POBRALI SIĘ W DRUGI DZIEŃ ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA. NA DZIECKO CZEKALI DŁUGO. WIERZYLI, ŻE WRESZCIE POJAWI SIĘ W ICH ŻYCIU. CZEKALI NA CUD... I TEN ZDARZYŁ SIĘ W PEWIEN WIGILIJNY PORANEK. BYŁ 24 GRUDNIA, GDY NA ŚWIECIE POJAWIŁA SIĘ KAROLINKA. DZIŚ SĄ JUŻ CZTEROOSOBOWĄ RODZINĄ.

Tuż po godzinie 9 rano ciszę szpitalnej sali przerwał głośny krzyk. Na świecie pojawiła się mała istotka. Drobne ciałko ważyło 2,75 kilograma i mierzyło 51 centymetrów.

Położna pokazała pani Katarzynie córkę. Piękna chwila: pierwsze spotkanie matki z dzieckiem.

— Trzymałam ją, a ona patrzyła mi prosto w oczy swoimi pięknymi oczkami. Nie umiałam określić emocji, które mi w tamtej chwili towarzyszyły. Płakałam i ja płakałam. I wtedy poczułam, jaki świat jest piękny. Mając przy sobie tę małą istotkę, czujesz, że jesteś już kimś innym, że to doświadczenie i nowa rola zmieniły cię na zawsze. Czy tego chcesz, czy nie — zapewniam.

Podobnie było z jej mężem. Kiedy wziął na ręce i przytulił swoją córkę, nie potrafił przez długi czas opanować łez.

— Z zaspanej buźki było zaciekawienie. Przytuliłem się do niej i zacząłem przglądać się rozmiarom moich rąk i rączek tej istotki — opowiada Piotr o pierwszym spotkaniu ojca i córki. — Pomyślałem, że oto zdarzył się cud. Cud, który zdarzył się już miliardy razy na świecie. Cud życia. Cud, na który tak długo czekaliśmy — dodaje.

Katarzyna, Piotr i Karolinka swoje pierwsze wspólne święta Bożego Narodzenia spędzili wspaniale.

KTOŚ NA GÓRZE DAŁ NAM NAJPIĘKNIEJSZY DAR: NASZĄ MIŁOŚĆ I NASZE DZIECI.

talu. Nie przeszkadzało im to. Dla nich to były najpiękniejsze święta.

— Dla nas święta Bożego Narodzenia mają teraz podwójny wymiar — mówi małżonkowie. — To święta, podczas których najbliżsi spotykają się przy świątecznym stole, dzielą się opłatkiem, radują, ale też dzień narodzin naszej córki i nasza rocznica ślubu — tłumaczą.

Dzieci to największe szczęście

Karolinka ma już 13 lat. Pięć lat temu na świecie pojawił się jeszcze Bartuś. Rodzinny dom tętni teraz życiem. Szczególnie przed świętami jest radośnie i gwarno. Pani Katarzyna z córką przygotowują świąteczne potrawy, pieką ciasta. Natomiast Bartuś z tatą ozdabia dom, stroją też choinkę.

— Każdego dnia dziękujemy, że mamy tak wspaniałe dzieci — mówią małżonkowie. — Bycie ro-

dzicem to najwspanialsza rola życiowa. Może nie zawsze w życiu wszystko wychodzi, może czasem popełnialiśmy jakieś błędy wychowawcze, ale zawsze chcieliśmy i chcemy dobrze dla swoich dzieci. Nie ma chyba większej miłości i wspanialszej relacji niż rodzica z dziećmi. Kiedy idziemy do kościoła w święta, klękamy całą rodziną przed stajenką z malutkim Jezusem i dziękujemy za naszą rodzinę. Ktoś na górze dał nam najpiękniejszy dar: naszą miłość i nasze dzieci. Nie wyobrażamy sobie życia bez naszych dzieci. Zасыpiamy żegnani buziakami i budzimy się dotykem małych rączek. Wszystko jest chyba zapisane gdzieś na górze... Nasza historia pokazuje, że warto marzyć i wierzyć. Że jeśli nasze szczęście nie przychodzi, to jednak gdzieś, kiedyś na nas czeka. Jeśli nie jutro, za tydzień czy miesiąc, to za rok czy dwa. A wtedy to szczęście w postaci dziecka daje taką siłę i moc, że można góry przenosić. Wtedy taka kumulowana miłość do dziecka wybuchą ze zdwojoną siłą i jest bardzo dojrzała... A święta w rodzinnym gronie są wyjątkowe!

JOANNA KARZYŃSKA

j.karzyńska@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Wesołych Świąt!

Zdrowych, spokojnych, pełnych rodzinnego ciepła
i pachnących Wypasionymi wypiekami
Świąt Bożego Narodzenia.

Niech Nowy 2025 Rok przyniesie wiele sukcesów
w życiu prywatnym i zawodowym
życzy

Debius Szpinisz

Prezes Zarządu Grupy
MLEKOVITA

Tymczasem jednak Bóg naprawdę stał się człowiekiem, przyjął ludzkie ciało i ludzką naturę. Jakie są implikacje wcielenia dla człowieka, ale i dla Boga? Jak twierdzi jezuita o. Dariusz Gardocki, wcielenie przede wszystkim pokazuje, że „między boskością a człowieczeństwem zachodzi wymiana, której celem jest przeobótwienie człowieka i uczynienie go/ją przybranym synem Boga oraz włączenie go w życie samego Boga. To spotkanie jednocześnie ujawnia prawdę o konstytutywnym ukierunkowaniu Boga na ludzi, jak i ludzi na Boga”. Jednak to nie wszystko. Wcielenie ma wiele motywów. Zobaczmy kilka z nich.

Piękne ciało

Bóg, który jest istotą duchową, przyjmując ciało ludzkie, pokazał, kim naprawdę jest człowiek – że nie jest on czystym duchem. Człowiek to duch i ciało. To jedność psychofizyczna. A ciało jest jego łącznikiem ze światem materialnym. A zatem jest równie ważne i potrzebne w życiu ziemskim jak dusza człowieka. Mając obydwie te pierwiastki, człowiek uzyskuje przez nie tożsamość, indywidualność, podmiotowość. Jest w pełni bytem. Bóg zatem mówi człowiekowi przez fakt wcielenia: „Zobacz, masz duchową duszę, masz umysł, wolę, ale i świetne, harmonijnie skomponowane ciało, a zatem ciesz się nim, dbaj o nie, czyni je pięknym, ponieważ jest ono świątynią nie tylko twojego ducha, ale też Ducha Świętego”. Bóg przez tajemnicę swojego wcielenia uświadamia więc ludziom, że nie ma awersji do ich ciała, nie potępia go, nie marginalizuje, ale przeciwnie, przyjmując ciało ludzkie w procesie poczęcia, rozwoju i wzrastania, uświęca je, czyni je prawdziwym obrazem Boga. Bóg więc, wcielając się, doświadcza ciała ludzkiego dogłębnie, wie, jakie procesy fizjologiczne w nim przebiegają, co w nim dzieje się, co człowiek odczuwa, będąc

istotą somatyczną. Boga zatem absolutnie nie dziwi w związku z ciałem człowieka. On wszystko rozumie, On wszystko współodczuwa, On sam wszystko tak samo przeżywa jak człowiek. A człowiek w związku z tym nie może już nigdy więcej powiedzieć Bogu, że Bóg nie wie, co to znaczy być człowiekiem, że nie pojmuję go, że nie dzieli z nim słabości, nie cierpi, nie odczuwa bólu.

Bóg, który nie brzydzi się człowiekiem

Odkąd Bóg przybrał ciało ludzkie, doskonale orientuje się w tym, co to znaczy mieć naturę człowieczą i z czym człowiek musi się zmagać. Dlatego Bóg przez fakt wcielenia, od momentu przyjścia na świat w chłodnej, prymitywnej stajni, zawinięty w kawałek płótna i położony na sianie, doskonale wie, co to znaczy urodzić się w chłodzie i smrodzie, a więc w warunkach prostych, siermiężnych, zwyczajnych, w jakich rodzi się ponad połowa populacji ludzkiej. On sam zdaje się mówić, że nie

BÓG NAZNACZONY CZŁOWIEKIEM

GDZIEŚ NAWET USŁYSZAŁAM: „BÓG POBRUDZONY CZŁOWIEKIEM”. DLA WIELU POZACHRZEŚCIJAŃSKICH RELIGII TO DOŚĆ SKANDALICZNA NOWINA: „BÓG STAŁ SIĘ CZŁOWIEKIEM”. A WIADOMO, JAKI JEST CZŁOWIEK. GRZESZY, BUNTUJE SIĘ PRZECIW BOGU, CHODZI WŁASNYMI DROGAMI, NIE BACZĄC NA BOŻE WSKAZANIA, CZĘSTO IGNORUJE OBECNOŚĆ BOGA I NIE CHCE NAWRACAĆ SIĘ, NAWET ZA CENĘ POTĘPIENIA. JAK NONSZALANCKO MAWIA PEWNA MOJA ZNAJOMA, KTÓRA PRAWDOPODOBNIENIE SPODZIEWA SIĘ PIEKŁA: „W PIEKLE SPOTKAM SIĘ PRZYNAJMNIEJ Z LED ZEPPELIN, A W NIEBIE TO BYŁYBY SAME NUDY”. I TAKIM KIMŚ ZECHCIAŁ BYĆ SYN BOŻY? BÓG MA BYĆ CZŁOWIEKIEM? TRUDNO WIĘC DZIWIĆ SIĘ WYZNAWCOM INNYCH RELIGII, ŻE GORSZĄ SIĘ POMYSŁEM WCIELENIA BOGA.

pochodzi z jakiejś nadzwyczajnej ludzkiej elity i nie patrzy na nas z góry. Pan Bóg więc – to powinno być dla nas pociechą – nie jest daleki, lecz bliski, nie jest niedostępny, lecz obecny, nie jest niezainteresowany, lecz ciekawy człowieka. On na poważnie wszedł między nas i stał się jednym z nas, i naprawdę pobrudził się nami. Wystarczy przeczytać choćby rodowód Jezusa z Ewangelii św. Mateusza, aby dowiedzieć się, że w jego ludzkich żyłach płynie krew pokoleń, które Bogu potrafiły zająć za skórę, ale On się ich nie wyrzekł, nie wstydił się nimi. Mnie to przynosi ulgę, bo wiem, że i mną Bóg nie będzie się ani brzydził, ani gorszył.

Bóg po naszej stronie

Gdyby przyjrzeć się pochodzeniu Boga od strony

ludzkiej, to dość słabo to wygląda. A co jednak jest dość budujące, jeśli spojrzeć się na statystyczną większość naszych rodzin, wśród których mało jest arystokratów ducha. W rodowodzie Jezusa jest sporo przodków, za których nawet dziś, w czasach dość liberalnych obyczajowo, część ludzi wstydziłaby się. Dodam jednak, podkreśla to o. Augustyn Pelanowski, że w ten rodowód Jezusa każdy jest włączony, kto spożywa Ciało i Krew Chrystusa w Komunii Świętej, bo w ten sposób staje się krewniakiem Boga.

Z jakiej zatem rodziny pochodzi Jezus? Gdy przeczytamy rodowód Chrystusa w Ewangelii św. Mateusza, to dowiadujemy się choćby o dość kontrowersyjnych prababkach Jezusa: Tamar, Rachab, Rut czy Batszebie, które bynajmniej nie były cnotliwymi niewiastami, lecz kobietami wątpliwej kondyty. Pierwszą z nich, wpisaną w Jego genealogię, była Tamar. Jej historia związana jest z rodem Judy. Tamar nie była Żydówką. Teść chciał ją ukamienować, bo usłyszał, że była to kobieta nierządna, ale przecież wcześniej wygnał ją z domu, bo dwóch z jego synów umarło przy niej, a nie chciał, według prawa, dać jej trzeciemu. Ona poczuła się urażona wypędzeniem i przebrana za nierządnicę uwiodła swego teścia, zachodząc z nim w ciążę. Owocem czynu Tamar były bliźnięta: Peres i Zerach. Potem, na szczęście, teść opamiętał się i dzieci weszły do rodziny. Mamy w tym rodowodzie także Rachab, której imię oznacza „dzika, gwałtowna, porywcza”. Rachab prowadziła dom publiczny, była prostytutką w Jerychu. Pomogła Izraelitom w zdobyciu miasta. Ukryła zwiadowców wysłanych przez Jozuego w celu rozpoznania wrogiego terenu, Jerycha. Mimo że nie była po stronie Izraelitów, ona i jej rodzina dzięki jej przeczności zostali ocaleni – jako jedyni w mieście. Była matką Booz, co czyni z niej praprababkę

króla Dawida, z rodu którego pochodził Jezus. Tak, takie przypadki rodzinne istniały wśród przodków Jezusa! Wydawałoby się, okropna przeszłość – jedna z prababek nierządnic. Mocno kłopotliwa członkini rodziny, którą powinno się skrywać, a nie o niej wspominać. Ale to ona jest wymieniona spośród nielicznych kobiet w rodowodzie Jezusa, a nie jakaś porządna, którą można by się otwarcie pochwalić. No i jest jeszcze kolejna prababka Jezusa – Rut. Pochodziła ona z rodu Moabitów, którzy naznaczeni byli przekleństwem. Ich ród powstał z... kazirodczego związku ojca z córką. Moabici byli potomkami Moaba, kazirodczego syna Lota, notabene będącego bratankiem Abrahama, i jego starszej córki. Co za haniebna historia w rodzinie wielkiego patriarchy Abrahama – „ojca wszystkich, którzy wierzą”. Na dodatek Moabici sprawowali kult płodności, który związany był z rytualną prostytucją. Jest jeszcze Batszeba. Pośród żon i nałożnic króla Dawida jedynie Batszeba została wspomniana w genealogii Jezusa. Ewangelista nie używa jednak jej imienia, lecz określa ją jako żonę Uriasza. W ten sposób nawiązuje do jej pierwszego męża i przywołuje tragiczne skutki jej relacji z Dawidem. Nie wiadomo, czy była ona ofiarą królewskiego pożądania, czy też świadomą swego piękna uwodzicielką. A może jedno i drugie.

Rodzinne brudy Boga

Na ogół sądzimy, że powinniśmy chwalić się tylko naszymi wspaniałymi przodkami, nie wspominając o tych, których się wstydzimy, a tymczasem w Biblii czytamy o takich dość ekscentrycznych, kłopotliwych i krępujących krewnych, którzy, jak wspominałam, iz nami są powiązani na mocy pokrewieństwa z Chrystusem. Wśród przodków Jezusa są więc nie tylko zacne i przyzwoite kobiety, żony i matki, ale także te, które wywołują popłoch, konsternację i pytanie: kobie-

ty cudzołóżne prababkami Jezusa?! Tak! W genealogię Jezusa wpisano więc pięć imion kobiet: Tamar, Rachab, Rut, Batszeba i Maryja, z których „specyficzną obecność” w rodowodzie Jezusa czterech pierwszych tłumaczono na różne sposoby. Według św. Hieronima były grzesznicami, a więc świadectwem, że Jezus narodził się i przyszedł zbawić grzeszny świat. Luter podkreślał, że były cudzoziemkami, co świadczy o tym, że Jezus jest Zbawicielem pogan. Inni uważają, że były prototypami Maryi poprzez ich niezwykłą sytuację małżeńską. A oprócz nich w Jego rodowodzie są również poganie i grzesznicy, wiarołomcy, zdrajcy, kłamcy, oszuści, zabójcy. Plejada charakterów, tak jak w życiu, która przekreśla linię dzielącą ludzi na dobrych i złych, sprawiedliwych i grzeszników, Izraelitów i cudzoziemców. Każdy człowiek w pewnym sensie może odnaleźć się w linii genealogicznej Jezusa, ponieważ wydaje się, że Bóg żyje sobie, abyśmy wiedzieli o takich właśnie przodkach Jezusa, abyśmy znali te Jego rodzinne brudy, którymi my sami z całą pewnością nie chcielibyśmy się z nikim dzielić. A jednak je poznamy z lektury Biblii. Czy to przypadek? Czy może jednak Bóg zechciał nam przez to coś powiedzieć? Że rozumie nas jako ludzi z naszym indywidualnym pochodzeniem, że jest z nami w każdej, także rodzinnej, sytuacji, że z każdego złego kontekstu potrafi wyprowadzić dobro, że nie przekreśla nas, nie wytyka nam „złego pochodzenia”, nie poniża z powodu naszej grzeszności, nie upokarza, jeśli nawet poważnie przekroczymy Jego nakazy. Bóg raczej jest z nami w biedzie moralnej i nędzy wewnętrznej, dodaje sił, wspiera, poddaje rozwiązaniu, leczymy rany. Z tajemnicy wcielenia, z aktu kenozy, czyli uniżenia się Boga, wypływa dla nas jednoznaczny wniosek, że Bóg nie tylko nie żałuje, że jest z człowiekiem, ale też znajduje wielką ra-

Narodziny Jezusa według Gerarda Davida, ok. 1510–1515

dość z przebywania wśród ludzi, do tego stopnia, że chce mieć własną ludzką matkę i własnego ludzkiego ojca (nieważne, że przybranego), którzy będą z dużą czułością zajmować się Nim, chce mieć liczną rodzinę, nawet jeśli ta rodzina, mówiąc łagodnie, na przestrzeni dziejów nie należała do świątobliwych, bogobojnych i bezgrzesznych.

Życie poznaje się, żyjąc

Bóg poprzez tajemnicę swojego wcielenia chciał nam też uświadomić, że

warto jest nie tylko poznać rzeczywistość, ale także uczyć się jej poprzez doświadczanie, poprzez smakowanie, dotykanie, przeżywanie, odczuwanie, zaznawanie. Nie da się wszystkiego wyrazić teoretycznymi słowami czy opisać apriorycznie, trzeba czasami także osobiście coś przejść, czegoś spróbować, poznać aposteriorycznie. Najwyraźniej Bóg, mimo że wie wszystko o człowieku, chciał przeżyć swą boskość także w wymiarze ludzkim, aby uświado-

nić człowiekowi, że On naprawdę zna jego kondycję i naturę i nic, co ludzkie, nie jest mu obce. I że życie jest po prostu piękne! A autentyczne życie poznaje się, żyjąc. Przez to niewątpliwie ośmielił człowieka do większego zaufania wobec siebie, otwartości, dialogu i bliskości.

Czy człowiek zrozumiałby, czym jest śmierć, gdyby nie śmierć Jezusa i Jego zmartwychwstanie? A czy Jezus byłby wiarygodny, gdyby nie umarł, a wcześniej nie pokazał, jak cierpi

i jak to cierpienie można spożytkować? Bo czy jeśli chcesz poznać śmierć, to nie musisz umrzeć?

Jezus, rodząc się i wcielając w postać ludzką, pozostał na zawsze także prawdziwym człowiekiem, co znacznie skraca dystans człowieka do Trójcy Świętej, która przez wcielenie Jezusa także zmieniła swój obraz. A zatem wcielenie Syna Bożego i Jego narodzenie nie tylko przeobraziło człowieka, ale także dodało nowy atrybut Trójcy Świętej. Boże Narodzenie zatem to wielka radość nie tylko dla człowieka na ziemi, ale też i dla Boga w Trójcy Jedyne w niebie. Człowiek raduje się Bogiem, a Bóg raduje się człowiekiem. I o tym trzeba także pamiętać, celebrując to wspaniałe święto wcielenia Pana naszego Jezusa Chrystusa!

ZDZISŁAWA KOBILIŃSKA

REKLAMA

Serdeczne życzenia
z okazji

Świąt Bożego Narodzenia

oraz dużo zdrowia, radości i pomyślności
w Nowym Roku

życzy
Czech-Serwis

Olsztyn, ul. Towarowa 19a | tel. 503 045 991 | www.CzechSerwis.pl

ŚWIĘTA TO TRUDNY CZAS DLA SAMOTNYCH SENIORÓW

SAMOTNE ŚWIĘTA SĄ TRUDNYM OKRESEM DLA TYCH, KTÓRZY JE PRZEŻYWAJĄ, W POLSCE MAMY WIELE MIESZKAŃ, W KTÓRYCH CZAS SPĘDZAJĄ SAMOTNI I STARZY LUDZIE. RODZINA I SĄSIEDZI ZAPOMINAJĄ O CZŁOWIEKU, CZĘSTO MIESZKAJĄCYM ZA ŚCIANĄ. O JEGO NIEISTNIENIU ZAWIADAMIAJĄ MUCHY I ODÓR WYDOBYWAJĄCY SIĘ ZZA DRZWI...

— Nie ma dnia, żeby nasze dzieci i wnuki nas nie odwiedziły. Dbają o nas bardzo — opowiadają małżonkowie. — Każdy pobyt w szpitalu, wizyty u lekarza, cokolwiek się

dzieje, są przy nas i nas wspierają. Otrzymujemy ogrom miłości i poczucia, że nawet teraz, gdy nie jesteśmy sprawni, kochają nas. To wspierało zestarzeć się w tak

cudownej rodzinie, mieć świadomość, że nie jest się starym meblem, który można wyrzucić. Są z nami w dobrych i złych chwilach. Nie wstydzą się nas, a wręcz przeciwnie, zawsze powtarzają, że „nie wyobrażają sobie życia bez nas, naszych rad i wspólnych chwil”. Kiedy patrzę, jak razem siadamy do wspólnych posiłków, jak razem idziemy do kościoła czy spędzamy wspólnie święta, to łyż kręcą się w oku i w sercu robi się ciepło — mówią wzruszeni.

Starsi ludzie potrzebują akceptacji, wsparcia, ciepła domowego ogniska i miłości. Każdy z nas tego potrzebuje. Czas płynie. Dzisiaj możemy wszystko, ale jutro możemy zacząć tracić pamięć, ciężko zachorować. Szczytem marzeń stanie się wolne miejsce w autobusie, o ile ktoś pomoże nam do niego wejść. Zdobywając świat, warto o tym czasem pomyśleć. Zwłaszcza kiedy spotykamy kogoś, kto przeszedł drogę trochę dłuższą niż my. Zbliżają się najpiękniejsze święta Bożego Narodzenia... Trudno wto uwierzyć, ale są wśród nas ludzie, którzy starają się ich nie zauważyć. Nie chcą patrzeć na kolorowe,

ROZĘJRZYJ SIĘ! MOŻE TEŻ MASZ SĄSIADA, KTÓRY JEST SAMOTNY. MOŻE CZEKA NA GEST LUB ZAPROSZENIE Z TWOJEJ STRONY. BOŻE NARODZENIE TO ŚWIĘTA DOBRA I MIŁOŚCI. NIECH TALERZ POZOSTAWIONY DLA WĘDROWCA NIE BĘDZIE TYLKO PUSTYM GESTEM.

migające światełka, koledy wywołują łyż, a zapach choinki przywołuje bolesne wspomnienia.

JOANNA KARZYŃSKA

j.karzynska@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Starszy człowiek w naszym kraju zauważany jest przez środowisko i rodzinę najczęściej dopiero wtedy, gdy znajdzie się w sytuacji, w której ze względu na niesamodzielność potrzebuje niezbędnej pomocy w czynnościach dnia codziennego i staje się dla najbliższych uciążliwym życiowym problemem. Zazwyczaj obowiązki sprawowania opieki na starszą osobą przekraczają możliwości psychiczne, fizyczne, a czasem i finansowe rodziny.

Wielu jest takich, którzy starością gardzą. Traktują ludzi u schyłku życia jak niepotrzebny balast. Zachowują się z uwłaczającą pobłażliwością albo wrogim dystansem. Jednak nigdy na serio. Starsi ludzie nie pasują do świata, w którym zamiast być ze sobą, przenosimy się w wirtualny świat i klikamy „Lubię to”.

— STAROŚĆ JEST SMUTNA I BARDZO SAMOTNA. NISKIE ŚWIADCZENIA EMERYTALNO-RENTOWE NIE ZASPOKAJAJĄ NASZYCH PODSTAWOWYCH POTRZEB — MÓWI PANI WIESŁAWA. — CZĘSTO STAJEMY PRZED WYBOREM, CZY KUPIĆ CHLEB, CZY TEŻ WYKUPIĆ PRZEPISANY LEK.

Brakuje lekarzy geriatrów. Do specjalistów czeka się kilka miesięcy, a nawet lat, usługi opiekuńcze są odpłatne, a świadczenia z pomocy społecznej nie wystarczają. A najgorsze jest to, że dzieci i wnuki też z czasem zapominają — wylicza ze smutkiem.

Wielu z nas skupia się na obronie nienarodzonych dzieci, prawach kobiet czy równouprawnieniu. Dyskutujemy o granicach tolerancji. Krzywdą dzieci budzi w nas złość. Zawstydzające jest to, że w trosce o wspólne dobro seniorów zostawiliśmy gdzieś obok.

— Życie minęło jak jedna chwila — opowiada pani Janina. — To mieszkanie i ta samotność mnie wykańczają. Stuknie coś,

puknie, od razu się boję. W łazience nie zapalam światła, podobnie w kuchni. Światło z pokoju mi wystarcza. Boję się, że jak się zepsuje, to przecież nie wejdę i nie wymienię żarówki. Nie dam rady. Trzeba prosić, czekać, aż kuzyn przyjedzie. Człowiek, jak jest sam, dziczeje. Nie mogę spać. Myślę: Boże, niech ja zasnę i jutro nie wstanę. Bo nie ma dla mnie perspektyw. Wokół mnie pustka. Wegetacja. Dni schodzą mi na niczym. Chciałabym mieć kogoś, żeby uciekać z domu. Nie lubię swojego mieszkania, bo czuję się w nim jak w więzieniu. Marzę, żeby ktoś do mnie zadzwonił. Zwłaszcza rano, bo jak wstaję, to jestem w kompletnej depresji — 22 godziny ani słowa. Nie mam do kogo się odezwać. Wszeghogarniająca cisza, którą przerywają czasem dźwięki z telewizora. Boję się, że wkrótce zapomnę, jak się mówi. A jeszcze teraz zbliżają się samotne święta Bożego Narodzenia. Wigilia to jeden z najsmutniejszych dni w roku — żali się kobieta.

— Samotność jest jak skolioza kręgosłupa. Za młodu nie przeszkadza, a na starość bardzo boli — opowiada 82-letni pan Stanisław. — Nie ma jednej recepty na to, jak nie być samotnym, bo można w życiu mieć mnóstwo dzieci i zostać na starość samotnym albo być stanu wolnego, a mieć mnóstwo znajomych i przyjaciół. Prawdę o tym śpiewa zespół Dżem: „Samotność to taka straszna trwoga, ogarnia mnie, przeraża mnie (...). Wiesz, mam, wyobraziłem sobie, że nie ma Boga”. Czasem śmierć jest lepsza niż taka samotność — dodaje.

Nie każda rodzina zapomina o swoich seniorach. Są takie, dla których opieka i pomoc starszym, schorowanym dziadkowi czy babci to priorytet. W takim właśnie domu mieszkają państwo Krystyna i Józef. Oboje są już w sędziwym wieku, potrzebują całodiennej pomocy, szczególnie pan Józef, który porusza się o kulach.

REKLAMA

Zrób zdjęcie i wygraj nagrodę! – Konkurs sylwestrowy w Parku w Jegławkach

Dołącz do naszego sylwestrowego wydarzenia fotograficznego w dniach 28–29 grudnia.

Zrób kreatywne zdjęcie w parku.

Udostępnij je na swoich social mediach.

Wygraj nagrody o łącznej wartości 6000 zł!

Wystarczy: ↷

- Odwiedzić Park w Jegławkach 28 lub 29 grudnia.
- Zrobić kreatywne zdjęcie w naszym parku.
- Opublikować je na swoim profilu na Instagramie lub Facebooku z oznaczeniem profilu Parku oraz dodaniem hashtagu **#parkjeglawki**
- Napisać jedno zdanie o wrażeniach z wydarzenia.

Nagrody: ↷

- I miejsce – karta podarunkowa do Sephory o **wartości 1000 zł**
- II miejsce – karta podarunkowa do Sephory o **wartości 500 zł**
- III miejsce – karta podarunkowa do Sephory o **wartości 300 zł**
- 42 wyróżnienia – karty podarunkowe do Sephory o **wartości 100 zł każda**

Co więcej? ↷

Darmowe przekąski: **kielbaski z grilla, ciepłe napoje – kawa, herbata**. Ognisko, przy którym ogrzejesz się z bliskimi. Niezapomniana atmosfera w otoczeniu przyrody.

Nie przegap tej okazji – spędź niezapomniane chwile i wygraj atrakcyjne nagrody! Regulamin i szczegóły konkursu znajdziesz na stronie internetowej fundacji: www.parkjeglawki.pl +48 606 798 047

parkjeglawki

Park w Jegławkach

Wspaniała kobieta, żona i mama. Osoba, która dla każdego ma dobre słowo. Przyznaje ze śmiechem, że odkąd już nie pracuje zawodowo, to przybyło jej obowiązków. Pani Zofia to kobieta, która żadnej pracy ani wyzwania się nie boi.

Grodno ma w sercu

Pani Zofia Szablińska w 1957 roku miała 4 lata, kiedy z rodzicami przyjechała z Grodna do Polski, do Olsztyna.

— Niewiele pamiętam z pobytu w Grodnie, byłam zbyt mała — opowiada. — Jednak miłość do Kresów we mnie ciągle jest. Rodzice cały czas ją podsycali, opowiadając o pozostawionej tam ziemi i rodzinie. Wiele razy jeździliśmy do rodziny w odwiedziny. Ja, choć większość życia mieszkam w Polsce, to sercem też jestem tam. Jest we mnie miłość do tamtych ludzi, tradycji i muzyki.

Rodzina jest najważniejsza

W Olsztynie pani Zofia spędziła dzieciństwo, młodość i tu poznała też swojego męża Jana. Zakochali się w sobie. W 1980 roku pobraли się. Są szczęśliwymi rodzicami dwóch synów i córki: Adama, Michała i Iwony.

— RODZINA DLA MNIE JEST NAJWAŻNIEJSZA. DLA MNIE TO TAKIE POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA, CIEPŁA, WEWNĘTRZNEGO SPOKOJU, ZAUFANIA DO SIEBIE. ŻYCIE JEST DOBRE — WYJAŚNIA.

— W życiu trzeba każdego człowieka szanować i dobrze traktować. Niezależnie od sytuacji trzeba być dobrym człowiekiem. Dla każdego. Szanować ludzi bez względu na to, jaką mają pozycję, zasobność portfela i kim są. Pomagać ludziom, bo przecież nigdy nie wiadomo, kiedy sami będziemy potrzebować pomocy. Zachować skromność. Życie wiele mnie nauczyło. Mogę z całym przekonaniem powiedzieć, że

Fot. prywatne archiwum

dzięki temu jestem dzisiaj takim, a nie innym człowiekiem.

Minęło 44 lat, odkąd pani Zofia i pan Jan złożyli przysięgę małżeńską, jednak wciąż tak samo się kochają i są ze sobą szczęśliwi.

— To już prawie pół wieku małżeństwa. Szybko minął ten czas — mówi pani Zofia. — Mąż to wspaniały człowiek, taki przyjaciel na dobre i złe. Synowie i córka są już dorośli, mieszkają na swoim. My mamy swoje pasje, które sprawiają, że nigdy się nie nudzimy. Uwielbiamy spacerować, jeździmy na rowerach, podróżujemy. Ja całe życie z aparatem w ręce. Nie umiem przejść obojętnie obok pięknych miejsc, ciekawych zabytków, niezwykłych uroków przyrody. Żyję tym, co mnie zachwyca i jest piękne. Czuję się dobrze z samą sobą, rozumiem swoje motywacje, znam swoje kluczowe wartości i wiem, jakie są moje mocne strony, a jakie słabości, i nie wstydę się tego. Szanuję siebie i innych. Daję sobie przyzwolenie na popełnianie błędów, na podejmowanie wyzwań.

Podtrzymuje tradycję

W domu pani Zofii święta Bożego Narodzenia są obchodzone bardzo uroczysto. To również czas wspomnień i oglądania

starych rodzinnych fotografii. Wiele z nich pochodzi z Grodna.

— Staram się podtrzymać nasze tradycje. Zawsze kiedy z mamą szykowałam potrawy na święta, to mama opowiadała mi o świętach w Grodnie — mówi. — Wigilia, poprzedzająca Gody, była dniem, z którym wiązało się kiedyś najwięcej przesądów i wróżb. Dotyczyły one spotykanych osób, wykonywanych czynności, zachowania zwierząt i pogody. Zwyczaj kultywowany w naszym domu: pierwszą osobą, która w Wigilię wchodzi jako gość do domu, musi być mężczyzna; wejście kobiety jako pierwszej wróży kłótnie i choroby. Wieczera wigilijna jest posiłkiem bardzo uroczystym. Spożywa się ją w największym i najbardziej reprezentacyjnym pomieszczeniu domu, odpowiednio przystrojonym. Z kolorowych opłatków jako dzieci robiliśmy delikatne ozdoby, tzw. światy, które tata wieszał na choince lub umieszczał na cienkich sznureczkach umocowanych do sufitu. Stół mama przykrywała białym lnianym obrusem, a pod nim kładła siano. Honor gospodyni wymagał, aby obrus był nieskazitelnie czysty i wyprasowany, bez najmniejszego zagniecenia. Do wieczery zasiadaliśmy zawsze

MIŁOŚĆ DO KRESÓW MA W SERCU I WSPOMNIENIACH

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA SĄ DLA KRESOWIAKÓW ŚWIĘTAMI BARDZO RODZINNymi. PANI ZOFIA URODZIŁA SIĘ W GRODNI, JEDNAK LOS SPROWADZIŁ JĄ WRAZ Z RODZICAMI I RODZENSTWEM DO OLSZTYNA. JEDNAK W SERCU I WSPOMNIENIACH WCIĄŻ MA KRESY WSCHODNIE. W WIGILIJNY WIECZÓR ZASIADZIE DO KOLACJI Z RODZINĄ. BĘDĄ SIĘ CIESZYĆ Z BYCIA RAZEM, WSPOMINAĆ I OGLĄDAĆ STARE ZDJĘCIA.

wraz z pojawieniem się na niebie pierwszej gwiazdy. Przed rozpoczęciem posiłku kiedyś tata, a teraz mąż czyta ewangelię o Naro-

dzeniu Pańskim. Potem dzielimy się opłatkiem i składamy życzenia. Typowo kresową potrawą wigilijną jest kutia — potrawa

z pszenicy, maku, miodu i bakalii. Mama opowiadała, że na kresach Gody świętowano do Trzech Króli. W tym okresie domy odwiedzali kolednicy-przebierańcy, zwani także herodami — nosili ze sobą szopkę i przedstawiali jasełka. W podziękowaniu za kolędy i życzenia dawało się im tzw. szczodraki, czyli nadziewane bułeczki lub rogaliki. Na Wigilię przyjeżdżała rodzina z daleka. Dla ludzi na Kresach ważne były wielopokoleniowe zjazdy rodzinne w okresie świąt. W domach przebywało często kilkanaście osób. Dziś spotykamy się w gronie najbliższych, bo wielu osób nie ma już wśród żywych. Zostawiamy pusty talerz, który ich symbolizuje. A jeśli do drzwi domu zapuka zbłąkany wędrowiec, z pewnością zostanie zaproszony do naszego stołu.

JOANNA KARZYŃSKA

j.karzynska@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

Ho, Ho, Ho!

Wishing you a jolly Christmas and a sparkling New Year!
May the spirit of Christmas fill your heart with love,
joy, and peace today and always.
May your New Year filled with success and full of exciting
new Adventures in all your ventures and beyond.
May our Europe be a place of peace and love
— united in diversity as it should be.

Merry Christmas, everyone!

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

GAZETA
OLSZTYŃSKA.

— Wiemy, że święta Bożego Narodzenia w Kościele greckokatolickim przebiegają podobnie jak w rzymskokatolickim. Jest choinka i od ubiegłego roku obchodzimy je razem.

— Tak, Wigilię świętujemy teraz 24 grudnia. Po kolacji wigilijnej idziemy się pomodlić do cerkwi. Nasza pasterka nazywa się Welyke Poweczirja. Celebруем w tym czasie narodziny Jezusa Chrystusa. Następnego dnia rano odbywa się taka sama służba boża (czyli nabożeństwo — przyp. red.) dla tych osób, które nie mogły być na nabożeństwie w dzień wigilijny. Drugiego dnia wspomina się Matkę Bożą — Bogurodzicę, a trzeciego świętego Stefana Męczennika. Czas świąt Bożego Narodzenia kończy się 2 lutego, w święto Matki Bożej Gromnicznej, kiedy to święcone są świece.

— Na świątecznych stołach w domach grekokatolików pojawiają się podobne potrawy jak na tych rzymskokatolickich?

— Tak. Na stołach także mamy postne potrawy wigilijne, takie jak barszcz, uszka z grzybami, pierogi z kapustą i grzybami, kapusta z grochem, ale mamy też pierogi z samymi ziemniakami i cebulką czy gołąbki z ziemniakami. Zawsze też jest tradycyjna kutia. Zwyczajowo robiona jest z obtłuczonej pszenicy, maku, orzechów, rodzynek i miodu. Składając świąteczne życzenia, nie łamiemy się opłatkiem, ale prosforą.

— Czyli?

— To pieczywo, które robi się z mąki, drożdży i wody. Prosfora składa się z dwóch części, co symbolizuje dwie natury Jezusa, który był jednocześnie człowiekiem i Bogiem. Na prosforze odciskamy napis „IC XC HIKA”, czyli „Jezus Chrystus zwycięzca”.

— Drugi raz w historii Kościół grekokatolicki będzie obchodził Boże Narodzenie według kalendarza gregoriańskiego, tak jak ewangelicy czy rzymscy katolicy. Jak ta zmiana się przyjęła wśród wiernych?

— Dobrze. Warto przypomnieć, że zanim nastąpiła, przeprowadziliśmy

PROSFORA SYMBOLIZUJE DWIE NATURY JEZUSA

PROSFORA, KTÓRĄ DZIELIMY SIĘ W WIGILIĘ BOŻEGO NARODZENIA, SKŁADA SIĘ Z DWÓCH CZĘŚCI. SYMBOLIZUJĄ ONE DWIE NATURY JEZUSA, KTÓRY BYŁ CZŁOWIEKIEM I BOGIEM — MÓWI KS. BOGDAN SYTCZYK, PROBOSZCZ PARAFII GRECKOKATOLICKICH W LIDZBARKU WARMIŃSKIM I DOBRYM MIEŚCIE.

Polichromia w cerkwi grekokatolickiej w Lidzbarku Warmińskim

ankietę wśród wiernych. W parafii lidzbarskiej 83 procent wiernych opowiedziało się za przejściem na kalendarz gregoriański. W Dobrym Mieście nieco mniej, bo 79 procent, ale to i tak bardzo dużo. Mieliśmy obawy związane ze zmianą kalendarza, ale wierni ją zaakceptowali. Uważam, że zmiana kalendarza na gregoriański była bardzo dobrą decyzją. Wierni nie muszą brać dodatkowych urlopów, cieszą się z tego, że święta nie kolidują z ich zawodowymi obowiązkami, a tak wcześniej się zdarzało. Na razie zmiana dotyczy jedynie świąt stałych; ruchome, jak na

przykład Wielkanoc, nadal odbywają się według kalendarza juliańskiego, który jest o 13 dni później niż gregoriański.

— To trzeci rok wojny w Ukrainie. Zaczęliśmy się już do niej przyzwyczajać, ale Boże Narodzenie to szczególnie czas i w nim na pewno patrzymy inaczej na rosyjską agresję...

— Pomimo tej wojny mieszkańcy Ukrainy przygotowują się do świąt tak, jak pozwalają im na to wojenne warunki. Niestety, z doświadczenia wiemy, że właśnie podczas świąt nasilają się rosyjskie ataki na ludność cywilną. Jednak duch w narodzie jest silny i czas Bożego Narodzenia

daje nadzieję i wiarę w to, że nastanie pokój. Caritas cały czas wspiera mieszkańców Ukrainy, którzy zostali w swoim kraju, i uchodźców, zwłaszcza osoby starsze czy samotne, najbardziej potrzebu-

Prosfora

Ks. Bogdan Sytczyk

jące pomocy. Regularnie przekazujemy najpotrzebniejsze rzeczy, takie jak opatrunki czy leki oraz żywność. Czynimy to dzięki naszym darczyńcom, za co jesteśmy im wdzięczni.

— Zakończmy rozmowę miłym akcentem. Dzieci z parafii spotkały się 8 grudnia ze świętym Mikołajem?

— Tak. Jak co roku odwiedził nas święty Mikołaj z prezentami. To zawsze budzi radość. Dodam, że parafia w Dobrym Mieście jest pod wezwaniem właśnie świętego Mikołaja, więc wtedy obchodzimy też jego imieniny. Skromnie, ale zawsze jest coś słodkiego. Nasz święty Mikołaj wygląda nieco inaczej niż ten komercyjny, w czerwonym płaszczu i czapce w takim samym kolorze, do którego się przyzwyczailiśmy. Staraliśmy się, żeby jego strój był

podobny do tego, który nosił prawdziwy święty Mikołaj. Z jego przybycia cieszą się nie tylko dzieci. Mamy nadzieję, że kolejne święta nie odbędą się w cieniu wojny.

EWA LUBIŃSKA

Kościół grekokatolicki jest częścią Kościoła powszechnego i uznaje prymat papieża. Zachował jednak odrębną liturgię, swoje tradycje, prawo kościelne i własną hierarchię. Istotną różnicą jest też to, że kaptani mogą się żenić, ale tylko przed wyświęceniem. Po 1947 roku komuniści zakazali nie tylko działalności Cerkwi, ale także odprawiania mszy w obrządku grekokatolickim. Po 1956 roku zgodzili się tylko na to drugie. Struktury Cerkwi odrodziły się dopiero po 1989 roku. W Polsce Cerkiew dzieli się na trzy diecezje. W skład olsztyńsko-gdańskiej diecezji wchodzi ponad 40 parafii. To w zdecydowanej większości potomkowie Ukraińców przesiedlonych przymusowo na te tereny w ramach akcji „Wiśła”. Msze grekokatolickie w Dobrym Mieście zaczęto odprawiać w 1958 roku, a parafia w Lidzbarku powstała w 1991 roku.

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Już w połowie adwentu rozpoczynano przygotowania do świąt. Zastanawiano się, czym obdarzyć dzieci. Tutaj mniej myślnie o zabawkach dla dzieci. Warmiacy byli praktyczni. Obdarowywali dzieci rękawiczkami, szalikami, swetrami, niekiedy czapkami.

Pasterka w kościele parafialnym odbywała się w Wigilię o północy, ale tylko w miastach. We wsiach zimą drogi często były nieprzejezdne. Przychodzili więc parafianie do kościoła pierwszego dnia świąt z rana, aby pokłonić się Nowonarodzonemu Jezusowi wstajence.

Niewidzialny Mikołaj

W Wigilię przed południem gospodarz wybierał się do lasu po choinkę. Potem już z dziećmi przystrajano drzewko. Zwyczaj stawiania choinek tu, pod Olsztynem i Biskupcem, przyszedł na początku XIX wieku z Niemiec. Wcześniej umieszczano w kącie izby przystrojony snopek zboża, niekiedy nawet w każdym rogu świątecznej izby. Oprócz tego na stole pojawiał się stroik, złożony z kilku gałęzi świerku wetkniętych do jabłka, zastępującego stojak. Gałązki umieszczano również w doniczkach. W gospodarstwie przygotowano karmę dla zwierząt na kilka świątecznych dni, aby tylko dosypywać obroku koniom, napełniać koryta bydła i świńom. Na Warmii, podobnie jak w całej Polsce, wierzono, że w Wigilię zwierzęta przemawiają ludzkim głosem. Wiąże to się ze wspomnieniem o gospodarzu, który podsłuchiwał woły czy też konie, co one o nim rozprawiają, a usłyszał o swoim rychłym pogrzebie i tak się tą wieścią przejął, że kilka dni później faktycznie zmarł.

Jeszcze przed zapadnięciem zmroku gospodarz kropił wodą święconą dom i zagrodę. Czynił też znak krzyża w oborze, na progu domu i przy żłobie dla zwierząt. Ludzie wierzyli, że narodzenie Chrystusa wnosi również w życie gospodarstwa coś nowego. Potem spożywano zwyczajną kolację. Nie wyróżniała

Tadeusz Popiel, „Pierwsza gwiazdka”, 1913

się ona liczbą potraw jak na innych ziemiach polskich. Podarki pod choinką pojawiały się nagle. Dzieci przebywały w innym pokoju, kiedy te trafiały pod choinkę. Przynosił je niewidzialny Mikołaj.

Szemel

Odtąd dzieci oczekiwały na przybycie kołędników, tutaj nazywanych sługami z szemlem, czyli siwkim. Był to jeździec osadzony na upozorowanym koniu. Swoją konstrukcją przypominał nieco krakowskiego lajkonika. Nie był jednak kolorowy, lecz w białych szatach. Obwieszony dzwoneczkami tańczył i przesłuchiwał przez lawy i stołki ku radości dzieci. Jego podskokom towarzyszyło strzelanie z bata przewodnika konia. Szemel miał łeb konia wykonany z drewna i obszyty skórą, z tyłu kadłub osadzony na kiju był obwinięty białym prześcieradłem. Jeden ze sług sprawdzał, czy dzieci faktycznie odmawiały pacierz. Orszak sług złożony był mniej więcej z dziesięciu osób. Wprowadzał go do każdego domu przewodnik, wcześniej używający zgodę gospodarza. Dawał o sobie znać dzwon-

kiem lub strzelaniem z bata. Niekiedy ubrany był w mundur żołnierza. Oprócz tego w kompanii znajdował się niedźwiedź, obłożony grochowinami albo w odwróconym kożuchu. Prowadził go na łańcuchu inny przewodnik. Wiele radości dzieciom przynosił niedźwiedź niby tańczący na dwóch łapach.

Kąsał dziewczęta w tydki

Poza tym był bocian z długim czerwonym dziobem, ubrany na biało, który wciąż jakby czegoś szukał i sztucznym dziobem, złożonym z dwóch płytek, kąsał dziewczęta w tydki. Kominarz z drabiną zawsze starał się dojść do kuchennego pieca, grzebał w popiele i sadzy, przed sobą miał skrzynkę z sadzą i napotkanych domowników obsmarowywał nią. Często w tej kompanii spotkać można było postacie kobiece, m.in. żebraczkę z dużym koszem, do którego zbierała dary, oraz cygankę. Do kosza kołędnikom gospodyni wkładała słoninę, ciasto, kielbasę, biały chleb i pie niądze. Oprócz tych postaci towarzyszył kompanii żyd z długą brodą, sprzedający towary, w tym kawa-

lek brukwi zamiast mydła. Nosił on worek z sieczką, do którego, jak mówiono, wrzucał niegrzeczne dzieci. Byli też szmaciarz w kolorowym ubraniu z naszytymi łalami, który niby skupował stare lachy, dwaj muzykanci i policjant, który rzekomo pilnował porządku podczas odwiedzin. W innych kompaniach spotkać można było kozła, chociaż z kozłem chodzono na Warmii raczej po Nowym Roku.

Kompania miała też własne przyspiewki zachęcające gospodarzy do ich obdarowania.

*Nasza Pani stapa,
Kluczykami brząka,
Od komina do szafy,
Ukrajże nam kielbasy.
Oj, ukrajcie, ukrajcie,
Daleko od ręki,
Nie zadawajcie sobie
Takiej dużej męki.
Oj, dajcie nam, dajcie
I świńskiego ciała,
Żeby się nasza dusza
Do nieba dostała.
Oj, dajcie nam, dajcie
I burego grochu,
Żeby się Wam bydelko.
Chowało w przy-
szłym roku.*

Przebieg takich odwiedzin opisał poeta warmiński Alojzy Śliwa w wierszu „Gody na Warmii”, napisanym w gwarze i zamieszczonym w drugim numerze „Słowa na Warmii i Mazurach” z 1952 roku na Boże Narodzenie. Znalazły się w nim także akcenty narodowe:

*„Daliż! Dzieci poklantałta
I pacierze łodmarzajta,
I konczukom wymachujta.
Szurki z strachem łuklen-
kajo
I nabożnie sia żegnajo.
Łodmarzajo też pacierze:
Łojcze, Zdrowaś, tak-
że Zierze.
Kiedy pacierz łodmózili,
Śludzy do nich przemó-
zili:
„Za ten pacierz, co możeta,
W skórę dziś nie dosta-
nieta,
Tło rodziców wciąż ślu-
chajta,
A matulki nie gniewajta,
Sia nie bżijta, nie śpiero-
jta,
Pana Boga wciąż słuchaj-
ta.*

BOŻE NARODZENIE NA WARMII

POZA BOŻYM NARODZENIEM NIE BYŁO NA WARMII INNYCH ŚWIĄT TAK BARDZO OCZEKIWANYCH KAŻDEGO ROKU. CZEKALI NA NIE DZIECI I DOROŚLI. CZAR ŻŁÓBKA W KOŚCIELE WZBUDZAŁ RADOŚĆ W SERCACH WSZYSTKICH.

*Kiedy chceta iść do nieba,
Pana Boga kochać trzeba.
P o l s k o m o w a
w domu wszędzie,
Niech wam zawdy dro-
ga bandzie.
Kochajta ją duszo cało
I mówta sia zawdy śmia-
ło.
Coroz głośni, coraz śmie-
lei,
Choć byśta za to cierpsieli.
Pamnentajta koż-
dej chwili,
Żeśta w Polsce sia rodziłi!
Bo Warnija polskim kra-
jem,
Ziara, mowa izwyczajem,
Niech nicht lo tym nie za-
boczy,
Bo tak jest, a nie inaczy.*

*Potem zhałasem kołędni-
cy opuszczali gospodarstwo
i udawali się do kolejnego
domostwa we wsi.*

Na dawnej Warmii nie znano pasterki. Nie łamano się też oplatkiem. Chociaż, jak napisała Maria Zientara-Malewska, w latach międzywojnia próbowano wprowadzić ten zwyczaj specjalną przesyłką prymasa Polski ks. Augusta Hlonda z oplatkami skierowanymi do kłunastu Warmiaków, zamieszkałych pod Olsztynem.

Pierwszy dzień świąt spędzano w gronie rodziny. Dopiero w Szczepana, czyli drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, odwiedzano dalszych krewnych i znajomych. Tego dnia rozpoczynały się dwunastki. Trwały one do Trzech Króli. Ich rodowodu dopatrywano się w dwunastu dniach, w których Matka Boża i święty Józef szukali Jezusa, inni szukali analogii w dwunastu apostołach. Starzy Warmiacy mówili: w tych dniach działały się

osobliwe sceny w dalszej i bliższej okolicy. Ktoś widział jeźdźca na koniu bez głowy, słyszano ujadanie psa ze strony, gdzie nie było zabudowań, słychać było wystrzały, chociaż w tych dniach nikt przecież nie wybierał się na polowanie. Pogoda zaś w tych kolejnych dniach wyznaczała aurę w nadchodzących miesiącach roku. Dlatego rolnicy cieszyli się, kiedy w Nowy Rok świeciło słońce, bo ono wyznaczało pogodę na zima w sierpniu. W każdym razie w dwunastki wykonywano w gospodarstwie tylko niezbędne prace: mężczyźni nie młócili, kobiety nie siały do kołowrotek, nie kamlowały, czyli kreplowały wełny, ani nie prały bieleziny, a jeśli już trzeba było coś wyprać, to nie należało wieszać tego na zewnątrz, bo ktoś mógłby umrzeć z rodziny. Ładna pogoda w dwunastki zapowiadała obfite zbiory.

W dwunastkach wypada również święto Jana Ewangelisty, który należał do wybranych uczniów Chrystusa. Zmarł w 98 roku życia. Został wyróżniony tym, że Jezus właśnie jemu ujawnił imię zdrajcy, a więc Judasza. Mówiono o św. Janie, że wypił kubek zatrutego wina, ale znakiem krzyża zneutralizował działanie trucizny.

W dniu jego święta, 27 grudnia, było (i jest) w wybranych kościołach święcone wino, zwłaszcza w kościołach, którym patronuje, a więc w Bartągu, Bartoszczach, Długoborze, Ignalinie, Kwidzynie, Malborku, Nowym Kawkowie, Orniecie i Zalewie.

JAN CHŁOSTA

Od Elżbiety Szydlik dowiedzieć się o jej mocnych stronach jest bardzo trudno. Na co dzień sama instruuje nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy, jak prezentować siebie, jednak gdy przychodzi do mówienia o własnych sukcesach, pozostaje skromna. Przecież tych sukcesów ma naprawdę wiele. I to w tak wielu dziedzinach...

Podczas rozmowy z nami przygotowuje specjały na wieczór wigilijny. Na patelni skwierczą ryby, a zapach zapowiadający święta rozchodzi się po całym domu. To piękny domek, w którym się wychowała, a po latach wraz z mężem i dziećmi zamieszkała w nim ponownie. Dopytywana o swoją pracę na rzecz lokalnej społeczności, na chwilę zastyga w zamyśleniu.

Google nie kłamia

— No musiał pan tego wygooglować! Nic się nie ukryje — mówi zdziwiona wiedzą dziennikarza na temat jej pracy w radzie osiedla. A tu, na olsztyńskiej Zielonej Górze, każdy zna każdego. Pani Elżbieta jest przewodniczącą osiedlowej rady. Od lat angażuje się w działalność na rzecz mieszkańców.

— Mieszkam tutaj od dzieciństwa, z małymi przerwami — mówi z uśmiechem. — Organizujemy festyny, imprezy dla dzieci i seniorów. Chcemy, aby każdy czuł się częścią naszej społeczności — dodaje.

Pytana o bolączki rady, w której przewodniczącą jest już kolejną kadencję, a pracuje na jej rzecz od dekad, zamyśla się na chwilę. — Nie mamy szkoły na naszym terenie. Jest jednak wiele rzeczy, które udaje nam się zorganizować. Wielką pomocą są projekty realizowane z budżetu obywatelskiego — stwierdza. A na liście osiągnięć rady pod tym względem są m.in. chodniki i oświetlenie, które poprawiają bezpieczeństwo mieszkańców.

W sekcji oświaty

Brak szkoły na Zielonej Górze to pewien paradoks.

Pani Elżbieta większość swojego życia poświęciła pracy w szkole i reprezentowaniu interesów nauczycieli. Jest przewodniczącą Międzyzakładowej Organizacji Związkowej Pracowników Oświaty w Olsztynie. Jest również przewodniczącą Regionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Olsztynie. Dodatkowo pełni funkcję członka Komisji Rewizyjnej NSZZ „Solidarność” Regionu Warmińsko-Mazurskiego.

— Przez lata byłam zastępcą naszej przewodniczącej. Do Solidarności wstąpiłam na samym początku jej odradzania się po zmianie ustrojowej — relacjonuje. — Reprezentowanie nauczycieli to zobowiązanie, które traktuję bardzo poważnie. Zawsze stawiam na dialog, ale też nie boję się podejmować trudnych decyzji — mówi w rozmowie z „Gazetą Olsztyńską”.

Związkowe początki

Związkowiec często jest w każdym zakładzie pracy, także w szkole, uważany za pewne utrapienie. A Elżbieta Szydlik zna bolączki szkoły od każdej strony. Sama przecież jest nauczycielem. Przez pewien czas była także zastępcą dyrektora w Szkole Podstawowej nr 10 w Olsztynie. Również w tej szkole rozpoczęła się jej działalność związkowa.

— Do związku przychodzi ludzie, gdy mają problemy. Czasem czują się bezsilni wobec systemu. Moim zadaniem jest im pomóc — podkreśla pani Elżbieta.

Jej działalność szybko zyskała uznanie. W 2011 roku została zastępczynią przewodniczącej sekcji oświaty, a w kwietniu 2023 roku przejęła funkcję przewodniczącej. Sekcja, jak wyjaśnia w rozmowie z nami, zajmuje się negocjacjami płacowymi, pomocą prawną i wsparciem nauczycieli.

— Konflikty są częścią tej pracy, ale zawsze szukam kompromisów. Najtrudniejsze sytuacje rozwiązujemy z pomocą działu prawnego, bo nauczyciele muszą czuć, że ktoś ich wspiera — mówi.

BEZ GORSETU, ALE Z RÓŻAŃCEM

ELŻBIETA SZYDLIK ŁĄCZY W SOBIE WIELE RÓL: ŻONY, MATKI, BABCI, DZIAŁACZKI ZWIĄZKOWEJ, NAUCZYCIELKI. JEST TEŻ PRZEWODNICZĄCĄ RADY OSIEDLA ZIELONA GÓRKA W OLSZTYNIE. NIE NOSI GORSETU POGLĄDÓW WSPÓŁCZESNEJ SUFRAŻYSTKI, CZĘSTO ZA TĄ TRZYMA W RĘKU RÓŻANIEC.

Fot. archiwum prywatne

Pani Elżbieta tak samo często trzyma w ręku kodeks pracy, jak różaniec.

Szkola samodzielności

Skąd u Elżbiety Szydlik taka pasja i chęć działania? Pytana o to, wskazuje na legendarne w Olsztynie Liceum Ogólnokształcące nr 2 im. Kamila Ildefonsa Gałczyńskiego. To tam zaszczerpiono jej bakcyli aktywności. Liceum od zawsze słynie z prestiżu i renomowanych absolwentów. Są wśród nich m.in. wieloletnia parlamentarzystka Beata Bubiewicz, znany dziennikarz — przez lata korespondent prasowy z Moskwy — Wacław Radziwinowicz czy tak wielka postać sceniczna jak Izabela Trojańska.

— Uczylam się w klasie matematyczno-fizycznej. Dlatego wybrałam się na studia na fizykę do Torunia — wspomina pani Elżbieta.

Po kilku miesiącach przyszła jednak refleksja i solidarna lekcja pokory. Szybko zorientowała się, że to nie dla niej. I choć zaliczyła pierwszy rok, zrozumiała, że te studia są zbyt trudne i nie dają jej satysfakcji. Przeniosła się na pedagogikę wczesnoszkolną. I w tym kierunku odnalazła swoje powołanie.

Trudne momenty

Choć dziś jest uznaną liderką związkową, Elżbieta Szydlik nie ukrywa, że podczas wypełniania swoich codziennych obowiązków bywają trudne momenty. Przecież wszyscy wiemy, jak często zmieniają się ministrowie oświaty. Każdy kolejny przychodzi z własnymi pomysłami. Czasem stawia to szkoły dosłownie na głowie. A to nie wszystko, z czym musi się mierzyć lider związku zawodowego w tak ważnej sekcji jak oświata.

— Każdy, kto podejmuje się obrony innych, prędzej czy później stanie przed kryzysem. U mnie były to chwile, gdy musiałam negocjować w sytuacjach niemal beznadziejnych — relacjonuje.

I jak z pokorą przyznaje, sama nie jest w stanie działać skutecznie. Szczególnie kiedy w grę wchodzi los innych nauczycieli. Dlatego tak ważne jest dla niej działanie w zespole.

— Jedną z takich sytuacji było zagrożenie zwolnieniami w kilku szkołach w regionie — wspomina. — Takie sytuacje pokazują, jak ważne jest wsparcie zespołu i wiedza prawna. Nie zawsze można wygrać wszystko, ale zawsze trzeba walczyć o maksimum dla ludzi — podkreśla.

Niezwykła pomoc

W trudnych chwilach Elżbieta Szydlik szuka siły nie tylko w zespole, ale także, a może nawet przede wszystkim, w wierze. Szczególnie bliski jest jej bł. ks. Jerzy Popiełuszko — patron Solidarności. Jego słowa „Zło dobrem

zwyciężaj” są jej życiowym mottem.

— Gdy sytuacja wydaje się bez wyjścia, zawsze proszę go o pomoc — mówię nam w zaufaniu. — Nieraz, kiedy sprawy wydają się nie do rozwiązania, odmawiam krótką modlitwę. Zdarzało się, że po takich chwilach rozmowy zaczynały układać się na nowo — mówi z przekonaniem.

Pani Elżbieta ma też inną tajemnicę, którą nie chwali się przed dziennikarzami. Tej sprawy nie można wygooglować. — Tak, to prawda. Należę do kółka różańcowego w naszej parafii — przyznaje z dumą. — Nasza parafia na Zielonej Górze jako jedyna w Olsztynie obejmuje dwa kościoły. Dla mnie i dla mojej rodziny identyfikacja z Kościołem jest bardzo ważna — dodaje.

Życie prywatne

Poza pracą, tą zawodową i społeczną, pani Elżbieta jest żoną, matką trójki dzieci i babcią. Jak sama podkreśla, rodzina to jej oparcie i motywacja. — To w domu ładuję baterie do dalszego działania — mówi. — A dzieci mam czwórkę, a nie trójkę — prostuje, podkreślając, że jej synowa jest jej nową córką.

Znana w całym regionie liderka związków zawodowych oświaty ma też hobby, które, pytana, wylicza jednym tchem: książki o tematyce historycznej i duchowej, a także spacerowanie i pływanie.

— Uwielbiam czytać żywoty świętych — dodaje.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.krystcinski@gazetaolsztyńska.pl

— PRZEZ LATA BYŁAM ZASTĘPCĄ NASZEJ PRZEWODNICZĄCEJ. DO SOLIDARNOŚCI WSTĄPIŁAM NA SAMYM POCZĄTKU JEJ ODRADZANIA SIĘ PO ZMIANIE USTROJOWEJ — RELACJONUJE. — REPREZENTOWANIE NAUCZYCIELI TO ZOBOWIĄZANIE, KTÓRE TRAKTUJĘ BARDZO POWAŻNIE. ZAWSZE STAWIAM NA DIALOG, ALE TEŻ NIE BOJĘ SIĘ PODEJMOWAĆ TRUDNYCH DECYZJI — MÓWI W ROZMOWIE Z „GAZETĄ OLSZTYŃSKĄ”.

Historia prosto z Pizy

To były tegoroczne wakacje, które spędzałam we włoskiej Pizie. Krzywa Wieża Krzywą Wieżą, Piazza dei Miracoli nawet całe oraz mniej znany fakt, że to miejsce narodzin Galileusza, do dziś budzący zresztą kontrowersje, czy to na pewno to... W każdym razie, obejrzawszy już wszystko dokładnie i po kilka razy, powlokłam mamę do największej w mieście księgarni — a tych w Pizie prawdziwy urodzaj, bo to miasto, w którym działa jeden z najstarszych i jeden z najsłynniejszych europejskich uniwersytetów, z pierwszym na świecie i działającym do dziś ogrodem botanicznym. W każdym razie księgarnia jest tam praktycznie na każdym rogu, ale największą, jak przyznali wszyscy tubylcy, jest La Feltrinelli przy Corso Italia. Bardzo dobrze, bo i tak miałyśmy iść w tamtą stronę.

Tłoku nie było, bo jednak sierpień to czas kanikuly, laziłam sobie zatem między regałami trochę bez celu, a trochę rozglądając się za działem/kątem ze sztambuchami, notesami, piórnicikami, ołówkami i podobnymi utensyliami, które kupować można w każdym kraju — co też przy każdej okazji czynię. Miła kobietka, najpewniej zauważywszy moje zagubienie, zapytała ładnie po angielsku, czy w czymś mi pomóc. Odpowiedziałam, że nie, bo włoskie „Morderstwo w Orient Expressie” już posiadam... Zainteresowała się, więc wyjaśniłam, że kolekcjonuję akurat ten utwór Agathy Christie w każdym języku i włoską wersję kupiłam sobie dawno temu w Rzymie. Ale dodałam, że szukam tego działu z notesami — wskazała śliczny, przytulny zakątek za rogiem, który wzięłam za część zaplecza i przez grzeczność nie zajrzałam.

— O, proszę spojrzeć. — Podała mi niewielki notes w purpurowych odcieniach. — To może być coś dla pani...

Producenta rozpoznałam od pierwszego kopa — nie przepadam, ale wiem, że

Maria Skłodowska-Curie

okładki tworzy z rękopisów różnych znanych ludzi, głównie pisarzy, ale też naukowców. Kolor purpury też nie budzi mojego zachwyty... Ale przez grzeczność wzięłam. Po czym oniemiałam...! Trzymałam w ręku agendę poświęconą Marii Skłodowskiej-Curie...!!!

— Io sono polacca, how do you know that...? — wydusiłam przez wzruszeniem ściśnięte gardło.

I padłyśmy sobie z Włoszką w objęcia. Kiedy już skompletowałam wszystko i udałam się do kasy, Marta, równie wzruszona co ja, dołożyła do moich zakupów zakładkę z podobizną Krzywej Wieży — a jakże... A ja, po dokonaniu wszelkich manipulacji finansowych, podsunęłam jej, teraz już mój własny, kalendarz z Marią i poprosiłam o dedykację.

„A Magdalena-Maria, la persona piu gentile che io abbia conosciuto su posto di lavoro alla sua allegria, al suo essere genuina e spontanea. Una vera donna amica delle donne, come Marie Curie. Con amo-

re, Marta, Pisa, 17 Agosto 2024”.*

Z Martą znamy się nadal, choć po moich wakacjach w Pizie zostały już tylko cudowne obrazy i upalne wspomnienia. No a Pani Maria jest ze mną od Pizy codziennie. I to w Jej poświęconej agendzie odnotowałam termin na napisanie niniejszego artykułu. Ale staram się też zapisywać tam wszystko, co z Panią Marią ma jakkolwiek związek.

Maria Salomea

Urodziła się jako Maria Salomea Skłodowska 7 listopada 1867 r. w Warszawie, w kamienicy Łyszkiewicza przy ul. Freta 16. Studiowała najpierw na tajnym Uniwersytecie Łatającym w Warszawie i tam rozpoczęła praktyczne szkolenie naukowe. W 1891 r. poszła w ślady swojej starszej siostry Bronisławy i wyjechała na studia do Paryża. Była pierwszą kobietą, która otrzymała Nagrodę Nobla, pierwszą osobą, która otrzymała Nagrodę Nobla dwukrotnie, i jedyną dotychczas

osobą, która otrzymała Nagrodę Nobla w dwóch różnych dziedzinach naukowych. Jej mąż, Pierre Curie, był współlaureatem jej pierwszej Nagrody Nobla, co uczyniło ich pierwszym małżeństwem, które otrzymało Nagrodę Nobla, i zapoczątkowało dziedzictwo rodziny Curie — łącznie jej członkowie otrzymali pięć Nagród Nobla. Była też pierwszą kobietą, która w 1906 r. została profesorem na Uniwersytecie Paryskim.

To Ona ukuła termin „radioaktywność” — zjawisko, nad rozwinięciem teorii którego pracowała i na którego temat publikowała pionierskie prace. Nagrodę Nobla w dziedzinie chemii otrzymała za odkrycie pierwiastków polonu i radu. Pod jej kierownictwem przeprowadzono pierwsze na świecie badania nad leczeniem nowotworów przy użyciu radioaktywnych izotopów.

Po otrzymaniu drugiej Nagrody Nobla przekonała rząd Francji do przeznaczenia środków na budowę prywatnego Instytutu Radowego — Institut du Radium, obecnie Instytut Curie, powstał w Paryżu w 1914 r. W 1932 r. powstał Instytut Curie w Warszawie — oba do dziś pozostają głównymi ośrodkami badań medycznych. Podczas I wojny światowej opracowała mobilne jednostki radiograficzne, by zapewnić w ten sposób usługi rentgenowskie szpitalom polowym.

Niby była obywatelką Francji, a jednak nigdy nie straciła poczucia polskiej tożsamości. Swoje dwie córki, Irenę i Ewę, uczyła języka polskiego i odwiedzała z nimi Polskę. Pierwszy odkryty przez siebie pierwiastek chemiczny nazwała polonem — na cześć Polski oczywiście.

Fizyczne i społeczne aspekty pracy Curie przyczyniły się do ukształtowania świata XX i XXI w. Rezultat pracy Curie był epokowy. W medycynie radioaktywność radu wydawała się oferować środek, za pomocą którego można było skutecznie zwalczać raka. Oprócz pomo-

MOJA KOCHANA I BLISKA MARIA

BYŁA WYJĄTKOWA W SWOICH CZASACH. A JEDNAK UWAŻAM, ŻE NAWET DZIŚ, 157 LAT OD JEJ URODZIN I 90 LAT PO JEJ ŚMIERCI, WCIAŻ MOŻE BYĆ WZOREM DO NAŚLADOWANIA DLA WSZYSTKICH KOBIET. CHOĆ ZDAJĘ SOBIE SPRAWĘ Z TEGO, ŻE DLA WIELU BĘDZIE TO NIEDOŚCIGNIONY WZÓR...

cy w obaleniu ustalonych idei w fizyce i chemii miała głęboki wpływ na sferę społeczną. By dojsz do swoich naukowych osiągnięć, musiała pokonywać bariery, zarówno w Polsce, jak i Francji, które stały na jej drodze, bo była kobietą.

Była znana z uczciwości i umiarkowanego stylu życia. Otrzymała niewielkie stypendium w 1893 r., zwróciła je w 1897 r., gdy tylko zaczęła zarabiać na swoje utrzymanie. Dużą część pieniędzy z pierwszej Nagrody Nobla przekazała przyjaciółom, rodzinie, studentom i współpracownikom naukowym. W niezwykłej decyzji Curie celowo powstrzymała się od opatentowania procesu izolacji radu, by społeczność naukowa mogła prowadzić badania bez przeszkód. Albert Einstein zauważył, że była prawdopodobnie jedyną osobą, której nie można zepsuć sławą.

O! taka Maria!

Mało osób wzrusza mnie ogromem swojego charakteru, charyzmy, niezłomności przy zachowaniu wielkiej kobiecości i klasy. Mało spraw przejmuję

je mnie tak mocno i bezkrytycznie jak Jej wiedza i przełomowe osiągnięcia, Jej badania i dokonania — a wszystko to odbywało się w czasach, kiedy kobiety wciąż bardziej widziane były jako kwiatek przypięty do smokingu mężczyzny, w którym to on udawał się na bal życia. Dlatego nawet jeśli ktoś, tak jak ja, nie ma pojęcia o fizyce, a zacięcie do promieniotwórczości i badań laboratoryjnych ominęło go szerokim łukiem, a ze szkolnych lekcji chemii pamięta tyle, że sól ma wzór NaCl (chyba) — powinien Ją czcić, szanować i nosić na sztandarach. Bo dla mnie Polska — ta, o którą walczył mój bestialsko zamordowany na Sybirze prapradziadek Piotr Kukiel — ma twarz Marii Skłodowskiej-Curie właśnie!

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

• Magdalenie-Marii, najmilszej osobie, jaką spotkałam w pracy, za jej pogodę ducha, autentyczność i spontaniczność. Prawdziwa kobieta, która jest przyjaciółką kobiet, jak Maria Skłodowska-Curie. Z wyrazami miłości Marta, Piza, 17 sierpnia 2024.

— Dużo pracujesz z młodzieżą. Kiedyś tradycja spędzania świąt scalała rodziny, ale niektórzy twierdzą, że młodzi traktują dziś święta jako formę opresyjną.

— Myślę, że nie tylko młodzi odczuwają świąteczną presję. To duży paradoks, bo z jednej strony niemal wszyscy czekamy na ten czas z utęsknieniem, a z drugiej strony święta mogą być dla nas dużym źródłem niepokoju, zdenerwowania i innych, bardzo nieprzyjemnych emocji. Według skali stresu Holmesa i Rahe'a święta spędzone z rodziną znajdują się wysoko na skali i są zdefiniowane jako jedno z ważnych wydarzeń życiowych. Wydawałoby się, że to pozytywne zdarzenie, ale generuje napięcie.

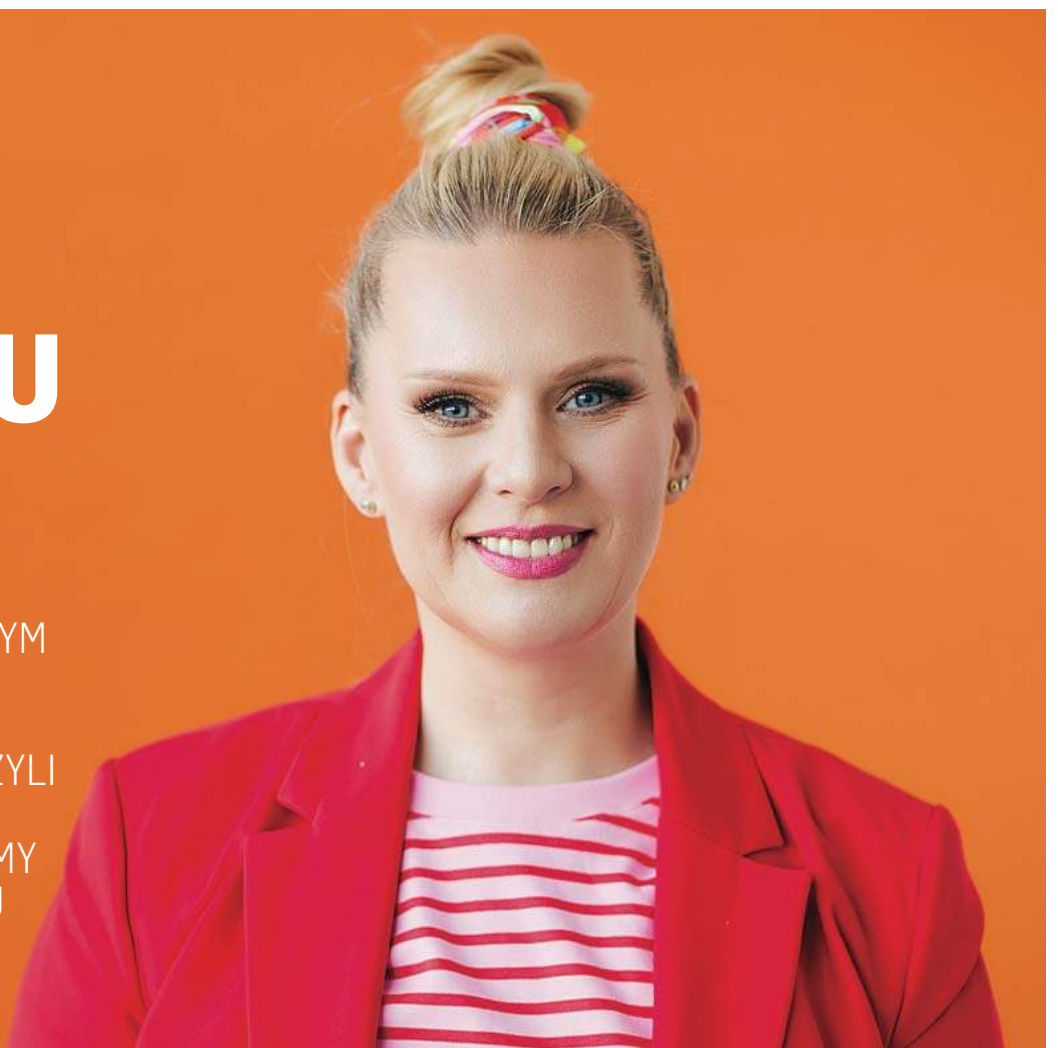
— Psychiatra James P. Cattel stworzył termin „ze-spót stresu okołoświątecznego”, który u niektórych osób utrzymuje się mniej więcej od początku listopada do początku stycznia. Wiąże się to z tym, że chcemy, by wszystko było perfekcyjne. Od nakrycia stołu przez potrawy po kontakty z rodziną.

— I w świątecznym czasie koniecznie musimy mieć tematyczny sweterek, który nosimy wyłącznie raz w roku, bo tak nas karmią w mediach społecznościowych, że tak powinno być. W kulturze i mediach społecznościowych często kreowana jest wizja pięknych, idealnych świąt. W świątecznym okresie i przed nim często wymagamy od siebie zbyt wiele. Postępująca komercjalizacja świąt też nie pomaga. Tymczasem świętom Bożego Narodzenia towarzyszą emocje, które można porównać do mieszkanki bakaliowej. Są tutaj również społeczne oczekiwania, tego, jak powinny wyglądać te święta, poprzez komercyjne obrazy tych idealnych. Bardzo często też przy świątecznym stole siadamy z naprawdę różnymi ludźmi. Każdy z nas ma inny styl bycia, doświadczenie życiowe, system wartości, przyzwyczajenia. Nagle wszyscy spotykamy się przy jednym stole w tym samym czasie. Pojawiają się konflikty, na-

Fot. Daria Szczygiel

ŚWIĘTA WOLNE OD STRESU

ŚWIĄTECZNY OKRES POWINIEN KOJARZYĆ SIĘ Z RADOŚCIĄ I CZASEM SPĘDZONYM RAZEM Z RODZINĄ. ŚWIĘTA SĄ TEŻ JEDNYM Z BARDZIEJ STRESUJĄCYCH WYDARZEŃ W NASZYM ŻYCIU — MÓWI FACETKA OD STRESU, CZYLI AGNIESZKA EWALD, TWÓRCZYNI PIERWSZEJ W POLSCE PLATFORMY RELAKSACYJNEJ ADRESOWANEJ DO MŁODYCH LUDZI.

pięcia, chociażby klótnie dzieci przy ubieraniu choinki. Źródłem stresu mogą być koszty świątecznych przygotowań, biorąc pod uwagę chociażby rekordową tegoroczną cenę masła. W takich warunkach na próżno szukać harmonii i pełnej bliskości.

— Ciekawą kampanię przygotowała fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Przedstawiła antyprzykłady życzeń, które, pozornie niewinne, w przypadku młodzieży mogą mieć głębsze, bolesne znaczenie. Apeluje, by „panowała prawdziwa atmosfera świąt — pełna rodzinnego ciepła i szacunku. Pamiętajmy, że dziecięce głowy zapamiętują słowa, które mogą stać się pięknym wsparciem lub niepotrzebnym ciężarem”.

— Przy wigilijnym stole padają różne życzenia, które ciężko nam przyjąć i nie mamy dla nich zrozumienia, pojawiają się też słynne zdania. Wyobraźmy sobie, że siedzimy przy świątecznym stole. Wydawałoby się, że panuje sielanka. Pierogi są smaczne, w tle brzmią kolędy. Mimo zmęczenia, z którym siadamy do

stołu, wszystko wydaje się w porządku. A potem ciocia czy wujek mówią: „Kiedy znajdziesz sobie kogoś na stałe?”, „Nie za późno na pierwsze dziecko?”, „A kiedy drugie dziecko, bo jednak będzie samotny?”, „Ciągłe pracujesz. A rodzina?”, „Co z twoimi studiami, domem, mężem?”. Takie pytania często się pojawiają i są bardzo oceniające. Nie jest w nich zawarta troska ani życzliwość, bliskość. Jest tylko ocena.

— Jak sobie więc z nimi poradzić?

— Musimy pamiętać, że to, co ktoś myśli o nas, jest odbiciem świata tego człowieka, a nie naszym. Uświadomić sobie, że moja wartość nie zależy od tego, czy ktoś mnie lubi, akceptuje czy rozumie. Naszym dużym atutem jest autentyczność, która często jednak spotyka się z niezrozumieniem. Można, spodziewając się tych „pytań”, stworzyć sobie mentalną tarczę, która obroni nas przed ciociami, wujkami i innymi żywiołymi ekspertami. Wyobraźmy sobie, że każde zadane pytanie, które nie jest

życzliwe, odbija się od tej naszej tarczy. Mamy prawo do własnej życiowej ścieżki, decyzji, do świętego spokoju. Zadbajmy o spokojną komunikację. Możemy odpowiedzieć: „Dziękuję, że pytasz, ale to jest moje życie, moje decyzje i jest mi z tym dobrze”. Nie zbudujemy relacji, jeżeli nie będziemy szanować różnic i granic wszystkich osób. Ważne jest to, byśmy uszanowali drugiego człowieka, z jego odrębną historią i potrzebami. Kiedy czujemy, że napięcie rośnie, warto zrobić krok w tył, wziąć głęboki oddech, który zawsze pomaga w trudnych sytuacjach, bo nas zatrzymuje. Nie odpowiadajmy od razu, pozwólmy, by nasze ciało migdałowe przestało szaleć. Warto zadać sobie pytanie: „Czy naprawdę musimy przekonywać innych do naszych racji?”. Czasem rozwiązaniem jest akceptacja faktu, że nie zawsze musimy być jednomyślni, nie musimy być tacy sami.

— No dobrze, a jeśli poradziliśmy sobie z pytaniami, to co zrobić z całym tym stresem?

— Trzeba go ośwoić. W świątecznym czasie warto pozwolić sobie na chwilę oddechu. Zawsze dobrym rozwiązaniem jest spacer, ale może to być też wspólne oglądanie ulubionego świątecznego filmu. Gra w planszówki może być sposobem zarówno na budowanie bliskości, jak i likwidowanie napięć. Zachęcam też do tego, by pobyć trochę w samotności, by znaleźć przestrzeń, gdzie możemy sami wypić herbatę, poczytać książkę. To może być sposób na to, by złapać równowagę w tym mocno intensywnym czasie. Zawsze też powtarzam, że humor jest znakomitym lekiem na wszelkie napięcia, potrafi połączyć wszystkie pokolenia. Nawet jeśli senior opowie dowcip, który oka-

że się betonem dla pokolenia Z, to i tak ten śmiech pomoże rozładować stres. Zamiast złościć się, warto się śmiać. Wtedy te święta, pełne śmiechu i spontaniczności, zostaną na długo w naszych wspomnieniach.

KATARZYNA JANKÓW-MAZURKIEWICZ

Agnieszka Ewald, certyfikowany coach i trenerka biznesu, znana jako Facetka od Stresu, uczy odpęczać umysły i relaksować ciała wszystkich tych, którym stres blokuje drogę do rozwoju i wewnętrznej harmonii. Szkoli z szeroko pojętej komunikacji, auto-prezentacji, asertywności, neurodydaktyki, inteligencji emocjonalnej czy zarządzania sobą w czasie. Jako pierwsza w Polsce stworzyła platformę relaksacyjną skierowaną do młodzieży.

REKLAMA

przetarg

Spółdzielnia Mieszkaniowa „JAROTY”

w Olsztynie, ul. Wańkowicza 9, tel. (89) 543-55-03

ogłasza przetarg nieograniczony na roboty budowlane polegające na wykonaniu docieplenia i wymiany stolarki okiennej i drzwiowej pawilonu handlowego przy ul. Murzynowskiego 18 w Olsztynie, zarządzanego przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Jaroty” w Olsztynie i należącego do jej zasobów.

Pełne ogłoszenie o przetargu zostało zamieszczone na stronie internetowej Spółdzielni www.smjaroty.pl.

Jeśli Wigilia będzie wolna, to w przyszłym roku będzie 14 dni ustawowo wolnych od pracy. Ale to może się jeszcze zmienić. Dlaczego? Bo są kolejne pomysły dotyczące świąt. Tylko w listopadzie do senackiej Komisji Petycji trafiły dwie petycje w sprawie dni świątecznych.

Wolne w Wielki Piątek

Autor jednej z nich (osoba fizyczna) postuluje zniesienie święta wypadającego w pierwszy dzień Zielonych Świątek, bo wiem zawsze wypada ono w niedzielę, czyli dzień ustawowo wolny od pracy. W tym przypadku regulacja miałaby charakter czysto porządkowy, bo poza tym nie pociąga za sobą innych zmian.

Dużo inaczej ma się już sprawa drugiej petycji, która 20 listopada została skierowana do rozpatrzenia przez Komisję Petycji. Jej autor, także osoba fizyczna, postuluje, aby z katalogu dni wolnych od pracy wykreślić święto narodowe obchodzone 3 maja i dodać Wielki Piątek – jako święto ruchome.

ZDANIEM WNOSZĄCEGO
PETYCJĘ USTANOWIENIE
WIELKIEGO PIĄTKU
DNIEM WOLNYM OD
PRACY BĘDZIE WYRAZEM
TOLERANCJI DLA
OBYWATELI POLSKICH
INNEGO WYZNANIA
CHRZEŚCJAŃSKIEGO
NIŻ KATOLICKIE,
DLA KOŚCIOŁA
PRAWOSŁAWNEGO,
EWANGELICKIEGO
I INNYCH KOŚCIOŁÓW
PROTESTANCKICH.

W uzasadnieniu autor podnosi, że Wielki Piątek jest najważniejszym świętem w roku dla osób wyznania ewangelickiego, które muszą obecnie w tym dniu brać urlop czy też go odpracowywać. Dodaje też, że Wielki Piątek jest dniem wolnym od pracy m.in. w Austrii, Danii, Finlandii, Hiszpanii, Holandii, na Łotwie, w Estonii, Słowacji, w Malcie, w Niemczech, Portugalii, Szwecji, Wielkiej Brytanii.

WOLNY WIELKI PIĄTEK ZAMIAST DŁUGIEJ MAJÓWKI?

SA POMYSŁY NA KOLEJNE ŚWIĘTO.
TYM RAZEM DNIEM WOLNYM
MIAŁBY BYĆ WIELKI PIĄTEK, ALE
KOSZTEM 3 MAJA, A TO ZNACZY,
ŻE NIE BYŁOBY JUŻ DŁUGIEJ
MAJÓWKI. TRUDNO ZATEM BĘDZIE
ZNALEŻĆ ZWOLENNIKÓW TAKIEGO
ROZWIĄZANIA, BO POLACY
POKOCHALI MAJÓWKĘ.

Wielki Piątek miałby być dniem wolnym od pracy kosztem 3 maja, a więc Święta Narodowego Trzeciego Maja, które zostało ustanowione w 1919 roku i przywrócone w 1990 roku. Jest to też dzień wolny od pracy.

Autor petycji wskazuje, że już od ponad 200 lat Konstytucja 3 maja nie obowiązuje (obowiązywała tylko przez 14 miesięcy) i zadał pytanie, dlaczego nie jest dniem wolnym od pracy 2 kwietnia (dzień uchwalenia obecnie obowiązującej Konstytucji RP).

Już były próby

Pomysł wprowadzenia Wielkiego Piątku jako dnia wolnego nie jest nowy, bo pojawił się już w 2018 roku. Jednak wówczas nie zyskał poparcia ze względu na konsekwencje gospodarcze. Teraz ustawa o wolnej Wigilii mimo obaw przedsiębiorców, ale też twardych wyliczeń Ministerstwa Finansów, że dodatkowy dzień wolny to

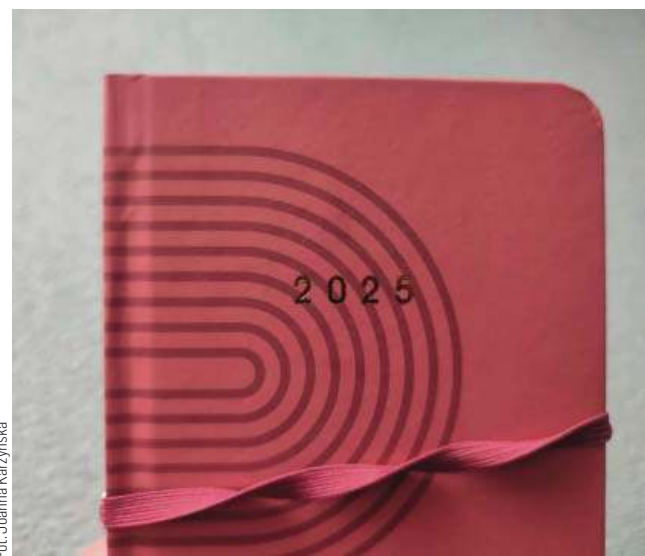
będzie koszt dla gospodarki na poziomie ok. 4 mld zł, a dla budżetu na poziomie 2,3 mld zł, przeszła przez parlament. Czy podobnie może być z Wielkim Piątkiem? Tego oczywiście nie można wykluczyć, ale wydaje się to mało prawdopodobne. Dlaczego? Z jednego powodu. Otóż likwidacja święta 3 maja oznaczałaby też kasację długiego majowego weekendu, do którego Polacy już się przyzwyczaili.

Polacy kochają majówkę

W długi majowy weekend Polacy tłumnie, całymi rodzinami ruszają w Polskę, przyjeżdżając m.in. na Warmię i Mazury, a zapach pieczonych na grillach kielbasek i mięs unosi się nad całym krajem. Jak pokazują doświadczenia minionych lat, większość z nas spędza majówkę poza domem, wyjeżdża przynajmniej na jednej dzień. Gdzie najczęściej chcą wypoczywać Polacy? Cóż, tu nie ma zaskoczenia, bo od lat prym wiedzie nasze mo-

rze. Bałtyk wybiera blisko połowa wyjeżdżających na majówkę. Ale spore zainteresowanie jest też górami i jeziorami. Tradycyjnie już majówka rozpoczyna sezon żeglarski na Wielkich Jeziorach Mazurskich. W przypadku wyjazdów za granicę to duża popularnością cieszą się Hiszpania, Włochy i Grecja, a także Wielka Brytania. Dlatego jakoś trudno sobie wyobrazić życie bez długiego majowego weekendu.

Ale wielu trudno było sobie wyobrazić też wolną Wigilię. Tu warto dodać, że w tej sprawie już w sierpniu, a więc jeszcze przed inicjatywą Lewicy, do Senatu trafiła petycja. Jej autor postulował, aby z katalogu dni wolnych od pracy wykreślić święto Trzech Króli (6 stycznia) oraz dodać wigilię Bożego Narodzenia (24 grudnia) jako nowy dzień ustawowo wolny od pracy. A więc podobnie jak chciała tego

Fot. Joanna Karzyńska

część przedsiębiorców. Zdaniem osoby fizycznej, która złożyła tę petycję, większość Polaków, aby przygotować się do wieczornej wigilijnej, planuje w tym dniu urlop. Jednak takie rozwiązanie prowadzi do sporów między pracownikami, ponieważ nie wszyscy mogą otrzymać od pracodawcy zgodę na urlop. Dodatkowo, w opi-

nii autora petycji, osoba, która regularnie nie wnioskuję w tym dniu o urlop, uchodzi w zakładzie pracy za ateistę. Teraz jest już ustawa o wolnej Wigilii, która kończy te spory.

ANDRZEJ MIELNICKI

a.mielnicki@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze
pod ręką. Zaprenumeruj
e-wydanie: kupgazete.pl

REKLAMA

**Wesołych, rodzinnych
Świąt oraz bezpiecznego
i radosnego
2025 roku życzy
dr inż. MARCIN
KULASEK**

Posel na Sejm RP
Sekretarz Stanu w Ministerstwie
Aktywów Państwowych

P.S. Uwaga!
Przed nami ostatnia
pracująca Wigilia.
Od 2025 roku Wigilia
będzie dniem
wolnym od pracy*

*Jeśli Prezydent Andrzej Duda
podpisze stosowną ustawę

LEWICA

Dom pełen emocji i miłości

Dzieci po przejściach może wyleczyć tylko miłość – twierdzą z przekonaniem Celina i Jarek Milewiczowie, którzy prowadzą w Olsztynie jedyny rodzinny dom dziecka.

Wokół domu wciąż stoją materiały budowlane, ale przez okno na parterze widać balony z ostatnich urodzin. Otwierają się drzwi, a pierwsza gości wita suczka Niunia – znajдка. Zjawiają się dzieci i wtedy robi się straszne zamieszanie. Przewodnikiem staje się 7-letnia Oliwia, która w zeszyte skrupulatnie zapisuje imiona wszystkich domowników. Są to Oliwia, Justyna, Andrzej, Aleks, Monika, Natan, Martyna, Oskar, Wojtek. Na końcu dopisek: Celina – 42 lata, Jarek – 48 lat.

— My po prostu jesteśmy rodziną. A ja jestem zwykłą mamą, a czasem ciocią, jak zwracają się do mnie dzieci — mówi z uśmiechem Celina. — A one są niezwykle.

— Są takie, bo są pełne energii, uśmiechnięte, szczęśliwe. Mamy bardzo ładne dziewczyny i przystojnych chłopaków — dodają Celina i Jarek Milewiczowie, którzy prowadzą rodzinny dom dziecka.

W Olsztynie funkcjonuje tylko jeden, więc nie bez powodu na niego zwrócone są wszystkie oczy. A dzieje się tutaj dużo. To m.in. dzięki energii pani Celiny, która potrafi dokonywać rzeczy niemożliwych. Kiedy dzieciom zaczęło być ciasno w ich mieszkaniu, uparła się, że będą miały dom i swoje pokoje. Dopieła swego, a wspiera ją m.in. aktorka Magdalena Rózczyńska, ambasadorka akcji „Otwórz serce, podziel się domem. Zostań rodziną zastępczą!”, założycielka fundacji Ukochani. Choć remont wciąż trwa, każdy jego etap jest źródłem satysfakcji domowników.

Celina sama wychowała się w rodzinnym domu dziecka. Z mężem Jarkiem pobrali się w 2006 roku, a 5 lat po ślubie na świecie pojawił się ich syn Wojtek. Mieli pracę, mieszkanie i byli szczęśliwi. Jednak ona sama była pewna – też chce stworzyć rodzinę zastępczą. Jej mężowi podjęcie decyzji zajęło więcej czasu.

— Sama jestem wychowanką rodzinnego domu dziecka — mówi pani Celina. — Rodzice moi nie żyją. Mama zmarła, jak miałam 8 lat, i trafiłam pod opiekę babci. Mam 5 rodzeństwa. Niestety bab-

cia zachorowała i zmarła, więc w wieku 10 lat zostaliśmy przewiezieni do pogotowia opiekuńczego w Olsztynie. A potem los sprawił, że trafiliśmy do rodzinnego domu dziecka w Jedwabnie. Po latach wiedziałam, że też chcę stworzyć dom dzieciom z potrzebami.

Na schodach radosny tupot, pokrzykiwanie. Co chwilę ktoś z dzieci zagląda do salonu, w którym siedzimy, i sprawdza, co się o nich mówi.

— Dzieci są z nami już jakiś czas — mówi pani Celina. — Zdążyły nauczyć się nas, stały się bardziej ufne. Wiedzą, że tu mają dom, że tu mogą czuć się bezpieczne, mimo że gdzieś są też ich rodzice.

Niektóre dzieci są odwiedzane przez rodziców, zabierane na urlopy. Są też takie, których rodzice mają ograniczone całkowicie prawa rodzicielskie. Dzieci są świadome, na tyle, ile wiek im pozwala, swojej sytuacji prawnej. Dom to nie tylko budynek, to przede wszystkim rodzina, gdzie ważne jest poczucie bezpieczeństwa, wzajemny szacunek, zrozumienie.

Kiedy rozmawiamy, do pokoju wpada 8-letni Oskar. Dziś jego zadaniem jest przypilnowanie ryżu, który przygotowuje się dla całej jedenastoosobowej rodziny.

— Oskar jest zafascynowany kuchnią. Spędza w niej dużo czasu — mówi pani Celina. — By jednak opowiedzieć o każdym dziecku, moglibyśmy napisać oddzielne książki.

Tutaj każde dziecko ma inne potrzeby, przeszłość, ale zadaniem rodziny zastępczej jest, by mogły nauczyć się, jak wygląda prawdziwy dom i zdrowe relacje. Tutaj dzieci krzyczą, gdy są złe lub smutne. Śmieją się na głos. Zadają mnóstwo pytań. Podobnie jak inne dzieci są śpiochami albo wręcz przeciwnie potrafią obudzić się bez zegarka. Codzienną wieczorną rozrywką jest przeglądanie dziennika ze szkoły, by sprawdzić, co dziewiątka musi przygotować albo co się wydarzyło.

— Każde dziecko jest inne, przychodzi do nas z całym bagażem różnych doświadczeń — tłum-

foto: Zbigniew Wozniak

maczy Celina. — Dzieci są różne, w różnym wieku, z różnymi problemami, chorobami i przyzwyczajeniami. Do końca nie wiemy, co wydarzyło się w ich rodzinach. Nie jest łatwo i zdarza się, że różnie reagują. Bywa, że jest pięknie i mówią do nas: „mamo”, „tato”, w zależności od sytuacji. Czasem jesteśmy ciocią i wujkiem. Kiedy na coś się zdenerwują, potrafią powiedzieć i „Cela”, i „małpa”, co im przyjdzie na myśl. Ale zaraz potem mówią „mamuniu” i mocno się przytulają.

Denerwują się, kiedy ktoś pyta je, kiedy odpoczywają. No bo czy takie pytanie ktoś zadaje rodzicom, którzy wychowują biologiczne dzieci?

— Raz nawet udało nam się wyjechać na weekend, czyli na sobotę, a w niedzielę już wracaliśmy, z naszym biologicznym synem — wspomina pani Celina. — Cały czas tęskniliśmy za dziećmi. Za jakiś czas wybraliśmy się całą jedenastką.

Mają świadomość, jak wielką spoczywa na nich odpowiedzialność, bo oni dziś, teraz, kształtują dorosłość dzieci.

— Tak, promuję rodzicielstwo zastępcze, ale bez lukru — mówi

foto: Andrzej Sprzączak

pani Celina. — Jeśli ktoś zastanawia się nad tym, czy zostać rodzinną zastępczą, to mówię: nie bójcie się, naprawdę warto dać coś od siebie i sprawić, że odmienimy życie dzieci. Pokazuję nasze życie, bo mam w tym swój cel. Niech ludzie zobaczą, że życie rodzinne zastępcze jest takie samo jak każdej dużej rodziny. Są troski, ale przede wszystkim jest dużo radości. Każdy dzień przynosi coś nowego, ale to przecież jest właśnie życie. Normalna codzienność każdej rodziny. Zachęcam też osoby, które wychowały swoje dzieci, mają po pięćdziesiątce, ale

mają w sobie gotowość, by pomóc np. 10-letniemu dziecku. Może się zdarzyć, że od tego, czy znajdzie się taki człowiek, zależy dobra przyszłość tego dziecka. Możemy zmienić czyjeś życie.

O rodzinach zastępczych opowiada sporo. By trochę odzłazić mity i stereotypy na ten temat, założyła fundację, dzięki której funkcjonują grupy wsparcia. W mediach społecznościowych znajdziemy ją jako Ciociomamę, czynne 24 godziny na dobę. Ale czy tak nie jest w każdej rodzinie, w której pielęgnuje się relacje?

Kajot

Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

28 GRUDNIA
Andrea Bocelli. Wielki jubileusz 30-lecia występów

Elbląg
Andrea Bocelli to bez wątpienia najsłynniejszy tenor świata. Jest ikoną popkultury w zakresie śpiewu operowego. Z brawurą łączy muzykę klasyczną z rozrywkową. Jego nagrania sprzedają się w milionach egzemplarzy. Teraz ten charyzmatyczny śpiewak obchodzi jubileusz 30-lecia swojej pracy artystycznej. Z tej okazji przygotował wielki koncert, którego nagranie można obejrzeć w Kinie Światowid!
Godz. 18.00, Kino Centrum
Spotkań Europejskich „Światowid”.

28 GRUDNIA
Nordic Walking Zimą

Olsztyn
Zima to idealny czas na żwawy marsz z kijami! Forma marszu z kijami – Nordic Walking – przy-

wędrowała do nas z Finlandii i rozgościła się już na dobre... a przede wszystkim dla dobrego zdrowia. Te spotkania będą wspaniałą okazją, by poprawnie nauczyć się chodzić z kijami. Jak to wszystko zgrać? Jak trzymać kije? Jak daleko je stawiać?
Godz. 10.00, Plaża nad Jeziorem Ukiel.

30 GRUDNIA
Koncert sylwestrowy w Filharmonii

Olsztyn
Paweł Steczek – fortepian, akordeon, dyrygent
Olga Szomańska, Michał Rudaś – śpiew
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej
Magdalena Bujewicz-Mydlak, Janusz Ciepłiński – prowadzenie koncertu.
W programie m.in.: Aquarela do Brasil, Can't take my eyes, Bo z dziewczynami, Something Stupid, Copacabana.
Godz. 18.00, Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego, ul. Bartosza Głowackiego 1.

3 STYCZNIA
Koncert muzyki dawnej „Noel, Noel, Noel”

Olsztyn
Koncert noworoczno-bożonarodzeniowy łączący muzykę średniowieczną, renesansową i barokową

z angielskimi oraz słowiańskimi utworami tradycyjnymi we współczesnych aranżacjach. Dynamizm i pulsujący rytm spektaklu oddaje radość i uroczysty ton opowieści o nowym początku.
Godz. 19.00, Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Nowowiejskiego, ul. Głowackiego 1.

4 STYCZNIA
City Trail

Olsztyn
Cykl City Trail Olsztyn to zawody na dystansie 5 km, poprowadzone leśnymi ścieżkami nad Jeziorem Długim. W zawodach mogą startować osoby mające ukończone 16 lat. Jeden sezon to 5 biegów, zawsze na tej samej trasie. Aby otrzymać pamiątkowy medal i zostać sklasyfikowanym trzeba pobić minimum 3 razy. Imprezie dla dorosłych towarzyszą krótsze biegi dla dzieci i młodzieży (200 m – 1 km).
Godz. 9.20, Deptak nad Jeziorem Długim.

4 STYCZNIA
Nordic Walking Zimą

Olsztyn
Zima to idealny czas na żwawy marsz z kijami! Forma marszu z kijami – Nordic Walking – przywędrowała do nas z Finlandii i rozgościła się już na dobre... a przede wszystkim dla dobrego zdrowia. Te spotkania będą

wspaniałą okazją, by poprawnie nauczyć się chodzić z kijami. Jak to wszystko zgrać? Jak trzymać kije? Jak daleko je stawiać?
Godz. 10.00, Plaża nad Jeziorem Ukiel.

4 STYCZNIA
Dziadek do orzechów

Olsztyn
W Wigilię Bożego Narodzenia 7-letnia Klara otrzymuje nietypowy prezent od swojego ojca chrzestnego. Dostaje Dziadka do orzechów! Jak się tym bawić? W wyobraźni 7-letniej dziewczynki uruchamiają się kolejne przygody i bitwy, które stoczą Dziadek do orzechów z Królem Myszy a nagrodą będzie pobyt w Cukrowym Królestwie. Zadaniem Klary będzie odczarowanie swojej zabawki, by mogła stać – tak jak ona – człowiekiem z krwi i kości.
Godz. 17.00, Olsztyński Teatr Lalek, ul. Głowackiego 17.

6 STYCZNIA
X Pieszy Rajd Trzech Króli

Olsztyn
O godz. 11:00 msza święta w Sanktuarium Matki Bożej Gietrzwałdzkiej i ognisko ze śpiewaniem kołęd (mile widziane świąteczne przysmaki). Jak co roku będą złote/żółte korony, mirra w postaci kredy, akadźdło zastąpi nam dym z ogniska. Powrót z Gietrzwałdu komunikacją publiczną lub własnym środkiem transportu.

Rajd poprowadzi – Dorota Lottarska. Trasa: Godki, Wrzesina, Rentyny, Gietrzwałd. W programie: trasa ok. 10 km.
Godz. 7.45, Zbiórka: Dworzec PKP Olsztyn Główny.

8 STYCZNIA
Koncert charytatywny „Olsztyn gra dla powodzian”

Olsztyn
Dla powodzian zagrają olsztyńscy artyści i muzycy, wśród nich: Cezary Makiewicz i Koltersi, Czerwony Tulipan, Krzysztof Daukszewicz, ProForma, Warmia Retro Band i piosenka 20-lecia międzywojennego oraz Regina Rosłaniec Bavčević! Wydarzenie poprowadzi mistrz mikrofonu – Mariusz Korpoliński. W programie także licytacje ciekawych przedmiotów przekazanych przez gwiazdy sportu, muzyki i sztuki, a także społeczna strzyka gastro.
Godz. 17.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

OLSZTYŃSKIE KINA

Świąteczny repertuar Multikino
Środa, 25 grudnia

MUFASA: KRÓL LEW / familijny / dubbing: 14:00, 15:00, 15:45, 16:45, 17:45, 18:30, 19:30; MUFASA: KRÓL LEW / familijny / napisy: 20:40; KLEKS I WYNALAZEK FILIPA GOLARZA / familijny: 15:20, 18:00; SONIC 3. SZYBK I JAK BŁYSKAWICA / familijny / dubbing: 14:00, 16:35, 19:10; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 14:30, 16:10, 18:35; RENIFER NIKO I ZAGIONIONE SANIE MIKOŁAJA / familijny / dubbing: 14:00, 17:00; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 19:10; WICKED / familijny / dubbing: 14:00; WICKED / familijny / napisy: 19:45; SZTUKA PIĘKNEGO ŻYCIA / napisy: 17:15; HERE. POZA CZASEM / napisy: 17:20; GLADIATOR II / napisy: 20:30; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 14:45; KRAVEN ŁOWCA / dubbing: 19:45; KRAVEN ŁOWCA / napisy: 21:15; WŁADCA PIERŚCIENI: WOJNA ROHIRRIMÓW / napisy: 21:00; DIABEŁ: 21:45; TREFLINKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 14:15;

KICIA KOCIA POD CHOINKĘ / familijny / dubbing: 14:25

Czwartek, 26 grudnia

MUFASA: KRÓL LEW / familijny / dubbing: 10:15, 11:15, 13:15, 14:00, 15:00, 16:20, 17:00, 17:45, 19:00, 19:45; MUFASA: KRÓL LEW / familijny / napisy: 12:35, 20:45; KLEKS I WYNALAZEK FILIPA GOLARZA / familijny: 15:20, 18:00; SONIC 3. SZYBK I JAK BŁYSKAWICA / familijny / dubbing: 10:00, 13:50, 16:00, 18:35; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 10:00, 11:30, 13:55, 16:20, 18:45; RENIFER NIKO I ZAGIONIONE SANIE MIKOŁAJA / familijny / dubbing: 10:50, 13:00, 15:10; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 12:20, 17:15; WICKED / familijny / dubbing: 11:25; WICKED / familijny / napisy: 20:30; SZTUKA PIĘKNEGO ŻYCIA / napisy: 17:20; HERE. POZA CZASEM / napisy: 14:50; KOMPLETNIE NIEZNANY / napisy: 20:25; GLADIATOR II / napisy: 10:40; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 10:00, 12:30; KRAVEN ŁOWCA / dubbing: 19:50; KRAVEN ŁOWCA

/ napisy: 21:15; WŁADCA PIERŚCIENI: WOJNA ROHIRRIMÓW / napisy: 21:10; ANDRE RIEU. SREBRNO-ZŁOTY KONCERT GWIAZDKOWY / napisy: 15:00; DIABEŁ: 21:40; KICIA KOCIA POD CHOINKĘ / familijny / dubbing: 10:00; STOP MAKING SENSE / napisy: 18:30; W POKOJU OBOK / napisy: 20:00

Świąteczny repertuar Helios
Środa, 25 grudnia

KLEKS I WYNALAZEK FILIPA GOLARZA / familijny / dubbing: 14:15, 18:00; SONIC 3. SZYBK I JAK BŁYSKAWICA / familijny / dubbing: 11:45, 15:30; SZTUKA PIĘKNEGO ŻYCIA / napisy: 20:45; MUFASA: KRÓL LEW / familijny / dubbing: 12:00, 14:45, 15:45, 17:30, 18:30; MUFASA: KRÓL LEW / familijny / napisy: 13:00, 20:15, 21:15; SAINT EXUPERY. ZANIM POWSTAŁ MAŁY KSIĄŻE / napisy: 18:45; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 13:00, 13:30, 16:00, 17:00; RENIFER NIKO I ZAGIONIONE SANIE MIKOŁAJA / familijny / dubbing: 12:15, 14:30, 16:30; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY:

18:15; WICKED / familijny / dubbing: 12:45; WICKED / familijny / napisy: 19:15; GLADIATOR II / napisy: 14:20, 21:00; KRAVEN ŁOWCA / dubbing: 17:45; KRAVEN ŁOWCA / napisy: 19:30; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 12:00; WŁADCA PIERŚCIENI: WOJNA ROHIRRIMÓW / napisy: 16:15, 21:00; STREFA / napisy: 21:15

Czwartek, 26 grudnia

ANDRE RIEU. SREBRNO-ZŁOTY KONCERT GWIAZDKOWY / napisy: 16:00; KLEKS I WYNALAZEK FILIPA GOLARZA / familijny / dubbing: 13:15, 17:00; SONIC 3. SZYBK I JAK BŁYSKAWICA / familijny / dubbing: 10:45, 14:30; SZTUKA PIĘKNEGO ŻYCIA / napisy: 20:30; MUFASA: KRÓL LEW / familijny / dubbing: 10:15, 12:00, 14:45, 15:45, 17:30, 18:30; MUFASA: KRÓL LEW / familijny / napisy: 13:00, 20:15, 21:15; SAINT EXUPERY. ZANIM POWSTAŁ MAŁY KSIĄŻE / napisy: 18:45; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 10:45, 12:10, 13:10, 15:30, 16:30, 18:15; RENIFER NIKO I ZAGIONIONE SANIE

MIKOŁAJA / familijny / dubbing: 10:00, 14:00, 16:15; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 11:00, 17:45; WICKED / familijny / dubbing: 10:30; WICKED / familijny / napisy: 19:15; GLADIATOR II / napisy: 14:30, 19:30; KRAVEN ŁOWCA / dubbing: 11:45; KRAVEN ŁOWCA / napisy: 20:50; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 13:50; WŁADCA PIERŚCIENI: WOJNA ROHIRRIMÓW / napisy: 20:40; STREFA / napisy: 21:15

Świąteczny repertuar Awangarda
Czwartek, 26 grudnia

Simona Kossak - prod. Polska: godz. 15.30; Saint-Exupery. Zanim powstał Mały Książę - prod. Francja, Belgia: godz. 16.00; Agent szczęścia - prod. Bhutan, Węgry: godz. 16.00; Sztuka pięknego życia - prod. Francja: 17.15; To nie mój film - prod. Polska: godz. 17.45; W pokoju obok - prod. Hiszpania, USA: godz. 17.45; Emilia Perez - prod. Francja, USA, Meksyk: godz. 19.15; Święta noc - prod. Polska: godz. 19.30; Here. Poza czasem - prod. USA: godz. 19.45

9 STYCZNIA
Koncert
„Amazing Gospel”

Olsztyn

„Amazing Gospel” czyli niezwykle wieczór wświąteczno-noworocznym klimacie muzyki Gospel!

To specjalnie przygotowany koncert Iława Gospel Singers z udziałem znakomitych gości – Olgi Szomańskiej i Colina Williamsa (Wielka Brytania). „Amazing Gospel” to druga, odświeżona edycja koncertu, która miała swoją premierę rok temu. To niezwykle koncert pachnący świętami, wypełniony charakterystyczną dla muzyki Gospel energią, radością, ale i wzruszeniami przy dźwiękach polskich kołęd i pastorałek oraz angielskojęzycznych pieśni bożonarodzeniowych. W repertuarze znajdują się również gospelowe hity, które u progu Nowego Roku wprowadzą Państwa w dobry nastrój i pozwolą z wiarą i nadzieją myśleć o przyszłości...

Godz. 18.00, Aula CEiIK im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

12 STYCZNIA
Koncert Skolim
- Król Latino

Olsztyn

Konrad Skolimowski to obecnie jeden z najpopularniejszych artystów w Polsce. Określanym jako Król Latino. Jego produkcje już w dniu premiery otrzymują od odbiorców miano prawdziwych hitów, a teledyski na YouTube gromadzą milionowe odsłony. Przykładem są jego trzy nowości, które powstały tylko w ciągu ostatnich trzech miesięcy. Skolim zaprasza Was do Auli im. Anny Wasilewskiej!

Godz. 20.00, Aula CEiIK im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

15 STYCZNIA
Wiolka Walaszczyk
- Stand Up

Olsztyn

Wieczór pełen abstrakcji, bezkompromisowych żartów i jakże dzikich przemyśleń Wioletki Walaszczyk.

Godz. 18.00, Aula CEiIK im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
Wystawy stałe
wtorek – niedziela
9.00-16.00,
poniedziałek - nieczynne

Trzy wieki polskiej Warmii

Celem wystawy „Trzy wieki polskiej Warmii” jest ujęcie 300-letniej historii Warmii, jako krainy, która mimo swojej specyficznej struktury polityczno-administracyjnej i położenia na peryferiach Królestwa Polskiego, pełniła ważną rolę polityczną i artystyczną w państwie polskim. Ekspozycja głównej mierze skupia się więc na postaciach biskupów warmińskich jako mecenasów artystycznych oraz literatów. Poczynając od Łukasza Watzenrodego, a na Ignacym Krasickim kończąc, zestawiamy portrety biskupów z ufundowanymi przez nich dziełami sztuki złotniczej oraz przykładami twórczości literackiej.

Mikołaj Kopernik
mieszkaniec
olsztyńskiego zamku

Wystawa w całości poświęcona słynnemu astronomowi. Na ekspozycji zobaczyć można m.in. tablicę astronomiczną - jedyny zachowany instrument używany przez Kopernika, dzięki któremu wyznaczył moment równonocy wiosennej, kopernikowski inkunabul medyczny - jedyną zachowaną w zbiorach polskich książkę z biblioteki Kopernika, a także szereg listów i dokumentów napisanych przez najznajmniejszego mieszkańca olsztyńskiego zamku.

Utkana opowieść.
Warmińskie i Mazurskie
tkaniny ludowe ze zbiorów

KONSTAŁ PRODUCENT
Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**
89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów

GARAŻE WZMOCNIONE
AUTO MATYKA DO BRAM

18424otbr-b-P

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

GARAŻ przy ul. Przemysłowej,
600-741-142

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL
503-103-703

Muzeum Warmii i Mazur

Wystawa poświęcona niepowtarzalnej kolekcji warmińskich i mazurskich tkanin ludowych pochodzących całkowicie ze zbiorów Muzeum. Na wystawie zobaczyć można charakterystyczne dla regionu „plachty”, tkaniny podwójne, pościelowe, kolorowe szmaciaki i uszyte z samodziółów elementy ubioru. Prezentując te eksponaty ukazujemy specyfikę dawnego rzemiosła ludowego oraz piękno tkanin charakterystycznych dla Warmii i Mazur.

Z niepamięci. Rzeźby
Adolfo Wildta (1868-1931)
z kolekcji Franza Rose
z Dylewa

Wystawa prezentuje rzeźby wydobyte z terenu dawnego dworu dylewskiego. Wystawą tą chcemy przywrócić pamięć owłoskim rzeźbiarzu Adolfo Wildcie, jego mecenasie i protektorze Franzu Rose oraz miejscu wyjątkowym na mapie Prus Wschodnich, z jego wyróżnikiem – kolekcją sztuki i oryginalnym założeniem parkowym.

Dom „Gazety
Olsztyńskiej”
wtorek – niedziela
9.00-16.00,
poniedziałek - nieczynne

„Gazeta Olsztyńska”
(1886-1939)

Ekspozycja pokazuje historię wydawnictwa, sylwetki jego twórców oraz poruszaną na łamach pisma problematykę – historię polskiej Warmii. Na wystawie można obejrzeć unikatowe egzemplarze pisma, dokumenty i zdjęcia, elementy wyposażenia zecerni oraz maszyny drukarskie. Szczególnie cenna jest jedyna ocalała, po całkowicie zniszczonym przez Niemców wydawnictwie,

PRACA
dam pracę

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

POMOCNIK spawacza, 503-130-692

Szukasz Klientów?

GAZETA OLSZTYŃSKA.

tel. 885 998 201

pamiętka – kilkadziesiąt drukarskich czonek. Zmodernizowana ekspozycja wzbogacona została o nowe wątki tematyczne, między innymi opinie czytelników o roli i znaczeniu pisma w kształtowaniu ich postaw życiowych. Nowa aranżacja wystawy jest stylizowana na starą drukarnię.

Olsztyn. Szkice do dziejów miasta

Głównym tematem prezentacji są ludzie, którzy swym życiem oraz działalnością miasto i jego historię tworzyli, a także osoby wybitne i znane, dla których Olsztyn był miejscem urodzenia. Na ekspozycji zobaczyć można pamiątki i dokumenty związane z Janem z Łajs, Mikołajem Kopernikiem, Łukaszem Dawidem, Albertem Nowiejskim, Michałem Bartolomowiczem, Janem Krzysztofem Geese, Piotrem Poleskim, Janem Antonim Blankiem, Erichem Mendelsohnem, Feliksem Nowowiejskim, Marią Zientarą-Malewską, Emilią Sukertową-Biedrawiną, Eugenią Śnieżko-Szaflaglową, Henrykiem Panasem, Andrzejem Wakarem, Marianem Bublewiczem i Tadeuszem Nowakowskim.

Okna historii. W 130-lecie
powstania „Gazety Olsztyńskiej” (1886–1939)

Plenerowa wystawa fotograficzna Okna historii przygotowana została z okazji przypadającej 16 kwietnia 2016 r. 130. rocznicy ukazania się pierwszego numeru niezwykle zastrzeżonej dla historii polskiej Warmii, „Gazety Olsztyńskiej”. We wnękach okiennych Muzeum Domu „Gazety Olsztyńskiej” – w latach 1920–1939 siedziby wydawnictwa pisma – umieszczono dwanaście zdjęć prezentujących siedzibę gazety oraz wnętrza zecerni z lat 20/30 ubiegłego wieku, założycieli i redaktorów gazety, a także członków rodziny Pięknich, dla których dom na obecnym Targu Rybnym był

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

1039230pb1-e-M

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

USŁUGI
POGRZEBOWE

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-k-M

Koledze **Andrzejowi**
Kopczyńskiemu
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci
Mamy
składają koleżanki ginekolożki z AOS Olsztyn

1877240pb1-a-M

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

340mp-otbr-6786a-M

Pani Paulinie
Zalewskiej-Wójcik

Radnej Gminy Dywity,
wieloletniej Sekretarz Miasta i Gminy Barczewo

serdeczne słowa otuchy
i wyrazy szczerzego współczucia
w niezwykle trudnych chwilach po stracie

Męża
składają
Wójt Gminy Dywity Agnieszka Sakowska-Hrywniak
wraz z pracownikami Urzędu Gminy Dywity i jednostek
mu podległych, Przewodnicząca Rady Gminy Dywity
Dorota Pszczoła wraz z koleżankami i kolegami
z Rady Gminy Dywity
oraz sołtysi wraz z radami sołectkami

1878240pb1-a-M

HORROR Z HAPPY ENDEM

TENIS STOŁOWY Dekorglass Działdowo jest trzecią polską drużyną, która awansowała do ćwierćfinału Ligi Mistrzów. W poprzednich dniach dokonały tego Global Pharma Orlicz 1924 Suchedniów oraz Dartom Bogoria Grodzisk Mazowiecki.

Zawodników z Działdowa dopingował wiceminister sportu Ireneusz Nałazek

Zawodnicy z Działdowa stoczyli bardzo wyrównaną rywalizację z niemieckim Post SV Mühlhausen. W pierwszym meczu 1/8 finału podopieczni trenera Michała Dziubańskiego wygrali na wyjeździe 3:1, ale w niedzielnym (22 grudnia) rewanżu przegrali u siebie 1:3.

O awansie zdecydował więc tzw. złoty mecz, który

lepiej zaczął się dla gości dzięki zwycięstwu utytułowanego Lin Gaoyuana nad Samuelem Kulczyckim 11:2. Do remisu doprowadził Duńczyk Jonathan Groth (13:11 z Irvinem Bertrandem). Całe szczęście w decydującym pojedynku Jakub Dyjas pokonał Rumuna Ovidiu Ionescu 11:8.

Wcześniej awans do czołowej ósemki rozgrywek

wywalczyli tenisiści stołowi Global Pharmacy Orlicza 1924 oraz Dartomu Bogorii.

Ekipa z Suchedniowa w sobotę (21 grudnia) uległa co prawda w rewanżowym spotkaniu we Francji zespołowi Pontoise Cergy 2:3, jednak dzięki wygranej w pierwszym meczu we własnej hali 3:1 awansowała do ćwierćfinału.

W piątek (20 grudnia) tej sztuki dokonali teni-

siści stołowi z Grodziska Mazowieckiego, którzy we własnej hali po raz drugi pokonali 3:1 El Nino Praga.

W 1/4 finału dojdzie do rywalizacji dwóch polskich zespołów: Dekorglassu i Global Pharmacy Orlicza 1924. Dartom Bogoria zmierzy się z austriackim Solex-Consult TTC Wiener Neustadt.

ŹRÓDŁO: PAP

WYNIK 1/8 FINAŁU LIGI MISTRZÓW:

Dekorglass Działdowo – Postsportverein Mühlhausen 1951 e.V 1:3

Jonathan Groth – Ovidiu Ionescu 3:0 (11:7, 12:10, 11:9)

Samuel Kulczycki – Lin Gaoyuan 1:3 (10:12, 9:11, 11:8, 5:11)

Jakub Dyjas – Irvin Bertrand 1:3 (7:11, 3:11, 11:6, 8:11)

Jonathan Groth – Lin Gaoyuan 2:3 (2:11, 7:11, 14:12, 11:9, 4:6)

Golden Match (dogrywka) 2:1

Samuel Kulczycki – Lin Gaoyuan 2:11

Jonathan Groth – Irvin Bertrand 13:11

Jakub Dyjas – Ovidiu Ionescu 11:8

BIAŁO-NIEBIESKI MIKOŁAJ

Już po raz piąty Lidzbarscy Stomilowcy, przy wsparciu społeczności kibicowskiej Stomilu Olsztyn, pokazali, że święta to czas dzielenia się i niesienia pomocy. W ramach corocznej akcji Białe-Niebieski Mikołaj przygotowali bożonarodzeniowe paczki dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lidzbarku Warmińskim. W tym roku obdarowali aż 53 podopiecznych oraz całą placówkę, przynosząc nie tylko prezenty, ale także ogrom radości i wsparcia.

Historia tej wyjątkowej inicjatywy rozpoczęła się kilka lat temu, a jej organizatorzy z roku na rok podnoszą poprzeczkę. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców, darczyńców i lokalnych przedsiębiorców podczas każdej edycji udaje

się przygotować setki paczek wypełnionych słodyczami, zabawkami, artykułami biurowymi, sprzętem sportowym, a nawet specjalistycznym wyposażeniem. Tegoroczna akcja była kolejnym dowodem na to, jak wiele można osiągnąć dzięki solidarności.

W tym roku do paczek dołączyły również stomilowskie gadżety, które pozwalają dzieciom poczuć się częścią kibicowskiej wspólnoty. Co więcej, udało się wesprzeć zakup nowoczesnego wózka inwalidzkiego dla jednej z uczennic z ośrodka.

– Jako Lidzbarscy Stomilowcy jesteśmy winni ogromne podziękowania wszystkim, którzy wspierają naszą akcję. Z roku na rok wydarzenie zyskuje coraz większy zasięg. Bez przychylności i dobrej woli ludzi gotowych do pomocy nic byśmy nie zrobili. Całe środowisko kibiców Stomilu, właściciele sklepów i lokali, mieszkańcy Lidzbarka Warmińskiego i okolic – zrobiliście kawał dobrej roboty! – mówi Piotr Skorupski, jeden z organizatorów. Akcja zrodziła się z inicjatywy lokalnego środowiska kibicowskiego, ale szybko przerodziła się w szeroko zakrojoną działalność społeczną, angażując nie tylko fanów Stomilu, ale także ludzi spoza Lidzbarka Warmińskiego. Dla dzieci z miejscowego ośrodka każda paczka to

nie tylko zestaw prezentów, ale przede wszystkim gest wsparcia i pamięci. Organizatorzy podkreślają, że widok uśmiechniętych twarzy obdarowanych wynagradza wszystkie trudności związane z organizacją wydarzenia. – Nie możemy doczekać się tego, co uda się zorganizować w przyszłym roku. Już planujemy szóstą edycję Białego-Niebieskiego Mikołaja!

– zapowiadają Stomilowcy. Białe-Niebieski Mikołaj na stałe zagościł w kalendarzu lokalnych inicjatyw społecznych, stając się symbolem współpracy, wsparcia i troski o drugiego człowieka. To piękny przykład tego, jak kibicowska społeczność może działać na rzecz wspólnego dobra, inspirując innych do podobnych działań.

OPR. SK

GDY WIDZISZ DOBRE POSUNIĘCIE – POCZEKAJ!

Forest Gump był zdania, że „życie jest jak pudełko czekoladek – nigdy nie wiesz, co ci się trafi”. Ale kto wie, czy życie tak naprawdę nie jest najbliższe... grze w szachy. Wszak ruchów, których najbardziej żałujemy, niestety nie jesteśmy w stanie już cofnąć. Każdy szanujący się miłośnik królewskiej gry wie więc, że lepiej pomyśleć dwa razy i nie wykonywać pochopnych ruchów, bo „niecierpliwość jest wrogiem myślenia”.

Polskie szachy w ostatnim czasie mają się więcej niż dobrze, o czym świadczą wyniki naszych reprezentantów podczas mistrzostw świata w brazylijskim Florianopolis. Dość powiedzieć, że Patryk Cieślak zdobył złoty medal w kategorii U-14, Jan Klimkowski okazał się bezkonkurencyjny w kategorii U-18, a Krzysztof Raczek

i Wiktoria Śmiałowska zdobyli srebrne medale w kategorii U-16. Warto również pamiętać o wielce utalentowanym Antonim Radzimskim, który we włoskim Montesilvano wywalczył tytuł wicemistrza świata juniorów w kategorii do lat 12. Sukcesy rodzimych sportowców docenił wiceminister sportu Ireneusz Nala-

zek, który zaprosił młodych szachistów, ich rodziców, trenerów oraz przedstawicieli Polskiego Związku Szachowego do siedziby resortu, którym współzarządza od lutego bieżącego roku. Podczas spotkania młodzi szachiści z dumą opowiadali o swoich sukcesach, zaś rodzice podkreślali, że liczne turnieje są powodem

nieobecności ich pociech w szkole, dlatego niebagatelną rolę w pogodzeniu nauki z pasją odgrywa właściwa organizacja czasu. A propos czasu to w czasie rozmów z ministrem nie zabrakło anegdot i szeregu ciekawostek, aczkolwiek wszyscy zawodnicy, jak jeden mąż, zaznaczyli, że gry w szachy uczyli się od ro-

Ministerstwo Sportu i Turystyki

dziców i dziadków. Podobną drogą poszedł Ireneusz Nalazek, który przyznał, że w tajniki królewskiej gry wprowadził go tata. Jako że nauka nie poszła w las, to teraz wicemistrz Europy w siatkówce z 1983 roku zdobyłą wiedzę przekazuje swojemu wnuczkowi.

– Szachy to wyjątkowy sport przełamujący bariery i łączący pokolenia – powiedział Ireneusz Nalazek, po czym dodał, że „przy szachowym stoliku może spotkać się chociażby dziadek z wnuczkami. To ogromna wartość społeczna tego sportu, który łączy ze sobą pokolenia. Jestem bardzo zadowolony z waszych sukcesów i jestem przekonany, że kolejne są przed wami.

Cieszę się, że Ministerstwo Sportu i Turystyki poprzez finansowanie szachów dołożyło swoją cegiełkę do tak spektakularnych osiągnięć, jakimi są wasze liczne medale”.

Minister podkreślił również pozytywny wpływ szachów na rozwój logicznego i strategicznego myślenia oraz zauważył, że umiejętności zdobyte podczas gry wszachy okazują się wielce przydatne w codziennym życiu.

– Legendarny szachista Emanuel Lasker zwykł mówić: „Gdy widzisz dobre posunięcie – poczekaj! Nie wykonuj go! Może znajdziesz lepsze” – powiedział w rozmowie z „Gazetą Olsztyńską” Ireneusz Nalazek.

SABALENKA CHCE BYĆ JAK WILLIAMS I... ŚWIĄTEK

TENIS Aryna Sabalenka, która sezon zakończyła z kolejnymi dwoma triumfami w Wielkim Szlemie, nie ukrywa, że chce iść w ślady Sereny Williams. „Zawsze chciałam dominować w tourze jak ona albo choć tak jak ostatnio Iga Świątek” – przyznała Sabalenka.

Dwudziestoseściolatka z Mińska dotarła co najmniej do półfinału w 9 z ostatnich 12 turniejów wielkoszlemowych, co można porównać do 10 półfinałów i 6 triumfów Sereny Williams w imprezach tej rangi w latach 2014-17. „Zawsze chciałam dominować w tourze jak Serena albo choć tak jak ostatnio Iga” – przyznała Sabalenka, gdy zapewniła sobie prowadzenie w rankingu tenisistek na koniec roku.

„Historie tych zawodniczek są bardzo inspirujące, ale staram się jednak skupić na sobie, na samodoskonaleniu, aby mieć pewność, że mam wszystkie niezbędne narzędzia, aby zdominować tour tak jak one” – dodała.

Dzięki mocnemu serwisowi i potężnym uderzeniom z głębi kortu Sabalenka od dawna pretendowała do światowej czołówki i już sezon 2021 zakończyła na drugim miejscu w rankingu WTA. Jednak w odnośnym sukcesie przeszkadzała jej duża liczba błędów, a podanie w jej wykonaniu było na tyle nieregularne, że

Aryna Sabalenka i Iga Świątek

w sezonie 2020 była rekordzistką pod względem podwójnych błędów serwisowych.

Frustracja z powodu niedostatków technicznych czasami doprowadzała ją do łez, a w Adelajdzie na początku 2022 roku z bezsilności próbowała serwować innym sposobem. Pomogły jej współpraca z psychologiem i zajęcia z trenerem biomechaniki Gavinem MacMillanem, co położyło podwaliny pod jej pierwszy tytuł wielkoszlemowy w 2023 roku w Melbourne.

O jej postępach świadczyły też coraz lepsze rezultaty na kortach innych niż twarde w po-

staci m.in. półfinałów French Open i Wimbledonu. Demony wróciły, kiedy we wrześniu 2023 roku przegrała finał US Open z Coco Gauff, za co największą cenę zapłaciła jej... rakietą, którą zniszczyła w szatni. Wtedy jednak – choć wówczas tylko na 8 tygodni – zameldowała się na szczycie zestawienia WTA.

O przemianie Białorusinki świadczą choćby sceny z zaciętego finału tegorocznych zmagani w Nowym Jorku, gdy grając z nadzieją gospodarzy Jessicą Pegulą, często mocne uderzenia z końca kortu przeplatała udanymi drop shotami, które dodała do swojego

coraz szerszego arsenału.

„Gdyby 5 lat temu ktoś mi powiedział, że w końcu nauczę się wykonywać to zagranie, to roześmiałabym się mu w twarz. W ogóle sobie z tym nie radziłam, nawet nie próbowałam. Dziś nie mam z tym uderzeniem problemu, co sprawia, że mój tenis jest bardziej urozmaicony i przez to groźniejszy dla przeciwniczek” – wskazała.

W drugim secie nowojorskiego finału Sabalenka prowadziła już 3:0, ale po chwili to rywalka wygrywała 4:3. Białorusinka wróciła do równowagi i wygrała drugą partię, identycznie jak pierwszą, 7:5, czym bardzo zaimponowała byłej liderce światowej listy Kim Clijsters.

„Podobnie jak kiedyś Serena Aryna ma umiejętność zagrania najlepiej wtedy, gdy to jest najbardziej potrzebne” – powiedziała Belgijka w podcaście byłego amerykańskiego tenisisty Andy’ego Roddicka.

ŹRÓDŁO: PAP

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

64. PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Partner strategiczny

citi citi handlowy

GŁOSUJĘ NA:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Pełna lista kandydatów dostępna na <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>. Kupon należy dostarczyć do 10 lutego 2025 r. na adres: **Galindia Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”.**

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie spółki i na stronie internetowej <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>. Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Galindia Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Galindia Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Galindia Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

GAZETA OLSZTYŃSKA **DZIENNIK ELBLĄSKI**

BA **SPORTU I BIZNESU** 2025

PARTNER STRATEGICZNY

citi citi handlowy

ORGANIZATOR

GAZETA OLSZTYŃSKA **DZIENNIK ELBLĄSKI**

PARTNERZY

PATRONI HONOROWI

PATRONI MEDIALNI

64. PLEBISCYT
NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW
WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Szukasz klientów?

e-mail: reklama@gazetaolsztynska.pl

RUNOWO, Gm. Lidzbark Warmiński, 5323 m2, 245000 zł, Działka we wsi Runowo zabudowana budynkami murywanymi . 603 584 180, 52/AS.

WÓJTOWO, Bławatna, 1362 m2, 185000 zł, Działka w planie zagospodarowania na osiedlu domków jednorodzinnych, sąsiednie działki zabudowane . Przy drodze woda , prąd . Zapraszam Małgorzata Dyrda lic. 3079 603 584 180, 73/AS.

KUPIĘ

mieszkania

OLSZTYN, Kupię działkę rolną , budowlaną , rekreacyjną 603 584 180, 51/AS.

OLSZTYN, „AS” Poszukuję dla klientów mieszkania 2-pokojowego na oś. Pojezierze , Centrum możliwość zamiany itp. 603-584-180 , 89 539-02-00, 66/AS.

OLSZTYN, 3 pok., Poszukuję mieszkania 3-pokojowego lub 4-pokojowego na Jarotach, Pieczie, Nagórkach; do III piętra. 603-584-180 lub 89 539-02-00, 55/AS.

OLSZTYN, 72 m2, 4 pok., Poszukuję dla klientów 4-pokojowego mieszkania na parterze lub 1p. chętnie Pojezierze , Nagórki , Jaroty lub zamiana Zapraszam 603 584 180, 47/AS.

domy | siedliska

MICHAŁKI, Gm. Pasym Michałki, 110 m2, 385000 zł, 5 pok., 1985 rok, Szereg skrajny we współwłasności w malowniczej wsi Michałki z widokiem na jezioro . Więcej www.as.olsztyn.pl 603 584 180 Małgorzata, 53/AS.

OLSZTYN, Brzeziny, 400 m2, 1600000 zł, 9 pok., 1985 rok, Dom wolnostojący duży doskonały dla dużej rodziny lub pod działalność na ładnej działce 1185m. nieruchomość , utrzymana za dbana . Więcej 603 584 180 Małgorzata Dyrda lic.3079, 75/AS.

działki | grunty

BARCZEWO, Ruszajny, Ruszajny, 4,56 ha, 480000 zł, Działka 4,56 ha ogrodzona w całości , obsadzona drzewami na działce las i miejsce na siedlisko od Barczewa 1,30 km a praktycznie to Barczewo www.as.olsztyn.pl 603 584 180, 51/AS.

DRWĘCA, Gm. Lidzbark Warmiński, 27000 m2, 140000 zł, Działka rolna 2,70 ha równa , sucha obecnie łąka . Więcej 603 584 180, 55/AS.

MICHAŁKI, 1308 m2, 183000 zł, Michałki GM. Pasym działka pod zabudowę jednorodzinną na działce prąd przy działce woda , kanalizacja więcej www.as.olsztyn.pl 603 584 180, 53/AS.

WARMIA-MAZURY, Poszukuję działki rolnej 603-584-180, 80/AS.

ZAMIANA

mieszkania

OLSZTYN, Zatorze, Katowicka, 30 m2, 123 zł, 2 pok., 2-pokojowe małe mieszkanie 30m/4p. kwaterunkowe z możliwością wykupu . Ogrzewanie miejskie .

ZAMIENIĘ NA - większe 3 lub 4 pokojowe , pomogę spłacić dług , więcej www.zamiany.pl 603 584 180, 86/AS.

OLSZTYN, 30 m2, 4 zł, „AS” Zamiany Mieszkań , Domów Własnościowych , Lokatorskich , Gminnych Również Zadłużonych Inne Oferty ZAPRASZAM 89-539-02-00 , 0-603-584-180 www.zamiany.olsztyn.pl, 60/AS.

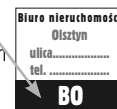
OLSZTYN, Jaroty, Mroza, 32 m2, 299000 zł, 1 pok., 2000 rok, Kawalerka z wnęką na sypialnię , dużym balkonem

Małgorzata Dyrda licencja 3079
AS NIERUCHOMOŚCI
 mieszkania-domy-działki-kredyty
Małgorzata Dyrda
 10-503 Olsztyn
 pl. Konstytucji 3 Maja 3
 (vis a vis dworca)
 tel. 89 539 02 00, 603 584 180
 www.as.olsztyn.pl as@as.olsztyn.pl

6190bb1-b-M

Jak znaleźć nadawcę ogłoszenia? To proste!

Przy każdym ogłoszeniu znajduje się skrót nazwy biura nieruchomości, którego reklama z telefonem i adresem umieszczona jest na górze każdej strony.

12190bb1-b-M

na 1p. ZAMIANA na mieszkanie większe w Olsztynie lub po za miastem , właściciel rozważa również mały lub pół domu więcej 603 584 180, 23/AS.

OLSZTYN, Zatorze, Kasprzowicza, 35 m2, 1 zł, 2 pok., 2-pokojowe , kwaterunkowe 1p , ogrzewanie teraz piecowe ale można zmienić , czynsz na 1-osobę 270 zł ZAMIANA na mniejsze Olsztyn lub Barczewo 603 584 180, 27/AS.

OLSZTYN, Zatorze, Moniuszki, 44,70 m2, 340000 zł, 2 pok., Zamienię 2-pok

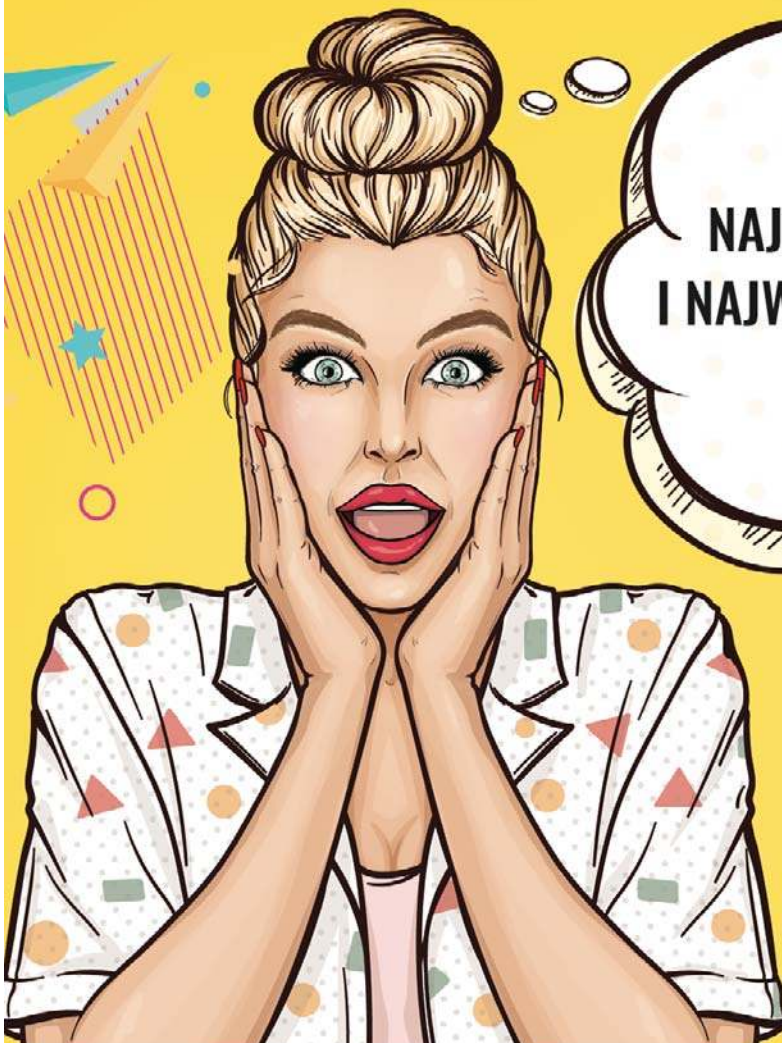
/2p na Moniuszki , ogrzewanie miejskie na podobne na Jarotach 2-pokojowe do 2 piętra ZAPRASZAM 603 584 180, 53/AS.

OLSZTYN, Jaroty, Herdera, 48 m2, 395000 zł, 2 pok., 1990 rok, Mieszkanie pełna własność na 3p/48 , łazienka z oknem , balkon ZAMIANA na mniejsze na niskim piętrze , doskonała lokalizacja wszędzie blisko . www.zamiany.olsztyn.pl 603 584 180, 32/AS.

KRASNAL●info

SENSACJE | PLOTKI | SKANDALE
Gramy poniżej pasa!

**ODKRYJ ŚWIAT
 NAJGORĘTSZYCH PLOTEK
 I NAJWIĘKSZYCH SENSACJI
 NA NOWYM PORTALU
 KRASNAL.INFO**

NIERUCHOMOŚCI
ABRYS
Bożena Marcinkowska, licencja 11976
DOMY, MIESZKANIA, DZIAŁKI
KREDYTY
Olsztyn, 11 listopada 7/3
(w pobliżu ratusza, vis-a-vis C.H. Jakub)
tel. 89 523-71-81
664-174-484, 533-023-134
WWW.ABRYS.NIERUCHOMOŚCI.PL
ABR

KOMPLEKSON
Nieruchomości, ubezpieczenia
mgr Krystyna Sulejewska
10-512 Olsztyn
ul. Kopernika 29, pok. 215
tel./fax (0-89) 533-56-86
komplekson1@wp.pl
KO.

KOSYL - NIERUCHOMOŚCI
Stanisław Witold Kosyl licencja 7139
pl. Pułaskiego 7, klatka nr 2
„Manhattan”, wejście od ul. Kościuszki
kom. 601-82-96-22
tel./fax **089-523-78-78**
www.kosyl-nieruchomosci.pl
e-mail: biuro@kosyl-nieruchomosci.pl
KOS

LEGISHOUSE
NIERUCHOMOŚCI
Emil Kucharski – licencja 16178
Olsztyn, al. Piłsudskiego 2/8 lok.113
tel./fax (89) 650-17-18
tel. kom. 660 590 596
e-mail: nieruchomosci@legishouse.pl
www.legishouse.pl
ALH

JAK ZNALEŹĆ NADAWCĘ OGŁOSZENIA?
TO PROSTE!
Przy każdym ogłoszeniu znajduje się skrót nazwy biura nieruchomości, którego reklama z telefonem i adresem umieszczona jest na górze każdej strony.
BO/2

SPRZEDAM mieszkania

OLSZTYN, Podgródzie, Ul. Borkowskiego, 32,57 m2, 309000 zł, 2 pok., 1977 rok, III p. /4, ATRAKCYJNE, po remoncie, nowe instalacje, środkowe. Pokój z aneksem 15,07 m2, oddzielna sypialnia 8,55 m2, łazienka z wc 3,00 m2, p.pokój 5,29 m2, piwnica 2,48 m2, tel. 660 590 596, **LEG-MS-592/ALH**

OLSZTYN, Podgródzie, Gałczyńskiego, 58,94 m2, 350000 zł, 3 pok., 1985 rok, Komfortowe, I piętro, rozkładowe, kameralne w budynku mieszkać tylko 2 rodziny, balkon loggia, Pilnie sprzedam, 2/2019/**KO**.

OLSZTYN, Jaroty, Boenigkau, 60,4 m2, 60,4 zł, 4 pok., 1980 rok, Mieszkanie przy ulicy Boenigka, metraż 60,4 m2 - cztery pokoje, trzecie piętro. Idealne jako inwestycja - do wynajmu. Cena 446 960 złotych. Kontakt 533023134, **ABR 11715/ABR**

OLSZTYN, Centrum, Głowackiego, 69,43 m2, 420000 zł, 3 pok., M-4 komfortowe mieszkanie z ogródkiem, miejsce postojowe przy budynku, I piętro, w II kondygnacyjnym budynku, gotowe do wprowadzenia się. Polecam!, 1/2021/**KO**.

OLSZTYN, Jaroty, Edwarda Turowskiego 8, 93 m2, 599000 zł, 4 pok., 2000 rok, Duże mieszkanie dwupoziomowe przy ul. Turowskiego na trzecim piętrze. Pow.93 m2, trzy pokoje, duży salon z jadalnią, dwie łazienki (prysznic i wanna). Dwa balkony. Cena 599000zł. kontakt 664174484, **ABR-11623/ABR**

OLSZTYN, Centrum, Wyzwolenia, 94,80 m2, 649000 zł, 3 pok., Mieszkanie przy ulicy Wyzwolenia. Pierwsze piętro,

bardzo przestronne. Kamenica wpisana do rejestru zabytków, do końca roku możliwość skorzystania z ulgi. Cena 649000zł. Kontakt 533023134, **ABR 11519/ABR**

domy | siedliska

GIETRZWAŁD, Gietrzwałd 33 C, 212 m2, 2499000 zł, 3 pok., Luksusowa rezydencja w Gietrzwałdzie, tuż przy lesie. Dom nowoczesny, parterowy, z garażem. Wybudowany w 2020 roku. Pow. działki 24068m2. Zamontowana fotowoltaika. Cena 2499000 zł. Kontakt 664174484., **ABR-11508/ABR**

OLSZTYN, Szczesne, Szczesne, 101 m2, 399000 zł, 4 pok., Piękny nowy dom w miejscowości Szczesne w zabudowie bliźniaczej, działka 350m2, jednorodzinny, garaż, stan surowy zamknięty, 4 Pokoje + kuchnia, łazienka. atrakcyjna cena 399000zł. Polecam!, 12/2021/**KO**.

OLSZTYN, Gutkowo, Bałtycka 176, 150 m2, 590000 zł, 6 pok., 1960 rok, Dom parterowy z użytkowym poddaszem w Gutkowie o pow.150 m2 - do kapitalnego remontu z roku 1960. Działka ma pow.1448 m2. na działce budynek gospodarczy. Dojazd droga asfaltowa. Tel.533023134, **ABR-11598/ABR**

OLSZTYN, Słoneczny Stok, 250 m2, 859000 zł, 11 pok., 1982 rok, Dom w pobliżu Kortowa, można przekształcić na Mały akademik. 11 pokoi, 3 poziomy, 3 łazienki. Możliwość rozbudowy. Ciepła woda i ogrzewanie miejskie. /www.kosyl-nieruchomosci.pl /Tel. 664-71-31-20, **5/KOS**

OLSZTYN, Gutkowo, Jastrzębia, 255 m2, 799000 zł,

6 pok., 1980 rok, Dom wolnostojący w Gutkowie, nieopodal jeziora. Podpiwniczony, parter i pierwsze piętro. Możliwość zamieszkania przez dwie rodziny. Powierzchnia domu 255 m2, działka 831 m2. Kontakt 533023134, **ABR-11493/ABR**

OLSZTYN, Centrum, Lipowa, 263 m2, 1380000 zł, 5 pok., 2001 rok, Dom przy ulicy Lipowej w Olsztynie, podpiwniczony, tuż przy centrum. Pow.263 m2, działka 1452 m2 zagospodarowana. Cena 1380 000 zł. Kontakt 664174484., **ABRDS11385/ABR**

OLSZTYN, Redykajny, Hozjusza 1A, 425 m2, 3000000 zł, 7 pok., Rzydencja na Redykajnach. Dom wybudowany w roku 2013, nowoczesny z budynkiem garażowym. Dom parterowy z użyt. poddaszem, pow. domu 425 m2, pow. działki 4000 m2. Cena 3000 000 zł. Kontakt 664174484., **ABR_11644/ABR**

OLSZTYNEK, Świerkocin, Świerkocin, 40000 m2, 450000 zł, Piękne siedlisko nad jeziorem, pow. działki 4 ha, budynki gospodarcze do remontu (stodoła, obora) nowy projekt domu, posesja ogrodzona, można kupić działki 30 zł/m 2 (od 1500-do 2000 m 2), 4/**KO**.

SZAŁSTRY, Gm Jonkowo, Szalstry, 250 m2, 800000 zł, 6 pok., Siedlisko w miejscowości Szalstry blisko jeziora, działka 2500m2, + budynki gospodarcze; stodoła, garaż, kurnik, ogród, po remoncie sprzedam cena; 800000 zł Polecam!, 14/201/**KO**.

działki | grunty

GOŁOGÓRA, 3944 m2, 272136 zł, Działka rolna z wydanymi warunkami zabudowy w Gołogórze. Powierzchnia 3944 m 2 - cena 272 136 złotych.

Plaska, usytuowana tuż przy drodze. Kontakt 533023134, **ABRGS11214/ABR**

KRETOWINY, Kretowiny, Kretowiny, 700 m2, 90000 zł, Działka przepięknie położona z widokiem na jezioro. Położona w malowniczym miejscu. Cudowny widok. Działka rolna z przeznaczeniem rekreacyjnym., 11145dz/**KO**.

ŁUGWAŁD, Ługwałd, Ługwałd, 1750 m2, 90 zł/m2, Działka z aktualnym pozwoleniem na budowę. Atrakcyjnie położona. dobry dojazd. W sąsiedztwie zabudowa domów jednorodzinnych. POLECAM, 1295/op/**KO**.

OLSZTYN, 2,5Km Od Olsztyna Wilimowo, Okazja-Pilne, 10686 m2, 95000 zł, 1,1 ha Olsztyn-Wilimowo. Działka rolno -budowlana. Uzbrojona. Dojazd drogą utwardzoną. Bardzo atrakcyjna cena., dział 4666/**KO**.

SZĄBRUK, Sząbruk, Sząbruk, 1200 m2, 120000 zł, Działka budowlana objęta MPZP, malowniczy krajobraz, w pobliżu zabudowa jednorodzinna, w niedalekiej odległości wszystkie media (woda, prąd, gaz, kanalizacja). tel. 660 590 596, **LEG-GS-420/ALH**

lokale użytkowe

SZĄBRUK, Sząbruk, Sząbruk, 1246,70 m2, 595000 zł, Obiekt produkcyjno-magazynowy składający się z hali produkcyjnej wraz z zapleczem socjalno-biurowym o powierzchni 1246,70 m2, zabudowany na działce 3112 m2. Cena 790 000, 00 zł brutto tel.660 590 596, **LEG-HS-197/ALH**

garaże

OLSZTYN, Pojezierze, Dworcowa 13, 16 m2, 69000 zł, Garaż (z kanałem) stanowiący segment środkowy w ciągu przyległych do siebie garaży. Garaże położone w głębi osiedla dojazd od ul. Pana Tadeusza, ul. Kołobrzeszkiej i ul. Soplicy. Tel. 660 590 596, **LEG-MS-532/ALH**

KUPIĘ

mieszkania

OLSZTYN, Zatorze, 3 pok.,

KUPIĘ 2 - 3 pokoje na ZATORZU !!! -- Kupię 2-3 pokoje na Zatorzu !!! --Może być do remontu !!--- www.kosyl-nieruchomosci.pl/ tel. 664-71-31-20, 8/KOS

OLSZTYN, Centrum, Olsztyn, POSZUKUJEMY do kupna; Mieszkań, Domów, Działek, Siedlisk, dla naszych klientów, w Olsztynie i okolicach Tel.608108174, Pilnie! zadłużone też kupimy. Zadzwoń, 15/2021/**KO**.

OLSZTYN, 40 m2, 2 pok., Poszukujemy mieszkań 1-2 i 3 -pokojowych dla naszych klientów, w różnej lokalizacji... MOGĄ BYĆ DO REMONTU... www.kosyl-nieruchomosci.pl / Kontakt - 664-71-31-20; 601-82-96-22, biuro- 89-523-78-78, 18/**KOS**

domy | siedliska

OKOLICE OLSZTYNA, siedliska tanio, **/KO**.

OKOLICE OLSZTYNA, 150 m2, Poszukujemy dla naszych klientów, DOME, SIEDLISKA w różnej lokalizacji... MOGĄ BYĆ DO REMONTU... www.kosyl-nieruchomosci.pl / Kontakt - 664-71-31-20; 601-82-96-22, biuro- 89-523-78-78, 9/**KOS**

DO WYNAJĘCIA

domy | siedliska

OLSZTYN, Os. Mazurskie, Wwww.Legishouse.Pl, 170 m2, 4900 zł, 6 pok., 1997 rok, DOM w pełni umeblowany i wyposażony (AGD,RTV); WYSOKI standard; Działka 270 m2; piękny ogród; BLISKO centrum; garaż na dwa pojazdy. Cena najmu 4900 zł + opłaty eksploatacyjne tel. 660 590 596, 151766/**ALH**

RÓŻNOWO, Gmina Dywity, Wwww.Legishouse.Pl, 230 m2, 4900 zł, 5 pok., Piękny przestronny dom, duża działka, 2 garderoby, 2 łazienki, garaż na 2 auta. Woda, kanalizacja i sieć gazowa miejska, dojazd drogą asfaltową, w pobliżu posesji przystanek autobusowy. tel.660 590 596, 95679/**ALH**

WORYTY, Woryty, 120 m2, 4900 zł, 4 pok., Do wynajmu nowoczesny dom w Worytach, wybudowany w 2021 roku. Powierzchnia 120 m2, działka 1100 metrów. Salon, otwarta kuchnia, trzy sypialnie, łazienka. Cena 4 900 złotych + media. Kontakt 533023134, **ABR 11561/ABR**

lokale użytkowe

OLSZTYN, Śródmieście, 11 Listopada 7, 150 m2, 14850 zł, 1 pok., Lokal usługowo - handlowy tuż przy Starówce, narożny o pow.150 m2. Wejście do lokalu z chodnika. Pow. 150 m2 (sala sprzedaży, pomieszczenie magazynowe). Czynsz najmu 99 zł za m2. Kontakt 533023134, **ABR-11621/ABR**

OLSZTYN, Jaroty, Wilczyńskiego 17, 57 m2, 2800 zł, 1 pok., Do wynajmu lokal na Jarotach, w ciągu innych lokali użytkowych. Wejście z chodnika, duża witryna. Pow.57 m2, obecnie w lokalu jest sklep odzieżowy. Czynsz wynajmu 2800 netto. Kontakt 533023134, **ABR-11670/ABR**

OLSZTYN - BUTRYNY, Zatorze, Borowa, 35,51 m2, 1775,50 zł, 1 pok., 2017 rok, NOWO ODDANY DO UŻYTKU! Parter, witryna bezp. przy ciągu pieszo-komunikacyjnym od ul. Jagiellońskiej, parking przed budynkiem. Wejście od ulicy i środka osiedla. Czynsz 1775,50+VAT 23%+opł.tel 660 590 596, **LEG-LW-384/ALH**

POKAZUJEMY TO,
CO NAPRAWDĘ
WAŻNE!

1886 130 LAT 2024

Gazeta Olsztyńska

64.

PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

PODZIĘKUJMY SPORTOWCOM Z REGIONU!

Wyberzmy najpopularniejszych sportowców 2024 roku!

- ◆ Weź udział w 64. Plebiscycie Sportowym.
- ◆ Głosowanie trwa do 10 lutego 2025 roku.
- ◆ Wyślij kupon, który znajdziesz w gazecie na adres redakcji **Galindia Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”** lub **wyślij SMS pod nr 73601** z głosem na Twojego ulubionego sportowca.
- ◆ Nazwiska sportowców oraz przypisane im kody dostępne na stronie internetowej **www.gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt**.
- ◆ Regulamin Plebiscytu dostępny na stronie **www.gazetaolsztynska.pl/regulaminy**.

www.gazetaolsztynska.pl

[FB Gazeta Olsztyńska](https://www.facebook.com/GazetaOlsztynska)

[Plebiscyt Sportowy](https://www.plebiscyt.sportowy.pl)

Partner strategiczny

GAZETA
OLSZTYŃSKADZIENNIK
ELBLĄSKI

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

5			8				4
	9		2			3	6
		7	4		9		1
8		9				2	
				4			9
6							
2		6	9	3		8	
	3				6		2
		8			5	9	

		6	2			7	9
	3	4		8		1	5
		7	9		1	4	
		8		4			
				6			1
3					2		
			6		3		8
6	4		5		8		2
		5	4	2		3	

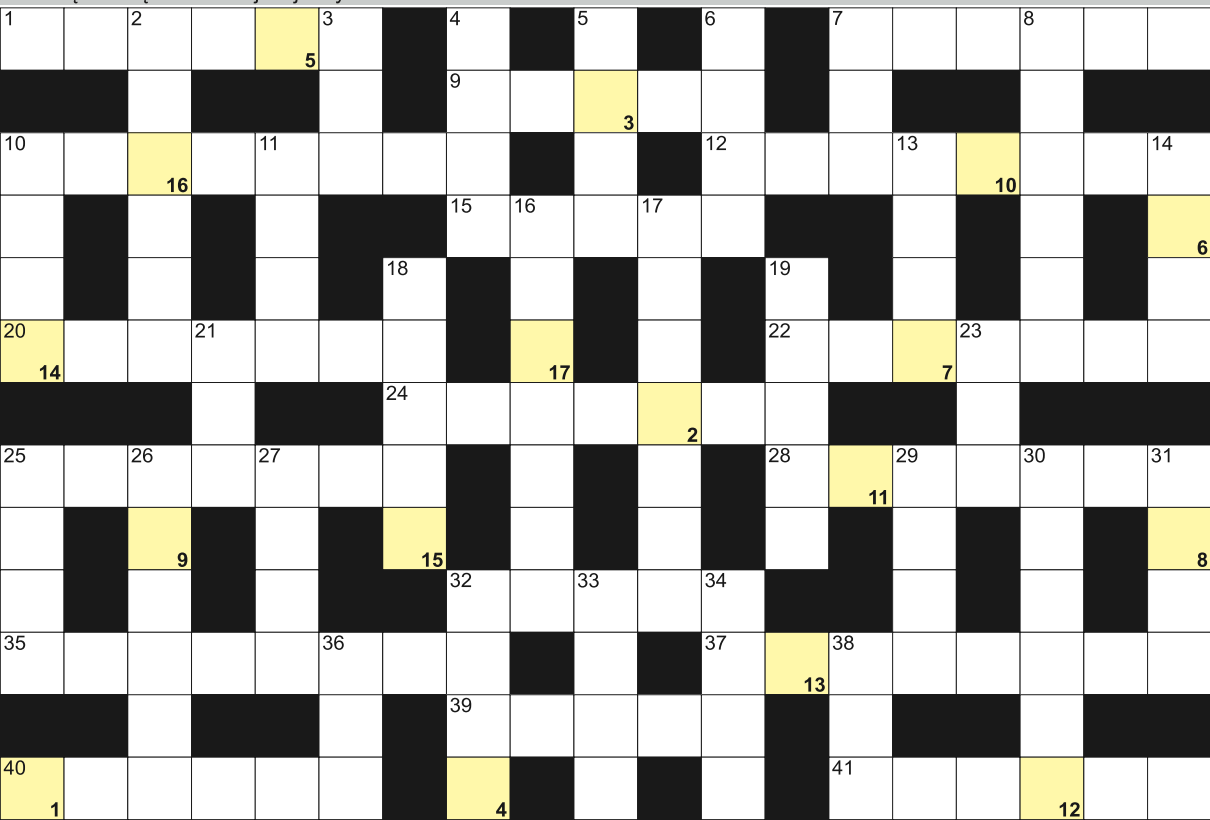
			1		8	6	
	2					9	
1	7	3				4	2
3					1		9
9			3		7	5	4
7				5			3
			2	1			6
2					6	7	8
4					2		

Znajdź 10 różnic

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 17 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

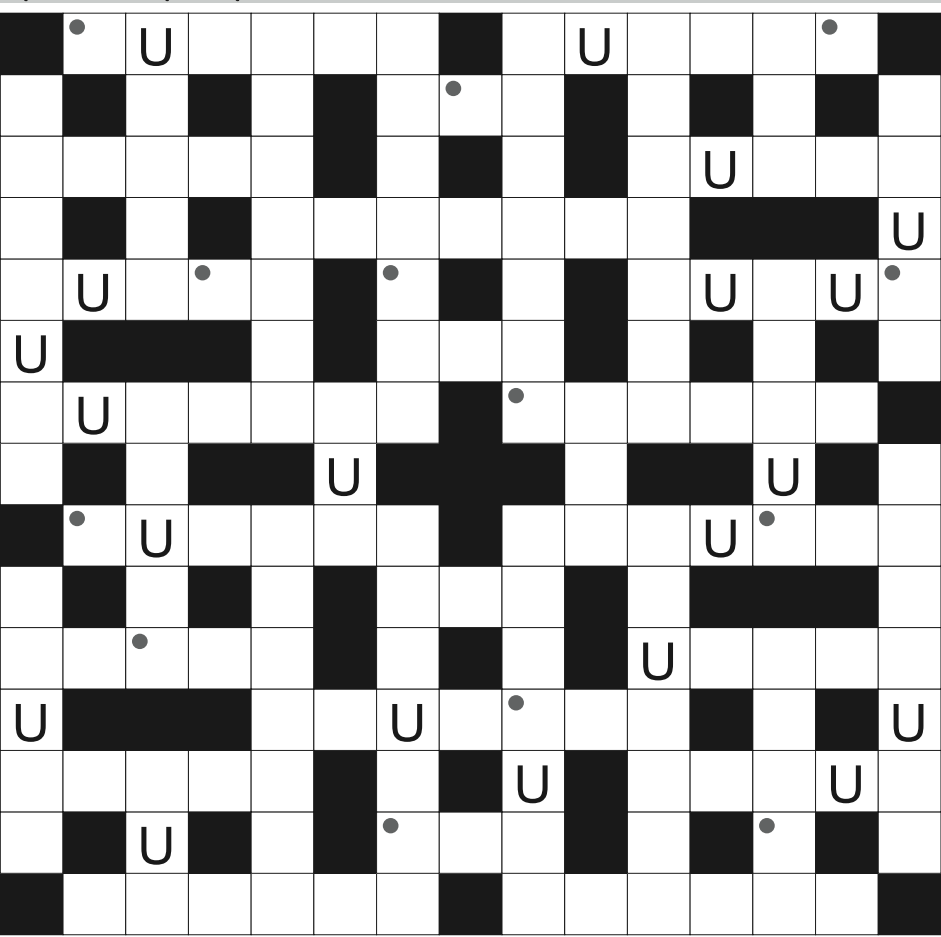

POZIOMO: 1) niejedna huczna w karnawale; 7) wieczorowa na bal; 9) stawiane w tańcu; 10) lotnisko dla śmigłowców; 12) pielęgnacja paznokci; 15) Kurosawa, japoński reżyser; 20) ekipa remontowa; 22) noworoczne wygłaszane przez Prezydenta; 24) sylwestrowy trunek; 25) znawca świata flory; 28) grecka bogini kwiatów; 32) drużyna narodowa krócej; 35) opuścił ojczyznę, wychodźca; 37) od Sylwestra do Popielca; 39) dziurka; 40) podatek w cenie szampana; 41) obsługuje gości w Sylwestra.

PIONOWO: 2) dmuchane dekoracje sylwestrowe; 3) najwyższy szczyt Filipin; 4) "... Odessy" autorstwa Fredericka Forsyth; 5) dolewane do drinków; 6) karnawałowa pora roku; 7) potomek; 8) irańskie święto noworoczne; 10) znak rodu szlacheckiego; 11) wodna lub zakochana; 13) przed nazwiskiem; 14) Irlandia dla Irlandczyka; 16) wyszukany strój balowy; 17) siniec, ryba słodkowodna; 18) w rękę Melpomeny; 19) gorący trunek sylwestrowy; 21) aktorska lub hazardowa; 23) twarde pod wodą; 25) maskowe w karnawale; 26) towarzyski na parkiecie; 27) czarny film, nurt w kinie; 29) Kruczkowski, napisał "Niemców"; 30) powóz Heliosa; 31) szwedzki z koreczkami na domówce; 32) nieznana osoba; 33) słynna śpiewaczka operowa; 34) stolica Ghany; 36) Rusowicz, piosenkarka; 38) stary żegnany Sylwestrem.

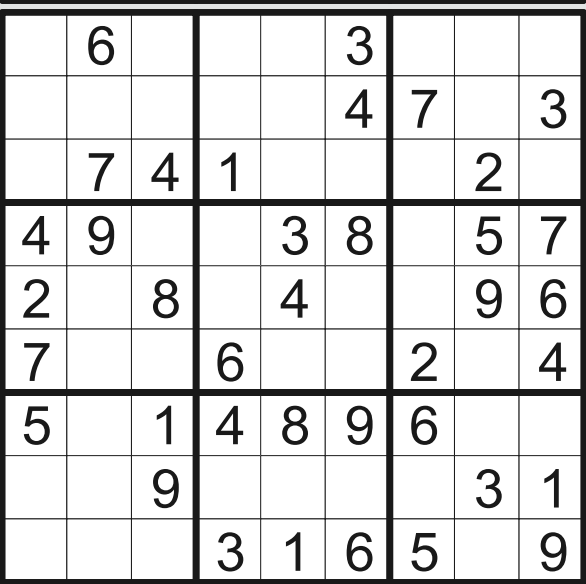
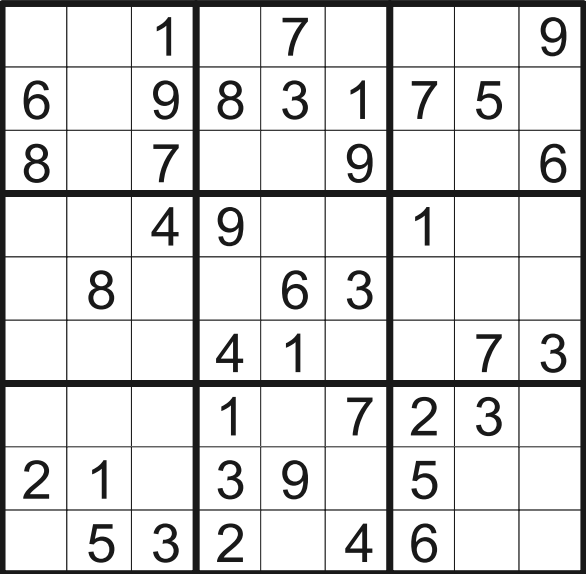
BAŚKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Na diagramie ujawniliśmy wszystkie samogłoski "U". Miejsce wpisania hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami.

plynie z głośników w karnawale; region Polski z Kartuzami; ruchliwe w mieście; największe jezioro Nowej Zelandii; w niej szampan; grupa wyznaniowa Jakuba Ammanna; kucharz okrętowy krócej; ogłoszenie w prasie kiedyś; karnawałowe uczesanie; serwis na stół; brie, morski oraz gouda; część kieliszka do szampana; hiszpański region z Oviedo; chińska, zalewana wodą; nadmiar kilogramów po świętach; owocówka w kuchni; z niej skumbria; fińska łaźnia parowa; działo artyleryjskie; Daniel, były Prezydent Kenii; sąsiad Serba i Węgry; Morawiecki, premier Polski; amerykański stan ze stolicą Juneau; pierwiastek Ga; niejedyn mieszka na Mazurach; mała rzeźba, posążek; dawny Indianin z Meksyku; ubijak do mięsa; w matematycznej parze z iksem; jajka norymberskie; fragment, urywek tekstu; restauracja portowa inaczej; cukier gronowy; zakwaszona zupa mączna; pierwiastek Y; Dzong Un, przywódca Korei; nakrycie na stół; napój mleczno owocowy; mała Alicja; góra z kraterem; do ścierania ołówka; świat zwierząt naukowo.

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 wyrazów związanych z Sylwestrem. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: para, szampan, domówka, konfetti, strój, toast, maski, napój, chrusty, bufet, taniec, północ, fryzura, parkiet, hity, kawa, stolik, faworki, szpilki, korki:

27 grudnia 2024 - 2 stycznia 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp. j.

Poniedziałek

23:00

POLSAT

Teoria spisku
Sensacyjny, USA, 1997

Film o prawniczce Departamentu Sprawiedliwości, uwikłanej w teorię spiskową, głoszoną przez nowojorskiego taksówkarza. Gdy nie snuje się nocą po ulicach Nowego Jorku, Jerry Fletcher zbiera fragmenty plotek i skrawki dziwnych informacji. Mężczyzna ma poważne luki w pamięci, ale pomimo cierpienia, jakie przy tym od czuwa, usiłuje odzyskać choć część swojej zapomnianej przeszłości. Cierpi na stany lękowe, bo jest bezgranicznie przekonany, że światem rządzą tajna organizacja, która ma zbrodnicze plany. Gromadzi dowody, potwierdzające spisek na szczytach władzy.

Piątek

20:00

TVN 7

Zły Mikołaj
Komedia, USA, Niemcy, 2003

Uważajcie - Święty Mikołaj Willie T. Stokes przybywa do miasta i nie dba o to, czy byliście grzeczni. Ulubioną święteczną tradycją Williego jest napełnianie worka na prezenty... rzeźcami skradzionymi ze sklepów w całym kraju. Ale tego roku na drodze staną mu kierownik centrum handlowego, seksowna barmanka i chłopiec, który jest przekonany, że Willie to prawdziwy Święty Mikołaj. Zabawa gwarantowana.

INNE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 22:40

Wtorek

20:00

TVP KULTURA

1989
Teatr Telewizji, 2024

Realizacja powstaje w związku z 35. rocznicą upadku komunizmu w Polsce. Muzyczny spektakl opowiada historię życia trzech politycznie zaangażowanych par (Lech i Danuta Wałęsa, Jacek i Gajka Kuroń oraz Władysław i Krystyna Frąsnyk) w czasie wielkich, ustrojowych zmian w Polsce. Telewizyjna realizacja spektaklu w Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie oraz Teatru Szekspirowskiego w Gdańsku. Spektakl muzyczny.

Sobota

20:00

TVP KULTURA

Dżentelmeni
Kryminał, akcja, USA, 2020

W całym londyńskim półświatku aż wreszcie plotek i domysłów na temat króla marihuany, Amerykanina Mickeyego Pearsona, który w mieście nad Tamizą stworzył narkotykowe imperium, jednak teraz zamierza się wycofać z rynku. Mickey już jako student Oxfordu rozprowadzał marihuanę wśród kolegów z uczelni. Szybko dorobił się fortuny. W końcu chce przejść na zasłużoną emeryturę i żyć spokojnie ze swoją żoną Rosalind. Tymczasem wielu szermistrzy, lokalnych biznesmenów z chęcią zajęłoby jego miejsce.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 23:40

Środa

23:45

TVP 1

Ronin
Sensacyjny, USA, 1998

Na zlecenie tajemniczego mocodawcy, który chce zachować anonimowość, irlandzka bojowniczka Deirdre werbuje w Paryżu pięciu mężczyzn, którzy mają wykraść z rąk Rosjan doskonale strzeżoną walizkę. Wśród nich jest Amerykanin Sam - były agent CIA, kierowca Larry, angielski fachowiec od broni Spence, pochodzący z bloku wschodniego Gregor - spec od urządzeń elektronicznych oraz francuski koordynator Vincent. Deirdre jest od tąd łączniczką między nimi a zleceniodawcą. Po pierwszej konfrontacji z przeciwnikiem, którą Spence przypłaca życiem, Sam przejmuje dowodzenie grupą.

OGÓLNOPOLSKI

PORTAL

INFORMACYJNY

TWOJE ŹRÓDŁO

NIEZALEŻNYCH

INFORMACJI

PIĄTEK • 27 grudnia

TVP 1

05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Akcja 38 - serial kostiumowy, 2016
08:45 Ranczo - serial obyczaj., Polska, 2006
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - cykl kulinarno-detektywistyczny
11:30 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda - magazyn
12:35 To się opłaca - magazyn
12:55 Skrzydła isidei. Niezwykły taniec w powietrzu - dok., Niemcy, 2023
14:00 Wichrowe wzgórce - serial obyczaj., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

TVP 2

05:55 Sami swoi - komedia, Polska, 1967
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:25 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
12:00 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny
12:40 Mikołaj Na Sygnale - obyczajowy, Polska, 2024
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:00 Kolo Fortuny - extra - teleturniej
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszpa., 2022
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Koledzy pod Tatrami - koncert, 2024
18:45 Akcja 38 - serial kostiumowy, 2016
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989
22:15 Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012
00:40 Święta w Maple Creek - fab., USA, 2020
02:10 Śniadanie u Tiffany'ego - fab., USA, 1961
04:05 Kolej na miłość - obyczaj., Kolumbia, Polska, 2020

17:20 Miłość i nadzieja - serial obyczaj., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Rodzinka.pl - serial kom.
20:00 Czego pragną kobiety - komedia, USA, 2000
22:15 Raz, Dwa, Trzy na dobry wieczór - widowisko muzyczne
23:15 Raz się żyje - fab., USA, 2018. Harold Soyinka musi walczyć o przetrwanie, kiedy z przestrzegającego prawa obywatela niespodziewanie zmienia się w poszukiwanego przestępcę.
01:10 Trener bardzo o osobisty - fab., USA, 2012
03:05 Legalina blondynka 2 - kom., USA, 2003

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:25 Doradca smaku - program kulinarny
15:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:40 Detektywi - program kryminalny
18:35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
18:40 Sport

18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Listy do M. IV - kom., Polska, 2020. Losy bohaterów filmu znów splótą się w przeddzień Bożego Narodzenia, a nowe postaci wywrócą ich życie do góry nogami.
21:55 Uwierzyć w ducha - sens., USA, 1990
00:25 Raj dla par - kom., USA, 2009
02:40 Kuba Wojewódzki - talk-show
03:40 Rzeczy, których nie nauczyłem się od ojca 2 - serial, Polska
04:10 Szpital - program obyczajowy
05:05 Uwaga! - program interwencyjny
05:20 Nauka jazdy - reality show

POLSAT

06:00 Nowy dzień Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy
11:25 Gliniarze - Sprzed jednego z warszawskich lombardów zostaje wprowadzony jego właściciel. Wkrótce żona porwanego otrzymuje żądanie okupu.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - Aleksandra i Dominik Skupiński są małżeństwem z 20-letnim stażem. Pewnego dnia mąż Aleksandra zostaje potrącony przez auto. Mężczyzna zostaje zabrany do szpitala.

17:00 Gliniarze - Dochodzi do upozorowania samobójstwa starszego mężczyzny w domu opieki. Detektywi zajmują się sprawą, bo okazuje się, że...
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Głos Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport; Pogoda
19:55 Król Lew - anim., USA, Ukraina, RPA, 2019
22:25 Transformers: Ostatni rycerz - sens., USA, Kan., 2017
01:55 Łowca androidów - sens., USA, Hongkong, 1982
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:45 Tamte lata, tamte dni - Andrzej i Jacek Zieliński - magazyn
07:25 Życie jak Słowianin - dok., Polska, 2015
08:05 Święta u podnóża Tatr - reportaż
08:45 Proszę słońca - anim., Polska, 1978
10:00 Czarny Tulipan - kostium. Franc., Hiszp., 1964
12:05 Eugeniusz Bodo - za winy nieopemnione - dok., Polska, 1997
13:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyk - mag.
13:50 Koledzy z Mazowszem - koncert, 2014
14:35 Pół zartem, pół serio - kom., USA, 1959
16:45 Studio Gama - Muzyka na Małym Ekranie
17:30 Rozrywka Retro - Muzyka Małego Ekranu

18:20 Poczet swirów polskich
19:00 Reżyserzy - Stephen Frears - dok., Wlk. Bryt., 2018
20:00 Wiecej kinomana - New York, New York - fab., USA, 1977
22:55 Serialowa nostalgia - Dom pod Dwoma Orłami - serial, 2021
24:00 Wesele - obyczaj., Polska, 2004
01:45 Noc krótkich filmów - Dzieci i ryby - film krótkometrażowy, 2022
02:00 Noc krótkich filmów - Pięć minut starsza - film krótkometrażowy
02:15 Kino nocne - Handlarz cudów - dram., Polska, Szwecja, 2009
04:00 Teledyski

TV Puls

05:55 Nash Bridges - Joe dostaje ważną misję - ma pojąć przywódce meksykańskiego gangu, odpowiedzialnego o za śmierć innego policjanta.
07:40 Kobra - oddział specjalny - W jednej z restauracji w Kolonii nieznaną sprawca bierze zakładników. Swoje działania skupia przede wszystkim na rebel Frings.
09:35 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:25 Nie igrają aniołom - serial obyczajowy
12:10 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
13:00 Kobra - oddział specjalny - Po zabójstwie członka albańskiego mafii, Se mir i jego rodzina są w niebezpieczeństwie. Wkrótce komisarze lecą do Tirany, by tam zmierzyć się z mafią.

14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Cudzoziemiec - akcja, Wlk. Bryt., Chiny, 2017. W zamachu terrorystycznym ginie córka Quan Ngoc Minha. Quan postanawia dopaść sprawców...
22:00 Ochroniarz - akcja, USA, 2017
23:45 Kobietka mafii - akcja, Polska, 2018
02:20 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

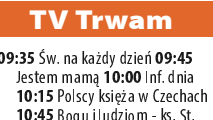
05:35 Szkoła - Gimnazjalistki z 3c są gnębione przez złośliwą koleżankę. Nastolatki coraz bardziej boją się Emmy i jej szyderczych komentarzy...
07:35 Szpital - Do szpitala przyjeżdża 27-letni Marek Nowak. Mężczyźnie ukruszyl się ząb i chciał go przykleić klejem szybko schnącym. Niechcący jednak przykleił sobie...
08:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:35 W-11 Wydział śledczy - Zaginął znany dziennikarz śledczy. Podejrzanie pada na lekarza, na temat którego zbierał materiały do artykułu.
13:00 Detektywi - Z placu zabaw porwana 4-letniego chłopca, a jego zrozpaczona matka prosi o pomoc w odnalezieniu synka...

14:00 Opowieści małżeńskie 2 - program obyczajowy
15:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy
17:00 Zagadki losu - program obyczajowy
18:00 Szpital - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Zły Mikołaj - kom., USA, Niemcy, 2003
21:55 1800 gramów - obyczaj., Polska, 2019
23:55 The Traitors. USA - historie ludzi dzielących dom z zabiłącą
02:00 Krwawa układanka - program kryminalny
03:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:40 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:25 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:10 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 15:05 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:15 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:05 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:05 Policjantki i Policjanci 20:00 Własy Móch: One 20:25 Gwiazdy Kabaretu 22:25 Hot Shots! - kom., USA, 1991 00:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 01:50 STOP Drogowka - serial policyjny 02:45 Interwencja - magazyn reporterów 03:05 Śmierć na 1000 sposobów 03:35 Lubię disco! 04:30 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Polscy księża w Czechach 10:45 Bogu i ludziom - ks. St. Sudol 11:35 Natura et Homo 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Głos serca 13:05 Śladami S. Heleny Majewskiej 13:30 Msza św. 14:20 Koledzy i pastorałki 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywne 16:30 Mateczniki Polskości 16:40 Prosto o gosp. 17:00 Muzeum 303 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia

eprasa.pl 4a28c0a5ac

SOBOTA • 28 grudnia

TVP 1

05:35 Dziedzictwo - serial obyczajowy, Turcja
06:25 Balans bieli - magazyn
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:20 Ranczo - serial obycz., Polska, 2006
10:15 Komisarz Alex - serial krym.
11:10 Ojciec Mateusz - serial
12:05 Gambit, czyli jak ognać króla - kom., USA, 2012
13:35 Rolnik szuka żony - wydanie specjalne - reality show
14:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
15:00 Dobre Strony - felieton

15:15 U Pana Boga w ogródku - serial komediowy TVP, 2008
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Sisi - film kostiumowy, Niemcy, Włochy, Austria, 2010
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Hit na sobotę - Chrzcziny - fab., Polska, 2021
22:00 Spectre - sens., Wlk. Bryt., USA, 2015
00:30 Miś - kom., Polska, 1980
02:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:55 Święta z M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2023
05:45 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
12:05 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
12:40 Raz, Dwa, Trzy na dobry wieczór - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
16:25 Nasze Święta - Andrzej Piaseczny, Kacper Dworniczak i Goście - widowisko

17:30 Dobry tytuł - magazyn literacki
18:00 Słowo na niedzielę
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
19:25 Rodzinka.pl - serial kom.
20:00 Red - akcja, USA, 2010. Frank Moses to były tajny agent CIA, który teraz pędzi spokojny żywot na emeryturze. Krótko cieszy się bez troskami chwilami...
22:00 Kobieta sukcesu - kom., Polska, 2018. Małka jest szefową świetnie prosperującej firmy w Warszawie. Ale konkurencja nie śpi...
24:00 Pozycja obowiązkowa - kom., USA, 2018
01:50 Czego pragną kobiety - kom., USA, 2000

TVN

05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej. Brazylia to kraj z pozoru o wielkiej otwartości, ale w rzeczywistości jest pełen kontrastów. Dla wielu przemoc i kultura macho są tutaj brutalną codziennością...
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Elf - kom., USA, 2003
13:25 Jack Frost - film rodzinny, USA, 1998
15:40 Kung Fu Panda III - przyg., USA, Chiny, 2016
17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
18:40 Sport
18:50 Pogoda

19:00 Fakty
19:30 Bodyguard - sens., USA, 1992
22:10 Wciąż ją kocham - obycz., USA, 2010. John i Savannah, choć z różnych światów, zakochują się w sobie od pierwszego wejrzenia. Wkrótce rozdziela ich wojna...
00:25 Saga Zmierzch: Przed świtem Część I - horror, USA, 2011
02:50 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
04:20 Uwaga! - program interwencyjny
04:40 Recepta na stary dom 3 - program edukacyjny
05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy
11:55 Ewa gotuje - Za kilka dni koniec roku i Sylwester, więc w tym odcinku Ewa Wachowicz przyrządzi potrawę z myślą o domowce.
12:25 Gliniarze - serial paradokumentalny
16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Sport; Pogoda
19:30 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Guzy
19:55 XXIX Festiwal Kabaretu Koszalin, 2024. Komisja Śledcza

22:00 Szklana pałupka - sens., USA, 1988. Nowojorski policjant, John McClane odwiedza swoją żonę, Holly w jej nowym miejscu pracy - w przedsiębiorstwie „Nakatomi Corporation”. W tym czasie do wieżowca przedostają się niemieccy terroryści...
00:55 Saga Zmierzch: Dwunastka - sens., USA, Wlk. Bryt., 1967. Film o przemianie najgorzszych bandziorów, w oddział bohaterskich strażników wypełniających samobójczą misję w przededniu inwazji.
04:05 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:45 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:00 Panna z mokrą głową - obycz., Polska, 1994
07:40 Legendy Rocka - Zespoły z Abbey Road Studios - Epoka Sun Records - dok., Wlk. Bryt.
08:30 Wydarzenie aktualne
09:05 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - magazyn
09:40 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa - serial przygod., 1966
10:45 Marc-Antoine Charpentier - koncert, 2017
12:30 Dokument tygodnia - Gerard Philipe
13:45 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
14:20 Bodo - dram., Polska, 2016
16:15 Wydarzenie aktualne
16:45 Muzyka na dobry wieczór - Warszawskie Combo Taneczne - koncert

17:40 Retro kino - Morderstwo w Orient Expressie - kryminał, Wlk. Bryt., 1974
20:00 Bilet do kina - Dżentelmeni - akcja, USA, 2020. Król marihuany, Amerykanin Mickey Pearson zamierza wycofać się z rynku. Nie będzie to proste...
22:00 Zbigniew Wodecki i jego goście - 2004
23:05 Wieczór kinomana - New York, New York - fab., USA, 1977
01:50 Kbro, Strzeżniński. Opowieść fantastyczna. - dokument fabularyzowany, 2018
02:40 Pociąg do Hollywood - komedia obyczajowa, Polska, 1987

TV Puls

06:00 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki.
06:50 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial kryminalny
07:40 Kobra - oddział specjalny - Podczas jednej z akcji Alex i Semir odgrywają ogromną rolę narkotyków. Ratując przylatującego, Semir zabija członka albańskiej mafii. Przepętyczy szukają zemsty.
09:35 Lombard. Życie pod zastaw - Sasza Michalczuk to Ukrainiec, który od wielu lat pracuje w Polsce jako bardzo dobry fachowiec, „złota rączka”. Zambionie pieniądze wysła regularnie rodzinie mieszkającej pod Łwowem.

20:00 Transporter 3 - akcja, Franc., 2008. Frank dostaje dość nietypowe, najtrudniejsze w karierze zadanie od niejakiego Johnsa. Nie poddaje się tej misji i przekazuje ją na ręce Malcolma Mallville'a. Ten jednak nie trzyma się okaleczonych zasad i ginie.
21:55 Zabójczy cel - akcja, Kan., USA, 2008
23:50 Kobiety mafii 2 - akcja, Polska, 2019. Gang Niani przejmie władzę w Warszawie i rozpoczyna przygotowania do największej akcji przemytniczej w dziejach kraju.
02:15 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:15 Szkoła - Ania Kijewska marzy o dziecku. Jednak chłopak uczennicy nie chce się na to zgodzić...
06:15 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:10 New Looney Tunes II - animacja
07:55 Film o pszczołach - anim., kom., USA, 2007
09:50 Sprytnie pomysły Jagny - program lifestyle'owy
10:25 Ukryta prawda - program rozrywkowy
12:25 Lego Masters - program rozrywkowy
13:25 Anatomia piękna - program rozrywkowy
14:25 Ekspres polarny - przyg., USA, 2004. Mały chłopiec wybiera się w podróż. Ekspres Polarny zabiera go na bieg un, na wyprawę, podczas której przekona się, jak ważną są przyjaźń, odwaga i wzajemne zaufanie.

16:30 Władca pierścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2001
20:00 Złoty kompas - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Lira Belacqua ma zaledwie 12 lat, ale wie już, że postępując zgodnie z tym, co uważa się za słuszne, można osiągnąć coś zupełnie odmiennego, niż gdy robi się to, co nakazują inni...
22:20 Dzika furia - przyg., USA, 2018
00:35 Posejdon - film katastroficzny, USA, 2006
02:30 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą
03:35 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:45** Hardkorowy lombard **09:10** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki **11:05** Jesteśmy! Dla dzieci - program edukacyjny **11:30** Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy **13:10** Ewa gotuje - program kulinarny **13:40** Gwiazdy Kabaretu **14:35** 13 posterunek 2 - serial kom. **15:15** Policjanci i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:50** Niepamięć - sensacyjny, USA, 2013 **00:10** Gwiazdy Kabaretu **02:05** STOP Drogówka - serial policyjny **03:00** Interwencja - magazyn reporterów **03:35** Lubię disco! **04:30** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Telewizyjny Uniw. Biblijny **10:00** Inf. dnia **10:15** Retrospekcja **10:20** Kolędy i pastorałki **10:35** Słowo z życia **10:40** Polski Punkt Widzenia **11:00** Kropelka nad osi **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Warto zauważyć... **12:50** Natura Obiektywnie **13:10** Mateczniki Polkości **13:30** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza św. **14:20** Kolędy i pastorałki **14:30** Przegląd Tyg. „Niedziela” **14:35** Słowo z życia **14:40** Św. na każdy dzień **15:00** Sądzy Bosko i człowiek. Aniołowie **15:30** Wierzę w Boga **16:00** Inf. dnia **16:10** Historia PL **17:00** Polscy księża w Czechach **17:30** Przelatując bariery **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia

NIEDZIELA • 29 grudnia

TVP 1

04:45 Dziedzictwo - serial obyczajowy, Turcja
05:30 Sprawa dla reportera - magazyn
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:45 Janosik - serial przyg., 1973
11:00 Komisarz Alex - serial krym.
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański, Watykan
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Wniebowzięci - rep.
13:05 BBC w Jedynce - Złoty wśród zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021
14:20 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Sisi - film kostiumowy, Niemcy, Włochy, Austria, 2010
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program inform. 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Złota - kom., Polska, 2022
22:05 Nie czas umierać - sens., Wlk. Bryt., USA, 2021
00:50 Chrzcziny - fab., Polska, 2021
02:25 Pol serio - kom., Polska, 2000. Obraz trudnych relacji filmowców z chimerycznym producentem...
03:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:00 Mikołaj Na Sygnale - obyczajowy, Polska, 2024
05:20 Kochaj albo rzuć - komedia, Polska, 1977
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
12:00 Czeret musz kietorowie - przygodowy, Hiszp., USA, 1974
14:00 Familiada - teleturniej
14:30 Koło fortuny - teleturniej
15:10 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
16:10 Małecki znak - świąteczny koncert Ireny Santor - widowisko muzyczne
17:15 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny

17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
18:35 Poczet świrów polskich
19:15 Rodzinka.pl - serial komediowy
20:00 Wybucha para - kom. sens., USA, 2010. Roy Miller leczy Wichity do Bostonu, ale jego samolot jest opóźniony. Krąży więc po lotnisku bez celu, dwukrotnie wpadając przypadkowo na podróżującą w tym samym kierunku June Havens...
21:55 Chór - dramat, USA, 2014
23:55 Prokurator - serial krym., Polska, 2015
00:55 Red - fab., USA, 2010
02:55 Mikołaj Na Sygnale - obyczajowy, Polska, 2024

TVN

05:35 Uwaga! - program interw.
05:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:05 Unboxing - Wielkie Otwarcie - program rozrywkowy
13:40 Fred Claus, brat świętego Mikołaja - kom., USA, 2007
16:05 Turniej Czerwch Skoczni, Oberstdorf - studio sport - program rozrywkowy
16:30 Turniej Czerwch Skoczni, Oberstdorf - konkurs indywidualny
18:45 Sport

18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Nie idziemy na Sylwestra - program rozrywkowy
21:10 Saga Zmierzch: Przed świtem Część II - horror, USA, 2012
23:30 Sylwester w Nowym Jorku - komedia, USA, 2011
01:55 W morzu ognia - sens., USA, 1997
04:00 Uwaga! - program interwencyjny
04:15 Nauka jazdy - reality show
04:45 Recepta na stary dom 3 - program edukacyjny
05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy
11:50 Asterix i Obelix: W służbie Jej Królewskiej Mości - kom., Franc., Hiszp., 2012
14:25 Świąteczna gorączka - obycz., USA, 1996. Howard Langston kocha swoją rodzinę, lecz zawodowe obowiązki pochłaniają go tak bardzo, że nie poświęca jej wystarczającej ilości czasu i uwagi. W ostatniej chwili przypomina sobie, że obiecał synowi i na gwiazdkę zabawkę...
16:25 Król Lew - anim., USA, Ukraina, RPA, 2019
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Sport; Pogoda

19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
20:00 Pretty Woman - obycz., USA, 1990. Edward Lewis będąc przejeżdżem w Hollywood pyta o drogę stojącą przy drodze dziewczynę. Vivian Ward okazuje się idealną przewodniczką...
22:25 (Nie)znajomi - obycz., Polska, 2019
00:55 Z księżycą spadłeś? - kom., USA, 2000. Miliony lat świetlnych od Ziemi znajduje się planeta, której mieszkańcami są wyłącznie męczczyci...
03:20 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Wiersze i piosenki J. Tuwima - koncert, 2003
07:05 Rozmowy niewygodne - Sylwia Zientek
08:00 Msza Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Ceglówie
09:05 Gerard Philipe - ostatnia zima Cyda - dok., Franc., 2022
10:25 Od ucha do ucha - O Janku, co pomszył buty - Niczego się nie boję - filmy animowane
10:55 Rawhide - Incydent z nocnym koniem - western, USA, 1959
12:00 Angelika Korszynska - Górny - Koledzy trzech narodów - koncert, 2020
12:55 Poczet świrów polskich
13:30 Jeśli dziś jest wtorek, to jesteśmy w Belgii - kom., USA, 1969
15:25 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa - serial

16:40 Dobry tytuł - magazyn literacki
17:15 Niedziela z... kinem Stanisława Barei
18:10 Brunet wieczorową porą - kom. kryminalna, Polska, 1976
20:00 Sładowska - biograf., Wlk. Bryt., 2019
21:55 Peter Falk, jak być Columbo - dokument, Francja, 2018
23:05 Noc krótkich filmów - Świtezianka - Cykl
23:40 Kino nocne - Dżentelmeni - akcja, USA, 2020
01:40 Niedziela z... kinem Stanisława Barei
02:25 Reżyserzy - Stephen Frears - dok., Wlk. Bryt., 2018
03:15 4 Fortepiany - koncert

TV Puls

05:45 Policjanci z Miami - serial kryminalny
06:30 Nash Bridges - Joe dostaje ważną misję - ma pojąć przywódcę meksykańskiego gangu u, odpowiedzialnego za śmierć innego policjanta.
08:20 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
09:10 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
10:00 Ranczo - serial kom., Polska
15:05 Hobbit: Bitwa pięciu armii - przyg., USA, 2014. Bilbo Baggins dołącza do Czarodzieja Gandalfia, Thorina Dębowej Tarczy i jego kompanii Krasnoludów, w śmiertelnym starciu. Bitwa Pięciu Armii to walka, która może zadecydować o przyszłości całego Śródziemia na dobre...

17:55 Robin Hood: Początek - przyg., USA, 2018. Zaprawiony w bojach podczas wypraw krzyżowych Robin z Loxley powraca w rodzinne strony, gdzie od krywa, że jego zamek został spłądrowany, a ziemię skonfiskowane przez chciwego Szeryfa z Nottingham
20:00 Furioza - akcja, Polska, 2022
22:40 Ścigana - akcja, USA, Irlandia, 2011
00:15 G.I. Jane - akcja, USA, 1997
02:30 Dyżur - serial medyczny
04:05 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:15 Szkoła - Eliza Ziębińska jest bardzo zazdrosna o swojego chłopaka, Marka Bryka. Dziewczyna podejrzewa, że koleżanka z którą Marek przyjeżdża do projektu na kręgi geografii, chce go poderwać...
06:15 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:10 New Looney Tunes II - animacja. Przeżabawny, bohaterski i psotny Królik Bugs powraca! Wraz z kaczorem Daffym, kanarkiem Tweetym, kotem Sylwestrem, prosiakiem Porkym i Elmerem Fuddem plątają figle, ścigają się z dużą prędkością i przechytzają wrógów.
08:00 Mała księżniczka - film rodzinny, USA, 1995
10:00 Anatomia piękna - program rozrywkowy
11:05 Ukryta prawda

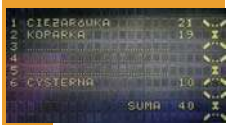
13:05 Dete ktywi - 67-latką prosi detektywów o pomoc, kobieta została okradziona metodą na wnuczka. W toku śledztwa okazuje się, że bliski przyjaciel kobiety ma kłopoty finansowe...
14:05 Charlie i fabryka czekolady - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005
16:30 Władca pierścieni: Dwie wieże - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2002
20:00 Infiltracja - sens., USA, Hong Kong, 2006
23:05 Ruchomy chaos - przyg., USA, Kan., 2021
01:20 Gruby i chudszy - kom., USA, 1996
03:15 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **07:50** Hardkorowy lombard **08:15** Jezus i jego życie **10:00** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **11:50** Karate kid - sens., USA, 1984 **14:10** Karate Kid 2 - sens., USA, 1986 **16:20** Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczny-rozrywkowy **18:10** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki **20:05** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:55** Wpół do śmierci 2 - sens., USA, 2007 **23:35** Jedenasty września: Ucieczka z więz. - dok., Wlk. Bryt., 2018 **01:20** STOP Drogówka **02:15** Interwencja - magazyn reporterów **02:25** STOP Drogówka **03:20** Interwencja - magazyn reporterów **03:35** Lubię disco! **04:30** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

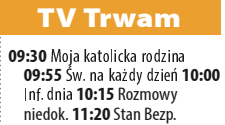
TV Trwam

09:30 Msza św. **10:35** Przegląd Tyg. „Niedziela” **10:40** Oto jestem **11:35** Artystyczna dusza **12:00** Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem **12:15** Papież Polak do Rodaków **13:00** Uganda Ojca Adama **14:25** Życie lasu. **15:00** Wiś - to też Polska **16:00** Inf. dnia **16:10** Koncert życzeń **16:45** Fatima - miejsce wybrane przez Maryję **17:00** Natura et Homo **17:30** Sól ziemi **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezp. **21:55** Św. na każdy dzień **22:00** Mocni Jego mocą **22:30** Kolędy i pastorałki **22:45** Jak wygrać małżeństwo? **23:00** Jak my to widzimy

PONIEDZIAŁEK • 30 grudnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Dziedzictwo - serial, Turcja 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 08:45 Ranczo - serial obycz., Polska, 2006 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:30 Ojciec Mateusz - serial 11:20 Serial fabularny 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 13:00 BBC w Jedyńce - Złoty wóśrół zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:50 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	04:35 Na dobre i na złe - serial obycz., Polska 05:30 M jak miłość - serial obycz., Polska, 2023 06:25 Dobre historie - Kana - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwyszcześcia - serial obycz., 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:00 Va Banque - teleturniej 14:30 Na sygnale - serial 15:05 Program rozrywkowy 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Gold - akcja, USA, 2016 22:35 Gwardia Szwajcarska. Armia Watykanu - dok., Franc., 2024 23:40 Balans bieli - magazyn 00:15 Kodeks zbrodni - fab., USA, 1998 01:50 Spectre - sens., Wlk. Bryt., USA, 2015 04:40 Notacje - Maja Komorowska. Jeżdzenie po sobie samym - dok., 2021	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu 19:25 Na sygnale - serial 20:05 Czarne złoto - przyg., Katar, Franc., 2011 22:20 Krew z krwi 2 - serial 23:10 Król Kalifornii - dramat, komedia, USA, 2007 00:50 O mnie się nie martw - serial kom., 2020 01:45 Kobieta sukcesu - kom., Polska, 2018 03:35 Chór - dramat, USA, 2014. Ualentowany artystycznie Stet dostaje się do elitarnej muzycznej akademii z internatem. Nie znajduje wspólnego języka z kolegami...

TVN	POLSAT
05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:20 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:40 Detektywi - program kryminalny 18:35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 18:40 Sport 18:50 Pogoda	06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Zostaje zamordowana żona znanego warszawskiego adwokata, Waldemara Nowakowskiego. Nowakowski, który jest starym znajomym Malanowskiego, prosi detektywa, by ten odnalazł zabójcę. 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarz e - serial paradokumentalny 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
	
19:00 Fakty - program informacyjny 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Na Wspólnej 22 - serial obycz., Polska 20:35 Wredne dziewczyny - kom., USA, Kan., 2004 22:40 Shazam! - przyg., USA, 2019 01:20 Nie idziemy na Sylwestra - program rozrywkowy 03:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 03:45 Szpital - program obyczajowy 04:50 Uwaga! - program interwencyjny 05:10 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada	17:00 Gliniarz e - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:20 MEGA HIT - King's Man: Pierwsza misja - sens., Wlk. Bryt., USA, 2021 23:00 Teoria spisku - sens., USA, 1997 02:00 Kickboxer: Zemsta - sens., USA, 2016 04:00 Jездz Kambodę - program podróźniczo-kulinarny 04:40 Disco gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:10 Muzyczne poranki 06:40 Tamte lata, tamte dni - Magdalena Zawadzka - magazyn 07:10 Dziką muzyką - Pieśń o rzece - magazyn 07:45 Radek wstępuje do zakonu - dok., Polska, 2016 08:25 Od ucha do ucha - O Januku, co pśom syl buty - Niziego się nie boję - film anim. 09:00 Rawhide - Incydent z nocnym koniem - western, USA, 1959 10:05 Studio Gama - Muzyka na Małym Ekranie 10:55 Ewa i Małgosia, - widowisko rozrywkowe 1974 12:00 Największe przeboje - Piotr Szczepanik - koncert, 2021 12:35 Dokument.pl - Dziennik z podróży - dok., Polska, 2012	05:55 Nash Bridges - Nash prowadzi śledztwo w sprawie grupy fałszerzy, którzy działają w przebraniu policjantów. 07:40 Kobra - oddział specjalny - Semir i Alex prowadzą śledztwo członka albańskiej mafii, Semir i jego rodzina są w niebezpieczeństwie. 09:35 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:25 Nie igrają aniołom - serial obyczajowy 12:10 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 13:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Alex prowadzą śledztwo w sprawie śmierci policyjnej psychologa Isabel Frings. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska
	
13:40 Informacje kulturalne 14:05 Morderstwo w Orient Expressie - krym., Wlk. Bryt., 1974 16:25 Rodzina Połanieckich - serial, 1978 17:55 Hala odłotów - talk-show 18:55 Nowoczesne ogrody. Od Moneta do Matisse'a - dok., Wlk. Bryt., 2021 20:00 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom., Polska, 1978 21:55 Bum Bum Orkestar - koncert, 2020 22:55 Skłodowska - biograf., Wlk. Bryt., 2019 00:45 Martwy sezon - dok., Polska, 2018 01:30 Kino nocne - Diego - dok., Wlk. Bryt., 2019 03:50 Teledyski	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Krwawy sport - akcja, USA, 1988 21:35 Cudzoziemiec - akcja, Wlk. Bryt., Chiny, 2017 23:50 Hardcore Henry - akcja, USA, 2015. Pewnego dnia Henry budzi się w laboratorium. Okazuje się, że mężczyzna nic nie pamięta, a część jego ciała uległa zniszczeniu. 01:45 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:40 Menu na miarę - program kulinarny 03:45 Tak! jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:25 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7	TV 4
05:35 Szkoła - Gimnazjalistkom Patrycji Zawojskiej i Monice Szafran podoba się ten sam chłopak. Abib wybiera Patrycję i to z nią chce się umówić. Monika nie może tego znieść... 07:35 Szpital - Do szpitala trafia 40-letnia Wioletta Mielczyk, która nagle poczuła się słabo i zaczęła się dusić. Poprzedniego dnia kobieta zrobiła sobie tzw. wampiryzm lifting... 08:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:35 W-11 Wydział Śledczy - Na parkingach galerii handlowej w wyniku strzelaniny ginie mężczyzna. Komisarze przesłuchują kobietę, która była świadkiem zdarzenia. 13:00 Detektywi - program kryminalny 13:55 Opowieści małżeńskie 2 - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:40 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:35 Dla czego ja? - serial paradokumentalny 11:25 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:10 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 15:05 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:15 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 22:20 Krwawy biznes - sensacyjny, Kanada, 2015 00:20 Blade Runner, 2049 03:30 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 16:50 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 17:25 Sprytnie pomysł Jagny - program lifestyleowy 18:00 Szpital - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Miłość jest wszystkim - kom., Polska, 2018 22:40 Ży Mikołaj - kom., USA, Niemcy, 2003 00:30 The Traitors. USA 01:50 Żyjąc potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą 02:50 Krwawa układanka - program kryminalny 03:50 Druga strona medalu - talk-show	09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 11:45 Kolejdy i pastorałki 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Walka o życie 12:55 Niemcy Świadek historyi. Puszcza Rudnicka 13:30 Msza św. 14:20 Kolejdy i pastorałki 14:30 Wszystkim i wszędzie 15:00 Ze Swoich do wolności 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratów 17:00 Świąt kołwie 17:30 XX Rajd Kartyński 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyznę na 21:00 Apeli Jasnog. 21:20 Inf. dnia

WTOREK • 31 grudnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Dziedzictwo - serial, Turcja 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Ojciec Mateusz - serial 08:00 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 08:45 Ranczo - serial obycz., Polska, 2006 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:30 Ojciec Mateusz - serial 11:20 Serial fabularny 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Skrzydła isidei. Niezwykły taniec w powietrzu - dok., Niemcy, 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	05:40 W pustyni i w puszczy - przygodowy, Polska, 1973. Film realizowano - z przerwami - blisko trzy lata. W Egipcie kręcono plenery kairskie, w Bułgarii powstały kulminacyjne sceny i części filmu - zabicie Iwa i Beduinów oraz sceny ze słoniem, natomiast w Sudanie - II część filmu. 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny 12:00 Wybuchowa para - kom. sens., USA, 2010 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Hity, 2024 - największe przeboje roku - program muzyczny 16:20 Ze śmiercią jej do twarzy - kom., USA, 1992
	
15:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:50 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:30 Program inform. 19.30 20:00 Ordęzie Prezydenta 20:05 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Porady na zdrady - kom., Polska, 2017 22:10 Miłość jest blisko - kom. romant., Polska, 2021 23:55 Sylwester z Dwójką - widowisko 00:20 Nie czas umierać - sens., Wlk. Bryt., USA, 2021 03:05 Złota - kom., Polska, 2022	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Na sygnale - serial fabularny 19:55 Sylwester z Dwójką - widowisko
	

TVN	POLSAT
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:20 Listy do M. - komedia, Polska, 2011 18:35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich - studio 18:40 Sport 18:50 Pogoda 19:00 Fakty - program informacyjny	06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Klient Malanowskiego, Wojciech Kepiński niepokoi się dziwnym zachowaniem swojej dziewczyny - Marta jest ciągle zamyślona, zaczęła po podejmować ze swojego konta duże kwoty... 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - przypadek zamiana walizek staje się przyczynkiem poważnych problemów Weroniki... 11:30 Gliniarz e - Docho dzi na napadzie na 27-letnią Weronikę i porwania jej 7-letniej córki Niny. Detektywi ustalają, że 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny
	
19:30 Nie kłam, kochanie - komedia romantyczna, Polska, 2008 21:45 Uwierz w ducha - sens., USA, 1990. Zastrzelony przez bandytę Sam wraca do swojej dziewczyny pod postacią ducha, aby ochronić ją przed grozą, którą jej niebezpieczeństwem... 00:15 Ostatni skaut - sens., USA, 1991 02:25 Kuba Wojewódzki - talk-show 03:30 Szpital - program obyczajowy 04:30 Uwaga! - program interwencyjny 04:45 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy 05:15 Recepta na stary dom 3 - program edukacyjny	16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - Artur Domagalski z żoną Mirosławą od kilku lat bezskutecznie starają się o dziecko. Pewnego dnia mężczyzna spotyka na ulicy swoją dawną partnerkę w związku z 35. rocznicą upadku komunizmu w Polsce. 18:50 Wydarzenia 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:55 Sylwestrowa Moc Przebojów 00:40 Rozdany PGE Narodowy 05:00 Disco gramy

TVP Kultura	TV Puls
06:15 Muzyczne poranki - teledyski 06:40 Tamte lata, tamte dni - Janusz Józefowicz - magazyn 07:15 Dziką muzyką - Wiejskie Kluby - historia przywracania tradycji zabaw tanecznych w miejscach, gdzie kilkadziesiąt lat temu były czynne powiatowe... 07:55 Podróż z historią - Najdalsze zakątki dawnej Polski - dokument, Polska, 2016 08:35 Informacje kulturalne 09:05 Rodzina Połanieckich - serial, Polska, 1978 10:35 Bestia - fab., Polska, USA, 1917 11:55 King Kong - przygodowy, USA, Franc., 1976 14:10 Nowoczesne ogrody. Od Moneta do Matisse'a - dok., Wlk. Bryt., 2021	05:55 Nash Bridges - Nash odkrywa, że hacker komputerowy jest szantażowany. Jego żona jest zakładniczką przestępców. 07:40 Kobra - oddział specjalny - Semir i Alex prowadzą śledztwo w sprawie śmierci policyjnej psychologa Isabel Frings. 09:35 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:25 Nie igrają aniołom - serial obyczajowy 12:10 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 13:00 Kobra - oddział specjalny - Urlop Alexa i Semira zostaje przerwany pojawieniem się uciekającego przed gangsterami Petera Neumanna. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
	
15:05 Szarada - kom. sens., USA, 1963 17:15 Rodzina Połanieckich - serial, 1978 18:50 Grace Kelly - Portret intymny - dokument, Franc., Wlk. Bryt., 2021 20:00 Teatr Telewizji - 1989 - spektakl teatralny, 2024. Realizacja powstaje w związku z 35. rocznicą upadku komunizmu w Polsce. 22:35 Seksmisja - kom., Polska, 1983 00:40 Abba w Studiu 2 - koncert, 1976 01:35 Zappa - dokument, USA, 2020 03:45 Scena muzyczna - RYŚY - koncert, 2021 04:15 Teledyski	15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - 20-letni Suchy i jego kolega 20-letni Mokry chcą uwolnić lokalną społeczność od uciążliwych quadowców jeżdżących po lesie i zgłaszają to na policję. 20:00 Gorączka - akcja, USA, 1995 23:10 Kasyno - akcja, USA, 1995 02:35 Emmanuelle - erotyczny, Francja, 1974. Emmanuelle przybywa do Bangkoku. Niebawem życie u boku męża zaczyna ją nudzić. Poznaje włoskiego artystę krótko... 04:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:35 Szkoła - Gimnazjalista Borys Józwiński ko cha futbol i jest dobrze zapowiadającym się młodym piłkarzem. Jego ojciec marzy o jego karierze. Chce by chłopak cały czas poświęcał na treningi. 07:35 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 52-letnią Helenę Sidorczuk. Kobieta ma poważne problemy z sercem. Nie wie, że jej mąż zamiast leków podaje jej witaminy... 08:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:35 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 13:00 Detektywi - program kryminalny 13:55 Opowieści małżeńskie 2 - program obyczajowy 14:50 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:45 Megamocny i guzik zagłady - anim., USA, 2011 09:00 Kung Fu Panda: Tajemnice zwoju - anim., USA, 2015 09:30 Ace Ventura: Żew natury - komedia, USA, 1995 11:20 Kate i Leopold - kom., USA, 2001 13:30 Zwierzak - kom., USA, 2001 15:00 Gliniarz w przedszkolu - kom., USA, 1990 17:05 Bamba - obycz., USA, 1987 19:05 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 22:25 Rings - sens., USA, 2017 00:20 Piątek 13. - sens., USA, 2009 02:15 Odkupienie - sens., USA, 2022 04:15 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
15:20 Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindelwalda - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2018. Czarnoksiężnik Gellert Grindelwald został schwytany z pomocą k Newta Scamandera, ale szybko udało mu się uciec z aresztu. Teraz zajmuje się zjednywaniem sobie nowych zwolenników... 18:00 Mała stopa - przyg., USA, 2018 20:00 Kochaj i tańcz - kom., Polska, 2009 22:30 Fred Claus, brat świętego Mikołaja - kom., USA, 2007 00:50 Wzgórza marzeń - film musical, USA, 2021 03:45 Druga strona medalu - talk-show	09:40 Słowo życia 09:45 Św. na każdy dzień 09:50 Kolejdy i pastorałki 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Camino de Vistula 13:05 W sądeckiej krainie 13:30 Msza św. 14:20 Kolejdy i pastorałki 14:30 Matusia - siostra Matylda Getter 15:30 Prosto o gosp. 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apłeki 17:00 Nieszpory z Bazyłiki Watykańskiej 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Drogi Montini 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyznę na 21:00 Apeli Jasnog. 21:20 Inf. dnia

ŚRODA • 1 stycznia	
TVP 1	TVP 2
05:20 Wakacje Mikołajka – kom. familijna, Franc., 2014	05:40 W pustyni i w puszczy – przyg., Polska, 1973
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	07:30 Pytanie na śniadanie – w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
08:55 Potop Redivivus – fab., Polska, 2014	12:00 Zaproszenie na Koncert Noworoczny z Wiednia, 2025
12:00 Anioł Pański, Watykan 12:20 Podsumowanie roku w sporcie – reportaż	12:15 Koncert Noworoczny z Wiednia
13:25 Chłopak na Gwiazdkę – fab., Kan., 2023. Dziesięciolecie Lili ma tylko jedno najszersze pragnienie, żeby jej samotna mama znalazła prawdę ziąw miłość...	14:00 Familjada – teleturniej
15:10 Porady na zdrady – kom., Polska, 2017	14:35 Koło fortuny – teleturniej
17:00 Telexpress	14:55 Szansa na sukces. Opole 2025 – widowisko muzyczne
17:15 Pogoda	16:25 Sylwester z Dwójką – widowisko
17:30 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	18:20 Zaplane w gwiazdach – fab., USA, 2019. Alice i Jack. Odnalazli siebie wskutek całego splotu okoliczności. I choć ich drogi wielokrotnie krzyżowały się, poznali się dopiero teraz.
	
18:45 Akacja 38 – serial kostiumowy, 2016	20:00 Riwiera dla dwojga – kom., Wlk. Bryt., Franc., 2013. Richard, jego była żona, Kate. Są rozwiedzeni, ale nadal żyją w przyjaźni. Bankructwo funduszu emerytalnego połączy parę jeszcze bardziej. Do czasu...
19:30 Program inform. 19.30	21:45 Colombiana – dram., akcja, Franc., 2011. Catalaya miała zaledwie 9 lat, gdy była świadkiem brutalnego zabójstwa swoich rodziców. Teraz jej jedynym celem w życiu jest zemsta...
20:05 Sport	23:45 Koncert Noworoczny z Wiednia
20:10 Pogoda	00:35 Ze śmiercią jej do twarzy – kom., USA, 1992
20:25 Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5 – komedia, Polska, 2024	02:30 Czarne złoto – przyg., Katar, Franc., 2011
22:00 Dzień dobry, kocham cię – kom. romant., Polska, 2014	04:45 Rodzinka.pl – serial kom.
23:45 Ronin – sens., USA, 1998. Sytuację piątki speców od przemocy i zabijania komplikuje fakt, że znają mroczne sekrety swych dawnych mocodawców. Nie stanowi najlepszej gwarancji na długie życie...	
01:55 Gold – akcja, USA, 2016	
03:55 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! – program interw.	
05:45 Ukryta prawda – program obyczajowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News
06:40 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy	08:00 Madagaskar 2 – anim., USA, 2008
08:30 Dzień Dobry TVN	09:55 Kevin sam w domu – po raz czwarty – kom., USA, 2002
11:00 Gwiazdny pył – przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007	11:45 Pani Doubtfire – kom., USA, 1993
13:30 Turniej Czterech Skoczni, Garmisch-Partenkirchen – studio	14:30 Narzęcy mimo woli – kom., USA, 2009
14:00 Turniej Czterech Skoczni, Garmisch-Partenkirchen – konkurs indywidualny	16:45 Uwierz w Mikołaja – kom., Polska, 2023
15:05 Turniej Czterech Skoczni, Garmisch-Partenkirchen – studio	18:50 Wydarzenia – program informacyjny
15:15 Turniej Czterech Skoczni, Garmisch-Partenkirchen – konkurs indywidualny	19:20 Gość Wydarzeń – rozmowa dnia
16:10 Turniej Czterech Skoczni, Garmisch-Partenkirchen – studio	19:30 Sport; Pogoda
	
16:40 Tom i Jerry – film rodzinny, USA, 2021	20:00 Kevin sam w Nowym Jorku – kom., USA, 1992. Podczas zamieszania na lotnisku, Kevin traci z oczu swoich bliskich i przez pomyłkę wsiada do niewłaściwego samolotu. Trafia do Nowego Jorku...
18:40 Sport; Pogoda	22:25 American Pie: Zjazd absolwentów – kom., USA, 2011. Zjazd absolwentów przerodził się w odjechaną imprezę, na której nie zabraknie... szarlotki i, oczywiście, mamy Stiflera!
19:00 Fakt	01:00 Wulkan – sens., USA, 1997
19:30 Listy do M. V – kom., Polska, 2022	03:10 Nasz Nowy Dom – program rozrywkowy
21:55 Bodyguard – sens., USA, 1992	04:15 Na ratunek 112 – serial obyczajowy
00:30 Morderstwo w Białym Domu – sens., USA, 1997. Białe Dom, owalny gabinet. Ktoś urządził tu sobie schadzkę z dziewczyną. Wkrótce potem ta właśnie dziewczyna zostaje znaleziona martwa w jednej z łazienek.	04:40 Disco gramy
02:40 MasterChef – program kulinarno-rozrywkowy	05:25 Telezakupy TV Okazje
04:05 Szpital – program obyczajowy	
04:50 Uwaga!	
05:10 Jak to jest zrobione?	

TVP Kultura	TV Puls
05:55 Tamte lata, tamte dni – Ewa Kasprzyk – magazyn	05:35 Piramida strachu – krym., przyg., USA, 1985. Kiedy Młodzi Sherlock i John od kryjąją spisek mający na celu zamordowanie kilku brytyjskich biznesmenów. Postanawiają działać i po ostrzyżeniu złoćców.
06:35 Scena muzyczna – Maria Holka – „Bajka o Siwobrodym Krasnalu” – koncert, 2020	07:45 Ścisłe tajne – kom., USA, Wlk. Bryt., 1984
07:30 Rodzina Połanieckich – serial, 1978	09:40 Złote dziecko – kom., USA, 1986
09:05 Szarada – kom. sens., USA, 1963	11:35 Książę i ja – kom., USA, 2004. Paige jest spokojną studentką. Edie jest znany ze swojego hulastycznego trybu życia, nie przypada dziewczynie do gustu przy pierwszym spotkaniu. Jednak z czasem Paige i Edie zakochują się w sobie...
11:15 Koncert Noworoczny z Wiednia – koncert, Austria, 2025	13:50 Goście, goście 3: Rewolucja – kom., Franc., Belgia, Czechy, 2016
12:00 Katarynka – anim., Polska, 1956	
12:25 Gregory Peck – aktor dżentelmen – dok., Franc., 2023	
13:30 Niespotkanie spokojny człowiek – komedia, Polska, 1975	
14:40 Hugo i jego wynalazek – fab., USA, 2011	
17:00 Rodzina Połanieckich – serial, 1978	
	
18:30 Informacje kulturalne	16:00 Za jakie grzechy, dobry Boże? – kom., Franc., 2014. Marie i Claude Verneuil wychowują cztery piękne córki. Właśnie nadchodzi dzień, w którym mają poznać narzeczonego ostatniej z nich, do tej pory niezamężnej...
18:50 Lubię wracać tam, gdzie byłem – dok., Polska, 2023	18:00 Sezon na sąsiada – kom., Franc., 2023
20:00 West Side Story – musical, USA, 1961	20:00 Bodyguard zawodowiec – akcja, USA, 2017
22:45 Dizy Boyzz Brass Band – koncert, 2022	22:15 Książniczka – akcja, 2022
23:50 Informacje kulturalne	00:30 Kobiety mafii – akcja, Polska, 2018
00:20 Seksmisja – kom., Polska, 1983. W 1991 roku dwóch śmiałków, Maks i Albert, poddaje się naukowemu eksperymentowi hibernacji. Eksperyment ma trwać kilka lat. Podczas ich snu...	03:10 Dziełnica strachu – serial kryminalny
02:25 Kino nocne – Konwój – sens., Polska, 2016. W jednym z aresztów śledczych dochodzi do zabójstwa więźnia. Rozpoczyna się śledztwo.	04:05 Taki jest świat – przegląd wydarzeń z całego globu.
04:00 Teledyski	05:00 Dziełnica strachu – serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:40 Szkoła – program obycz.	06:00 Jas Fasola 06:30 Kung Fu Panda: Święta, święta i Po – anim., USA, 2010
06:40 Szpital – program obyczajowy	07:05 Karate Kid – sens., USA, 1984
07:40 Ukryta prawda – program obyczajowy	09:50 Karate Kid 2 – sens., USA, 1986
09:40 Autentyczni	12:20 Shaolin gola – komedia, Chiny, Hong Kong, 2001
10:15 program	14:00 Karate Kid 3 – sensacyjny, USA, 1989
10:50 Złoty kompas – przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Lyr Belacqua ma zaledwie 12 lat, ale wie już, że postępując zgodnie z tym, co uważa się za słusne, można osiągnąć coś zupełnie odmiennego, niż gdy robi się to, co nakazują inni...	16:30 Niepamięć – sens., SF, USA, 2013. Jack Harper stacjonuje na ewakuowanej Ziemi, serwując niesprawne drony.
13:10 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a – przyg., USA, Wlk. Bryt., 2022. Profesor Albus Dumbledore wie, że potężny czarnoksiężnik Gellert Grindelwald zmierza do przejęcia kontroli nad światem czarodziejów.	19:00 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 20:00 Malanowski. Nowe rodzenie – serial kryminalny
	20:30 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial policyjny
	22:40 Atak na posterunek – sens., USA, 2005
	00:50 Nie oddychaj 2 – sens., USA, 2021
	02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco!
	04:25 Top 10 – Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
	
16:05 Władca pierścieni: Powrót króla – przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2003. Mały hobbit Frodo, Sam oraz Gollum zbliżają się do kresu swej wyprawy, do Góry Przeznaczenia, gdzie w Szczelinie Zagłady powinni pozostawić na zawsze Pierścień...	
20:00 Aline: Głos miłości – obyczajowy, Franc., Kan., 2020	15:40 Kolejdy i pastorałki 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia
22:35 Całe szczęście – komedia, Polska, 2019	16:10 Koncert życzeń 16:45 Na zdrowie 17:10 Wataha pod Białą Czerwoną na Kresach
00:45 The Traitors. USA	17:55 Poczet Wlk. Połaków
02:00 Żyjąc z potworem – historie ludzi dzielących dom z zabolą	18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia
03:00 Śmierć na pustkowiu – Kardynał Wyszyński w Studzienniczej 22:00 Przetrawiliśmy	18:15 Rozmowy niedok.
04:00 Długa strona medalu – talk-show	19:25 Sw. na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu

CZWARTEK • 2 stycznia	
TVP 1	TVP 2
05:05 Dziełństwo – serial, Turcja	05:30 M jak miłość – serial obyczajowy, 2023
05:55 Info Poranek	06:20 Operacja zdrowie – magazyn medyczny
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:55 Dla niestępczych – Barwy z szczęścia – serial obycz., 2024
07:30 Dobre historie – magazyn	07:30 Pytanie na śniadanie – w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
08:00 Kariera Nikodema Dyzmy – serial, 1979	11:15 Zaświeć cię jasna gwiazda – magazyn
08:55 Ranczo – serial obycz., Polska, 2006	11:55 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem – serial fabularny
09:55 Komisarz Alex – serial krym.	12:30 Koło fortuny – teleturniej
10:45 Ojciec Mateusz – serial	13:15 Miłość i nadzieja – serial obycz., Turcja, 2022
11:35 Okrasa łamie przepisy – magazyn kulinarny	14:05 Va Banque – teleturniej
12:10 Agrobiznes; Agropogoda	14:35 Na sygnale – serial fabularny
12:35 Program rolny	15:05 La Promesa – pałac tajemnic – serial, Hiszp., 2022
12:50 Skrydła i sied. Niezwykły taniec w powietrzu – dok., Niemcy, 2023	
14:00 Wichrowe wzgórze – serial obycz., Turcja, 2024	
14:55 Jaka to melodia?	
15:35 Gra słów. Krzyżówka	
16:05 Dziełństwo – serial, Turcja	
17:00 Telexpress; Pogoda	
	
17:20 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	16:00 Koło fortuny – teleturniej
17:55 Klan – telenowela TVP	16:35 Familjada – teleturniej
18:25 Reporterzy – magazyn	17:20 Miłość i nadzieja – serial obycz., Turcja, 2022
18:45 Akacja 38 – serial kostiumowy, 2016	18:15 Va Banque – teleturniej
19:30 Program inform. 19.30	18:50 Jeden z dziesięciu – teleturniej
19:55 Pytanie dnia	19:25 Barwy z szczęścia – serial obycz., 2024
20:10 Sport; Pogoda	20:50 Sylwester z Dwójką – widowisko
20:30 Królowie – serial historyczny TVP, 2024	21:50 Kruk – Szeptuchy po zmroku – serial krym., Polska, 2018
21:05 Ojciec Mateusz – serial	22:50 Informacje kulturalne – magazyn
22:05 Sprawa dla reportera	23:05 Fatałna układanka – fab., USA, 2020
23:05 Bolero, hit wszech czasów – dok., Franc., 2019	01:00 Miłość i medycyna – serial obycz., Dania, 2018
00:10 Chłopak na Gwiazdkę – fab., Kan., 2023	02:40 Zaplane w gwiazdach – fab., USA, 2019
01:55 Dzieł dobry, kocham cię – komedia romantyczna, Polska, 2014	
03:30 Gujana. Ostatni raj – dok., Wlk. Bryt., 2021	

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga!	06:00 Nowy dzień z Polsat News
05:55 Ukryta prawda	08:30 Malanowski i Partnerzy – serial kryminalny
06:50 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy	09:30 Sekrety rodziny – program obyczajowy
07:45 Dzieł Dobry TVN	10:30 Dla czego ja? – serial paradokulamentalny
11:20 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy	11:30 Gliniarze – Profesjonalni złodzieje usypiają mieszkańców podwarszawskiej posiadłości i okradają ich. Skutki działań przestępców okazują się tragiczne.
13:20 Ukryta prawda – program obyczajowy	14:35 Dla czego ja? – serial paradokulamentalny
16:35 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy	15:50 Wydarzenia – program informacyjny
17:40 Detektywi – Białe Dom, owalny gabinet. Ktoś urządził tu sobie schadzkę z atrakcyjną dziewczyną. Wkrótce potem ta właśnie dziewczyna zostaje znaleziona martwa w jednej z łazienek w Białym Domu.	16:15 Pogoda
18:35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich	16:20 Interwencja – magazyn reporterów
18:40 Sport; Pogoda	16:30 Na ratunek 112 – serial obyczajowy
	
19:00 Fakty	17:00 Gliniarze – serial paradokulamentalny
19:40 Uwaga! – program interwencyjny	
20:00 Na Wspólnej 23 – serial obycz., Polska	
20:35 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy	
21:40 Raj dla par – kom., USA, 2009	
23:55 Uwaga! Od zaraz – film rodzinny, USA, 2018	
02:20 Nie idziemy na Sylwestra – program rozrywkowy	
04:05 Uwaga! – program interwencyjny	
04:25 Szpital – program obyczajowy	
05:15 Jak to jest zrobione? – serial popularnonaukowy, Kanada	
	
18:00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy	
18:50 Wydarzenia – program informacyjny	
19:20 Gość Wydarzeń – rozmowa dnia	
19:25 Sport; Pogoda	
19:40 Uroczysko – serial krym.	
20:10 Narzęcy mimo woli – kom., USA, 2009	
22:30 12 miesięcy z kalendarza – film, USA, 2009	
00:20 Lucy wśród gwiazd – sens., USA, 2019	
03:05 Nasz Nowy Dom – program rozrywkowy	
04:05 Zjazd Kambodży – program podróżniczo-kulinarny	
04:40 Disco gramy	
05:25 Telezakupy TV Okazje	

TVP Kultura	TV Puls
06:15 Muzyczne poranki	06:00 Nash Bridges – Siostra Nasha pada ofiarą kradzieży. Dodałkowo zostaje zmuszona do wyjawienia pewnego sekretu...
07:05 Czy ja dobrze rozumiem? – magazyn kulturalny	08:00 Kobra – oddział specjalny – Alex i Semir odpoczywają na odludziu. Ich beztroski urlop zostaje przerwany pojawieniem się uciekającego go przed gangsterami Petera Neumanna.
07:45 Atomowa tajemnica – dokument, Polska, 2017	10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci – serial krym.
08:25 Muzyka w sieci	10:55 Nie igraj z aniołem – serial obyczajowy
09:00 Rodzina Połanieckich – serial, 1978	12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci – serial krym.
10:35 Hugo i jego wynalazek – fab., USA, 2011. Tajemniczy rysunek, notes, skradziony klucz, mechanizmy człowieka i ukryta wiadomość od nieżyjącego ojca Hugona to elementy tworzące szkielet tej pięknej historii...	13:50 Kobra – oddział specjalny – serial kryminalny
12:50 Blok – Szuki wizualne – serial dok., Polska, 2018	14:50 Lombard. Życie pod zastaw – paradokument fabularny
13:50 Dobre Strony – felieton	
14:15 West Side Story – musical, USA, 1961	
17:00 Rodzina Połanieckich – serial, 1978	
18:35 Droga między nutami. Zygmunt Krauze – dok., Polska, 2018	
	
20:00 Tylko dla twoich oczu – sens., USA, 1981. Dwunasty film o Jamesie Bondzie i piątą, w którym główną rolę zagrał Roger Moore. U wybrzeży Grecji zostaje przypadkowo zatopiony angielski okręt szpiegowski. James Bond otrzymuje zadanie wydobycia z wraku supertajnego urządzenia...	15:50 Ranczo – serial komediowy
22:20 Hala odlotów – talk-show	18:00 Lombard. Życie pod zastaw – paradokument fabularny
23:20 Dziewczyna z tatuażem – thriller, USA, 2011. Główny bohater to skompromitowany dziennikarz Mikael Blomkvist, który przyjmuje pewne zlecenie od przemysłowca.	20:00 Wasabi: Hubert zawodowiec – akcja, Franc., Jap., 2001
02:05 Kino nocne – Apokalypso – fab., USA, 2006	22:00 Asy bez kasy – kom., USA, 2016. Dave dzień w dzień transportuje cudze miliony, marząc o własnej fortunie i o zdobyciu serca atrakcyjnej koleżanki z pracy

TVN 7	TV 4
05:35 Szkoła – Ewa Machnicka pod wpływem koleżanek opuściła się w nauce i jest arogancka wobec nauczycieli. Licealista przepakuje młodszą siostrę, by ta nie mówiła mamie o kolejnej jedynce...	06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom – Biedny Dom – program paradok. 09:00 Dla czego ja? – serial paradok. 11:00 Trudne sprawy – program obyczajowy
07:35 Szpital – Uczennica klasy 7c, Gaja Szczepanik czuje się samotna i zaniebawana przez rodziców. Poznaje w Intemecie mężczyznę, ale nikomu się do tego nie przyznaje.	14:00 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 – serial obycz.
08:35 Ukryta prawda – program obyczajowy	16:00 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 18:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 20:00 Malanowski . Nowe rodzenie 20:30 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny
11:35 W-11 Wydział Śledczy – Komisarze prowadzą śledztwo w sprawie postrzału kilkunastu dziewczynki.	22:55 Mecz ostatnich szans – kom., Wlk. Bryt., USA, 2001
12:55 Detektywi – program kryminalny	00:40 Love Island . Wyspa miłości – reality show 02:40 Interwencja – magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 – Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
13:55 Opowieści małżeńskie 2 – program obyczajowy	
	
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska – program sądowy	
16:55 Zagadki losu – program obyczajowy	
17:55 Szpital – program obyczajowy	
18:55 Ukryta prawda – program obyczajowy	
20:00 Gruby i chudszy – kom., USA, 1996	
22:00 Firewall – sens., USA, Australia, 2006	
00:15 The Traitors. USA	
01:20 Żyjąc z potworem – historie ludzi dzielących dom z zabolą	
02:20 Śmierć na pustkowiu	
03:20 Fachowcy – program pokazuje perypetie fachowców...	
04:05 Długa strona medalu – talk-show	
	
09:20 Opowieści biblijne – historie anim. z N. Testamentu 09:45 Mateczniki Polskości 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok.	
11:25 Mysiąc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Reminiscencje śmierci ks. Jerzego Popiełuszki	
12:40 Fatima – znak nadziei 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:20 Kolejdy i pastorałki 14:35 Kolory Boga 15:00 Zadziwiający świat chrześcijan 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Wędka nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Głos serca 22:45 Kolejdy i pastorałki 23:00 Televizyjny Uniwersytet Biblijny	

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1

32

34

40

42

46

2

51

54

4

57

30

14

3

28

5

21

6

8

8

30

44

20

5

11

52

56

25

12

41

48

15

58

24

9

15

1

17

50

17

18

45

49

20

55

59

21

43

47

19

23

53

26

26

28

7

29

12

3

22

27

13

29

10

43

47

19

23

53

26

26

28

7

29

12

3

22

27

13

29

10

43

47

19

23

53

26

26

1

32

34

40

42

46

2

51

54

4

57

30

14

3

28

5

21

6

8

8

30

44

20

5

11

52

56

25

12

41

48

15

58

24

9

15

1

17

50

17

18

45

49

20

55

59

21

43

47

19

23

53

26

26

28

7

29

12

3

22

27

13

29

10

43

47

19

23

53

26

26

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 30, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										

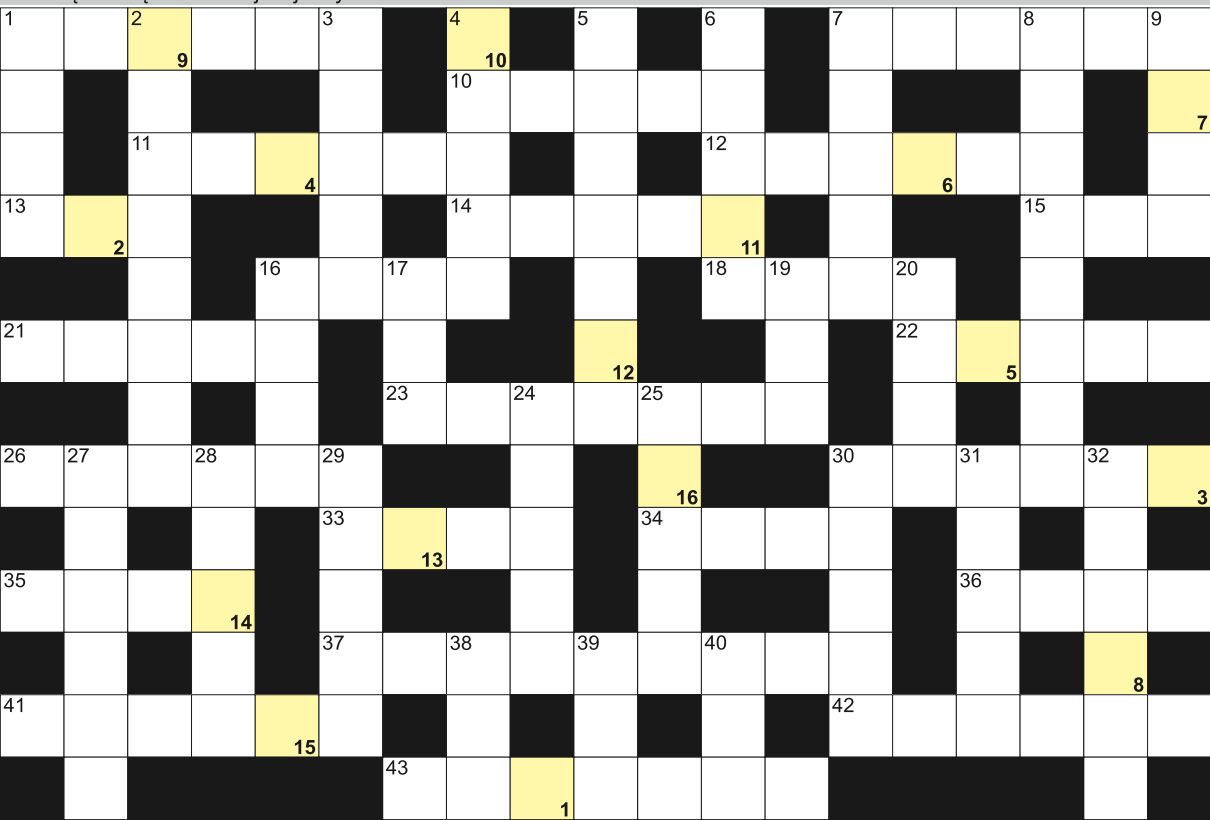
POZIOMO: 1) prawie jak masło; 2) zarost po obu bokach twarzy; 3) kuchenna przyprawa; 4) płynie w Krapkowicach; 5) porozumienie między kilkoma partiami; 6) przepływa przez Haarlem; 7) białka inaczej; 8) morska drobnica; 9) drugie największe miasto Irlandii Północnej; 10) Tanala, lud malgaski Madagaskaru; 11) kraj związkowy Niemiec z Erfurtem; 12) likier kremowy z owoców maruli; 13) jeden z Brytyjczyków; 14) widowiskowe zjawisko astronomiczne; 15) dodawanie; 16) góry na pograniczu Słowenii i Austrii; 17) przewóz ludzi i ładunków; 18) dewiza, sentencja; 19) zwolennik władzy kościelnej; 20) rzeka w Badajoz; 21) wytwórnia cementu; 22) umywalnia kapłańska w

kościółach; 23) błyszczące buty; 24) zwinięty śledź; 25) szwedzka firma telekomunikacyjna; 26) odwołanie się od wyroku; 27) stalaktyty, sople; 28) na stacji kontroli pojazdów; 29) stwierdzenia uznawane za oczywiste
PIONOWO: 2) mieszkanka Balearów; 3) kluski ziemniaczane; 4) len dla naukowca; 5) państwo nad Morzem Czarnym; 6) zbiór głównych zasad gry w siatkówkę; 7) imię Hitchcocka; 8) odrywany od czereśni; 9) symbol władzy monarszej; 10) np. Brandenburska w Berlinie; 11) patron, kurator; 12) japońska sztuka układania kwiatów; 13) kosz zawieszony pod balonem; 14) terma, sauna; 15) Czas wschodni, strefa czasowa; 16) marka obuwia sportowego

greckiego; 40) dawna nazwa Etiopii; 41) kobieta karmiąca piersią cudze dzieci; 42) obsługiwane przez artylerzystów; 43) Masajowie lub Dinkowie; 44) największa rzeka Łodzi; 45) partia gry w siatkówkę; 46) imię Hitchcocka; 47) odrywany od czereśni; 48) len dla naukowca; 49) złagodzenie kary, ulaskawienie; 50) symbole władzy monarszej; 51) np. Brandenburska w Berlinie; 52) państwo nad Morzem Czarnym; 53) zbiór głównych zasad gry w siatkówkę; 54) patron, kurator; 55) japońska sztuka układania kwiatów; 56) kosz zawieszony pod balonem; 57) terma, sauna; 58) Czas wschodni, strefa czasowa; 59) marka obuwia sportowego

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

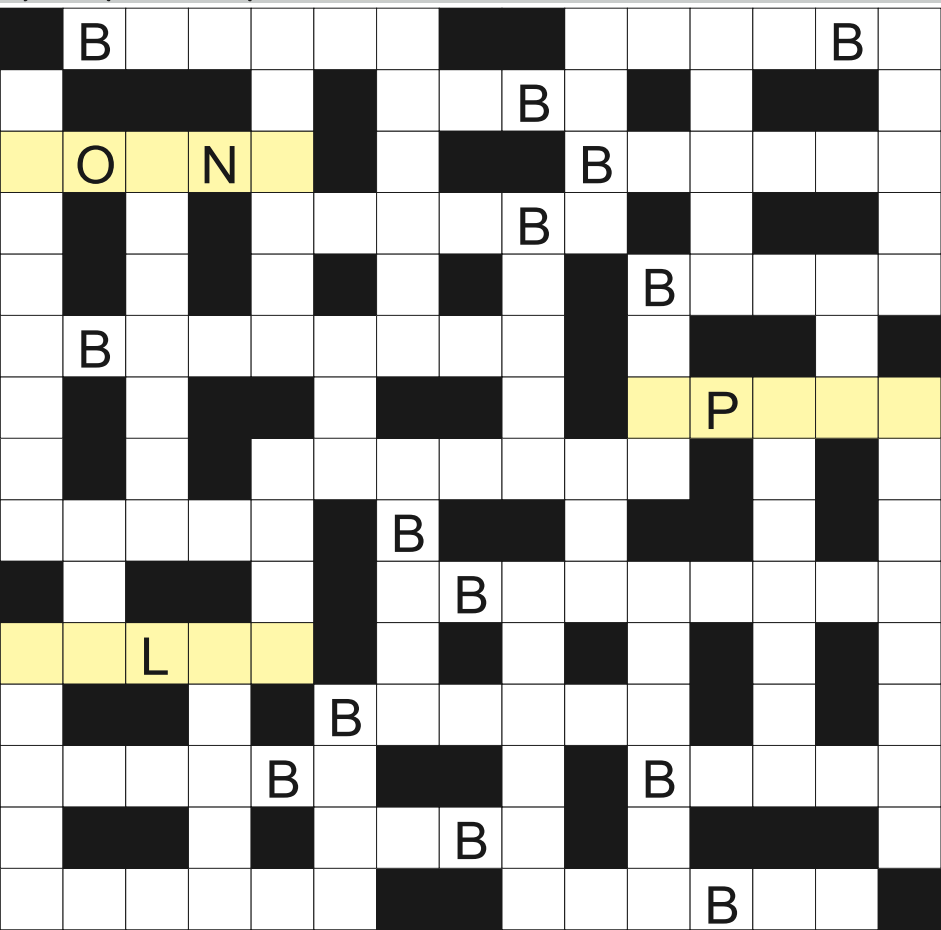
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 16 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) kolczasty w doniczce; 7) żydowskie Święto Szałasów; 10) stolica Tybetu; 11) na drzewie; 12) Maciej z "Chłopów" Reymonta; 13) dalszy plan zdjęcia lub obrazu; 14) kraj ze stolicą w Santiago; 15) gibbon białoreki krócej; 16) z nich jabłka i wiśnie; 18) tytułowy król ze sztuki Szekspira; 21) broń rycerza; 22) jednostka masy dla aptekarza; 23) zachodzi w głosie przy dorastaniu; 26) więźnia w nim słowa; 30) stolica Gwinei Równikowej; 33) magazynowe i fabryczne; 34) etap, stadion; 35) w towtownicy; 36) miasto Paula Verlaine'a; 37) nerwowe lub pogody; 41) Marynarka Wojenna Hiszpanii; 42) część meczu koszykówki; 43) rzeka w Katmandu. **PIONOWO:** 1) Clark ..., Superman; 2) 1000 metrów; 3) Jakucja; 4) tylna strona tułowia; 5) Fulgencio, były prezydent Kuby; 6) biblijna wieża w Babilonie; 7) niejedna w klaserze; 8) przymierze, sojusz państw; 9) Wielka Pustynia Indyjska; 16) "... uniesień", obraz Podkowińskiego; 17) dzienny i nocny u Olgi Tokarczuk; 19) Mielnicka, Miss Polski 2014; 20) tylna część statku; 24) peszy debiutanta na scenie; 25) znak graficzny liczby; 27) stolica Erytrei; 28) Zawiałów, piosenkarka; 29) płynie przez Karłowe Wary; 30) Krajewski, twórca Eberharda Mocka; 31) naftowa Łukasiewicz; 32) pałeczka dyrygenta; 38) słona z oka; 39) gra w pantomimie; 40) błąd serwisowy tenisisty.

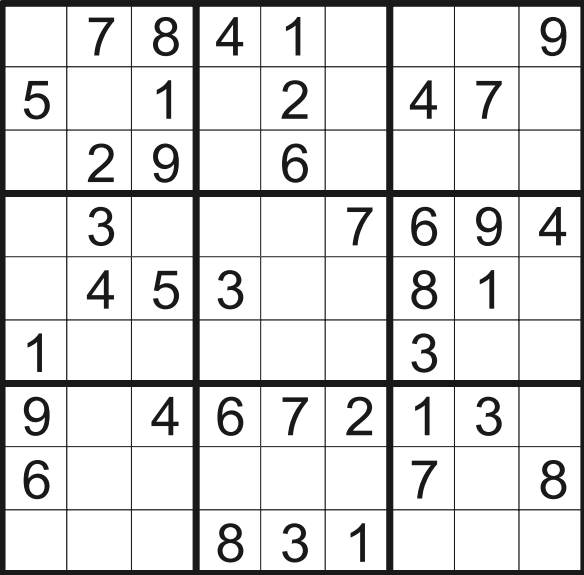
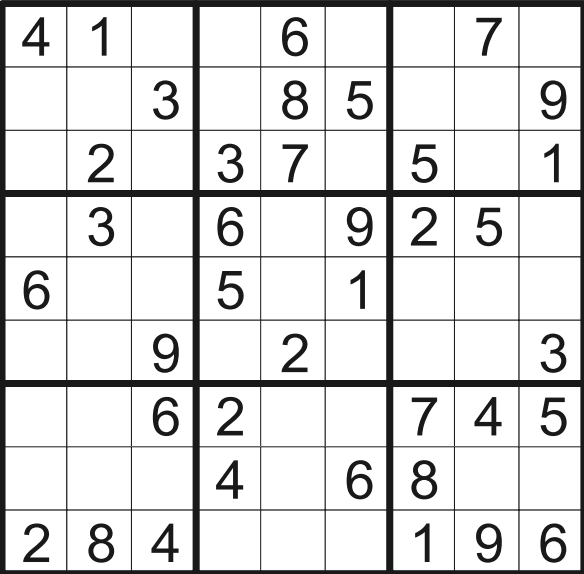
JOLKA z HASŁEM

Wyrazy z kolorowych bloków czytane rzędami, utworzą hasło:

Na diagramie ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "B". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków z oznaczonymi literami O, N, P oraz L - czytane rzędami.

królowa Troi, żona Priama; rodzinne miasto Piotra Żyły; krótkie bokobrody; pokój w dawnej chacie; kumkający płaz znad stawu; dawny pocisk do kuszy; chińskie miasto początku pandemii; duet tancerzy; jedenasta litera alfabetu greckiego; przylądek Agulhas inaczej; czarnoszyi, ptak wodny; pracuje nad kreskówką; mignięcie, odbłask światła; wzrok, słuch i smak; niejedna napisana przez Andersena; mieszka obok; rzeka w Łęborku; dziki rozmaryn inaczej; płyn Szostakowskiego; biblijny budowniczy Arki; wędzony i w paski; jedna z kapłanek Westy; słynny Boruta z Łęczycy; Izabela z "Lalki" Prusa; trzyma się z daleka od alkoholu; inaczej zgłoska; kir jej symbolem; małe, drobne skałczenie; powalający cios w boksie; deseń na kilcie; Baba z baśni o Sezamie; kotlety wołowe inaczej; zostawia je listonosz; ukończył szkołę, uczelnię; wiązka słońca lub światła; miasto Wiesława Gołasa; inaczej lęk, niepokój; Umberto, autor "Wahadła Foucaulta".

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 nazw pierwiastków. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: beryl, magnez, siarka, krzem, potas, skand, wanad, mangan, kobalt, selen, nikiel, german, krypton, rubid, ruten, berkeel, ksenon, chrom, astat, ameryk:

